דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום שני, י"ג באב תשמ"ו, 18 באוגוסט 1986 ● גליון 18888

היום 12 עמודים ● המחיר 75 אג', באילת 65 אג'

היום בדבר

● ג'. שולץ, שם עט – מוריה אבנימלך
● מיהו עבריין ו„חוק העתונות" – עליזה ולך
● מי לא יודע ומי לא רוצה לדעת – חגי אשד
● כיצד „תצא" הדמוקרטיה הישראלית מפרשת השב"כ – אולק נצר
● בורסה וכלכלה, עכשיו, כל העולמות, כוכבים ולילות

מזג האויר

(ע). – הטמפרטורות החזויות להיום: ירושלים 18־28, רמת־הגולן 18־31, נהריה 22־30, צפת 20־29, טבריה 22־36, נצרת 20־33, השומרון 19־30, תל־אביב 22־29, לוד 20־30, יריחו 22־38, עזה 22־28, באר־שבע 20־33, אילת 26־39.

שליח „דבר" בהלסינקי מדווח:

הסובייטים נמנעים מכל מגע עד הרגע האחרון

ראש משלחת ישראל לשיחות הלסינקי יהודה הורם (משמאל) וקצין העתונות של המשלחת אהוד גול (מימין) בהלסינקי לפני פתיחת השיחות היום. (צילום א.פ)

מאת זאב [illegible]
שליח „דבר" להלסינקי

הלסינקי (מיוחד ל„דבר"). – משלחות ישראל לקראת השיחות ... במקום בעת השיחות. עם משלחות ברית־המועצות ... בין הקצינים הסובייטים על המגעים ... עם ישראל, עד הרגע האחרון.

כך היה המצב אמש, שעות ספורות לפני פתיחת השיחות בין שתי המשלחות. הבוקר, המשלחת הישראלית לקראת ... על ידי שגריר להלסינקי של ... משרד החוץ חנן בר־און.

בר־און לא ישמש ראש המשלחת אבל יהיה באולם הדיונים, כדי לתת הנחיות במקרה הצורך.

לעומת זאת, הגדירו שני חברי המשלחת הסובייטית לשיחות, סיבמירנוב ופלוביץ, כפקידים שאינם ממגבשי המדיניות המזרח־תיכונית של ברית־המועצות.

עם זאת, צויין גם, כי לא ידוע באיזה אופן יתייצבו שני הפקידים הסובייטים עם הממונים עליהם, אם יתעדכנו ... בכך, אך ברור לכל, שיש להם אפשרות לעשות כך.

פינלנד גובלת בברה"מ ולסובייטים גם שגרירות גדולה בהלסינקי עצמה. בשגרירות ברה"מ בהלסינקי 51 אנשי סגל דיפלומטי, לעומת 25 בלבד בשגרירות ארה"ב.

הסובייטים הקפידו גם אתמול
(המשך בעמ' 2)

14 שרים תמכו, 5 התנגדו ו־5 נמנעו

הקיצוץ: 320 מיליון ש"ח

מתקציב הבטחון יקוצצו 100 מיליון ש"ח ★ שר האוצר נסים והנגיד ברונו: הקיצוץ הוא תנאי לרפורמות במיסוי ובשוק ההון

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

הממשלה החליטה אתמול לקצץ 320 מיליון ש"ח מתקציבה. הקיצוץ הנוסף בסך 155 מיליון ש"ח בתקציב הבטחון שדרש האוצר לא אושר, וסוכם כי ראש־הממשלה שמעון פרס ושרי האוצר והבטחון יסכמו את נושא קיצוץ הבטחון.

שר האוצר משה נסים אמר לאחר ישיבת הממשלה שנמשכה יותר מ־6 שעות, כי תקציב הבטחון יקוצץ ב־100 מיליון ש"ח. בישיבת הממשלה הודיע שר־הבטחון יצחק רבין, כי ידרוש תוספת תקציב בשנה הבאה.

החלטת הממשלה לקצץ 3.9 אחוזים מתקציב כל משרדי הממשלה התקבלה ברוב של 14 שרים מול 5 מתנגדים ו־5 נמנעים. התנגדו להחלטה השרים נבון, בר־לב, גור, שרון וקצב שנמצא בחו"ל אך השאיר מכתב התנגדות. נמנעו השרים לוי, נחמקין, רבין, שחל ועזר וייצמן, שעזב את ישיבת הממשלה לפני ההצבעה. הממשלה החליטה אמש עוד, כי תקציב המדינה יהיה מעתה נומינלי, כלומר לא יהיו עוד עידכונים של התייקרויות. כן החלט, כי כל תוספת שכר תמומן מהקטנת היקף כוח־אדם בשירות הציבורי. הממשלה תפעל לביטול הצמדה בחוזים שלה עם ספקים וקבלנים.

שר־האוצר משה נסים אמר לאחר ישיבת הממשלה, כי הקיצוץ בתקציב המדינה הוא תנאי להפעלת רפורמות במערכת המסים ובשוק ההון. ההצעות שהעלה מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ באיגרתו מקובלות עלינו, אמר שר־האוצר, אך ללא קיצוץ בתקציב לא יתכנו הרפורמות, והשנה הבאה תהיה יותר קשה כיון שלא יהיה סיוע אמריקאי מיוחד והוצאות הממשלה יגדלו. בשנה הבאה תידרש הממשלה לפרוע מניות בנקאיות בסך 1.5 מיליארד שקל. עם זאת אמר שר־האוצר כי עם השגת היעדים בתחום השכר והתקציב ניתן להתחיל לחשוב על יעדים חדשים ובעיקר חיזוק המשק היצרני.

ברונו: להוריד האינפלאציה

נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו סקר בתחילת הדיון את מצב המשק ואמר, כי הקיצוץ בתקציב אינו אלא תיקון חריגות והוא תנאי לביצוע רפורמות במערכת המיסוי ושוק ההון, אך איננו מספיק לביצוע רפורמות אלה. נגיד בנק ישראל אמר, כי יש לשאוף להשגת שלושה יעדים: להקטין את האינפלאציה בשיעור נמוך ב־10 אחוזים לשנה, לשמור על מאזן תשלומים יציב ולבצע את הרפורמות שיאפשרו צמיחה.

פרופ' ברונו אמר עוד, כי אין להעלות שכר כלל אלא רק במפעלים רווחיים שיוכלו לעמוד בכך. הוא הביא כדוגמה את ארגנטינה, שתכנית היציבות שהנהיגה לא עלתה יפה כיון שלא צימצמה את הגירעון בתקציב והאינפלאציה עלתה בה ל־7 אחוזים לחודש.

תקציב הבטחון ייחון בנפרד

שר הכלכלה גד יעקבי אמר בישיבת הממשלה, כי הוא תומך בהקטנת תקציב המדינה אך אין לפגוע בהשכלה הגבוהה. הוא קרא לממשלה להפעיל תכנית של צמיחה המבוססת על יצוא, רפורמה בשוק ההון ובמערכת המיסים. הוא הזכיר לממשלה, כי טרם ביצעה החלטתה להטיל מס על דירות פאר.

שר החינוך יצחק נבון התנגד לקיצוץ בתקציבו ואמר, כי הקצצת היא תרופה מפוקפקת להבראת המשק.

שר־הבטחון יצחק רבין אמר בישיבת הממשלה, כי הוא מתנגד לפגיעה בבטחון והוא הציע כי גובה תקציב הבטחון ייקבע בדיון בינו לבין ראש־הממשלה ושר־האוצר. שמעון פרס קיבל את ההצעה וכך הצביעה הממשלה על קיצוץ תקציב המדינה ללא תקציב הבטחון.

נבון: „המשק אולי יבריא אך החברה תהיה חולה"

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

„המשק אולי יבריא, אבל החברה תהיה חולה", כך התבטא אתמול שר החינוך יצחק נבון, שהתנגד לכל קיצוץ בתקציב משרד החינוך, שאם יימשכו הקיצוצים בחינוך, תאבד ישראל את עליונותה השכלתית ומיטב מחונניה המדעיים ינטשו אותה.

עוד לפני שנקלטו הדיונים על הקיצוץ הנוכחי, כבר היה ברור במשרד החינוך כי התקציב סובל מגירעון קודם של 24 מיליון דולאר. גירעון זה נוצר מהחלטת הממשלה לקצץ 60,000 שעות מתקציב שנת הלימודים הנוכחית. נבון הינהג קיצוץ זה בהסכמת אירגוני המורים ולאחר שאלה לא נתנו את הסכמתם – נוצר גירעון שהאוצר מסרב לכסותו בטענה שהממשלה החליטה על תקציב מקוצץ.

קיצוץ נוסף בתקציב החינוך יגרור את משרד החינוך
(המשך בעמ' 2)

„מקורות" סוגרת ברזים

מאת דוד מושיוב, אריאלה ראובני, שמעון ויים ויצחק מרידור, סופרי „דבר"

חברת „מקורות" סגרה אתמול את ברזי המים לערים ולרשויות המקומיות שחרגו ממיכסת המים שלהן למשך חצי שעה עד שעתיים. סגירת ברזים זו אין פירושה חוסר מים באותן ערים, משום שמי „מקורות" מוזרמים למאגרים או לבריכות מים עירוניות, מהן מחלקות רשויות המים העירוניות את המים לשכונות ולבתים.

המשנה למנכ"ל „מקורות" אורי מאיר הסביר אתמול לסופר „דבר", כי צמצום אספקת המים לעיריות נעשה בהתאם להוראות בכתב של נציב המים. „מקורות" הודיעה מראש לכל העיריות הנוגעות בדבר על החריגה בצריכת המים ועל הצמצום באספקת המים. סגירת הברזים בפועל נעשית תוך תיאום בין אנשי „מקורות" באיזור הנוגע בדבר לבין מנהלי מחלקות המים בעיריות השונות. מנהלי המחלקות יודעים באיזו שעה ולמשך כמה זמן תיפסק הזרמת המים למאגר המים העירוני.

סגירת ברזי המים עלולה להשפיע על חלוקת המים הפנימית בעיר, ותיתכן הרימה דלילה של מים במקומות גבוהים.

הערים שחרגו ממכסות המים הן: צפת, חצור־הגלילית, כרמיאל, קריית־ביאליק, קריית־מוצקין, שפרעם, חיפה, בית־שאן, בני־ברק, גבעתיים, פתח־תקווה, לוד, בית־שמש, חולון, קריית־מלאכי, אשדוד, ערד, מצפה־רמון.

החלטת הקיצוץ ע"י פורום המים

בפורום המים שהתכנס אתמול בתל־אביב בהשתתפות סגן שר־החקלאות אברהם כץ־עוז, מנכ"ל משרד החקלאות מאיר בן־מאיר, נציב המים צמח ישי ומנכ"ל „מקורות" יחזקאל זכאי, הודיע נציב המים כי הוא תובע מ„מקורות" לצמצם את הספקת המים לכל רשות מקומית שחרגה מהמיכסה לעומת התקופה המקבילה אשתקד פחות 10 אחוזים קיצוץ, עליו החליטה הממשלה. זאת על־פי מכתבו של נציב המים והנחייתו ל„מקורות" מלפני שבועיים.

רשויות שונות פנו אל נציב המים בבקשות וטענות שונות ואלה נבדקות ע"י נציב המים. פורום המים החליט, כי עד לגמר בדיקתו של נציב המים, הוראתו לצמצם את הספקת המים בעינה עומדת.

בהלת מים בצפת

בהלת מים שררה אתמול בצפת ובחצור־הגלילית בעקבות ידיעות על הצימצומים והפסקת הספקת המים ע"י חברת „מקורות". תושבים רבים משתי הערים הללו
(המשך בעמ' 2)

משרד הבריאות בודק

מאת זהבה דביש, סופרת „דבר"

כאשר שרתת בריאות הציבור במשרד־הבריאות, ד"ר עלמה אבני, הורתה אתמול לכל מהנדסי המחוזות להגביר את קצב בדיקת המים, במיוחד באותם הישובים בהם החליטה חברת „מקורות" לצמצם את הספקת המים.

„מקורות" אמורה היתה אתמול לצמצם אספקת מי השתיה ב־18 רשויות מקומיות בשל חריגה ממכסות המים שהוקצבו להם. מומחי משרד הבריאות הזהירו את „מקורות", כי ריקון צנרת המים יגרום להיווצרות משקעים אורגניים שמהווים כר נוח להתפתחותם של חיידקים העלולים להביא למחלות זיהום מעיים. במשרד הבריאות סבורים גם, כי כל צמצום באספקת מי השתיה יביא לאגירת המים במיכלים ביתיים, שעלולים להזדהם ולגרום לתחלואת מעיים.

במגעים שנערכו אתמול בין מומחי משרד־הבריאות לבין „מקורות" הבהירה החברה, כי אין בכוונתה בשום פנים „לייבש" את הצנרת אלא להקטין את הזרימה למאגרי המים ברשויות מקומיות שונות. משרד־הבריאות הורה ל„מקורות" לעשות יותר בדיקות ובכל מקרה של גילוי חריגה, אפילו זעירה, לבצע מייד הכלרה של מי השתיה.

הדלק לתעשיה הוזל – אך מחיר החשמל לא השתנה

מאת משה גבע, סופר הכלכלי של „דבר"

אמש הורדו מחיריהם של מוצרי דלק לתעשיה על פי החלטת שרי האנרגיה והאוצר.

מחיר המזוט לשוק המקומי הורד ב־16.2 אחוז, והוא עתה 87.5 דולר לטון. זאת בעקבות פשרה שהושגה בין שני המשרדים, לאחר שמשרד האנרגיה ביקש לאשר הוזלה בשיעור של 23 אחוז.

כזכור כבר לתעשייה ולחברת־החשמל הוזל ב־8 אחוזים. למרות שזו ההוזלה השנייה החודש טרם הוחלט על הוזלת החשמל לצרכנים והנושא עדיין מצוי בבדיקה של כלכלני משרד האנרגיה. מחיר המזוט הקל לתעשיה הורד ב־4.5 אחוזים.

שר האנרגיה משה שחל אמר, כי ההוזלות הן חלק ממדיניות משרדו להתאים את מחיריהם של מוצרי הדלק לתעשיה לאלה הנהוגים באירופה, מתוך כוונה לאפשר ליצואנים תנאים לתחרות הוגנת בחו"ל.

נראה שגם הפעם, כמו בעת ההוזלה הקודמת, הוחלט להעדיף את התעשייה על פני בעלי הרכב, ולא להוריד את מחיר הבנזין למכוניות, אולי כחלק מן המלחמה בתאונות הדרכים.

משרד האנרגיה הצטייד בחודשים האחרונים בכמויות גדולות של דלק שנקנו במחירים נמוכים וההוזלה הנוכחית משקפת את העלות הריאלית. עם זאת אמר מנכ"ל המשרד, ד"ר נתן ארד, כי לאחרונה מסתמנת מגמה של עליה במחירי הנפט הגולמי בשוקי העולם. אם תימשך מגמה זו, לא יהיה מנוס מלהעלות את מחיריהם של מוצרי הדלק בארץ.

המשטרה מנעה מבני משפ' החייל תמם ופעילי „כך" להפגין מול בתי החשודים בבקה־אל־גרביה

(ע). – הפגנה סוערת התקיימה אתמול בצהריים בכניסה לכפר בקה־אל־גרביה, כאשר קהל רב שכלל את בני משפחתו של החייל שנרצח משה תמם וחבריו לנשק ופעילי „כך" בראשות ח"כ מאיר כהנא, ביקשו לקיים עצרת זכרון במלאת שנתיים להירצחו של החייל מול בתי החשודים בכפר.

בשעה 10.30 יצאו המפגינים באוטובוס ובכלי־רכב מבית משפחת תמם בחבצלת השרון אל בקה־אל־גרביה. המשטרה הציבה כוחות גדולים בכניסה לכפר ומנעה את כניסתם. בני המשפחה הזועמים לא ויתרו. האם, גליה תמם, נושאת תמונת בנה בידה, התחננה לשוטרים: „אין לנו נשק, הבאנו רבנים, אנחנו רוצים לתת כבוד לבן שלנו, שאף אחד במדינת ישראל לא ישכח את הדרך הזו בה עונה ונרצח במקום הזה".

לאחר ויכוח סוער שהתפתח עם השוטרים, פרצו עשרות בני המשפחה לשטח הקוצים, ירדו מן הכביש הראשי ופרצו בריצה לעבר הכפר. השוטרים, בעזרת עשרות אנשי מג"ב, בראשות מפקד מרחב העמקים נצ"מ יוסף כהן, מנעו את כניסת בני המשפחה, כולל האם גליה תמם ובעלה. אז התיישבו בני המשפחה והחברים, חסמו את הכביש ומנעו כניסת כלי־רכב לכפר.

המפגינים הניפו כרזות בידיהם: „ארץ מתאכזרת לבניה ומשחררת את רוצחיה", „קול דם אחינו קורא אלינו מן האדמה". הם פתחו בשירה אדירה.

מפקד מרחב העמקים הודיע ברמקול, כי הוא מבקש לפנות את הכביש, שאם לא כן יפונו כולם בכוח. לאחר כמה דקות פונו בני המשפחה בכוח מהכביש שנפתח לתנועה. המשטרה עצרה שלושה חשודים, פעילים של „כך", ובשעת מסירת הידיעה השתדל הרב כהנא לשחררם ממעצרם.

נמסר, כי בני המשפחה מתכוונים לקיים עצרת באיזור מבוא דותן שבשומרון, בו נתגלתה גופתו של משה תמם לפני כשנתיים.

שוטרי משטרת ההפגנות תופסים מנוחה בגינה באיסלמאבאד בירת פאקיסטן, לאחר יום נוסף של התנגשויות בין מפגינים למשטרה בערי המדינה. בעיר קראצ'י ירתה המשטרה והרגה שני מפגינים – כך מסרו דוברי אחת ממפלגות האופוזיציה. דוברי „מפלגת הפועלים" אמרו, כי אנשים נוספים נפצעו, כאשר המשטרה השתמשה בנשק חם לראשונה מאז פרצו המהומות במדינה לפני 5 ימים. המפגינים תבעו את שיחרור מנהיגיהם, בכלל זאת בנאזיר בוטו מנהיגת „מפלגת העם" הפאקיסטאנית. עדי ראיה סיפרו כי משטרת ההפגנות החלה לירות לתוך ההמון, לאחר שנכשלה בפיזור מאות צעירים באמצעות גאז מדמיע וכדורי גומי. רופא באחד מבתי החולים של קראצ'י אמר, כי הפצועים לא מובאים לבתי החולים, מחשש שהמשטרה תפגע בהם. המהומות הורכזו בעיקר בשכונות העוני של העיר, שם גדול כוחה של „מפלגת העם" הפאקיסטאנית. מאז פרוץ המהומות ביום ד' שעבר נפצעו יותר מ־100 איש ומנהיגי אופוזיציה רבים נעצרו. (צילום: א.פ.)

הסכמי שכר רק לשנה אחת כדי לאפשר תגובה מהירה

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

הוועד הפועל של ההסתדרות אישר אתמול, ברוב קולות, את העקרונות של הסכמי השכר שייחתמו בימים הקרובים במגזר הציבורי והפרטי. ההסכמים ילוו בצעדי ריסון שתנקוט הממשלה בתחום הפיקוח על המחירים, שמירה על מחירי המוצרים המסובסדים, כולל התחבורה הציבורית ושמירה על שער יציב של השקל.

יושב־ראש האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד מסר בישיבה, כי זו הפעם הראשונה שעומדת ההסתדרות לחתום על הסכמי שכר לשנה אחת בלבד, ולא למשך שנתיים, כדי שתוכל להגיב במהירות אם ישתנו ההתפתחויות במשק.

במגזר הציבורי סוכם על קידום של רוב העובדים בדרגה אחת ועל העלאת השכר ההתחלתי ל־450 ש"ח, החל מספטמבר, או מאוקטובר.

ההסתדרות תפעל להגדלת השכר ההתחלתי

במגזר הפרטי, אמר הברפלד, תשולם תוספת שכר שבין 5 ל־10 אחוזים. השכר ההתחלתי במגזר זה יעלה בשלבים ולא ב„הקפצה" אחת, כך יעמוד על 450 שקל רק לקראת מארס 1987.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, ציין, שנוצר הכרח לפעול עתה להגדלת השכר ההתחלתי, מאחר שתהליך קבלת חוק שכר מינימום בכנסת איטי, ועלול להתמשך חצי שנה.

לקראת סיום תוקפם של הסכמי השכר, במארס הבא, תשקול ההסתדרות את כל האופציות, לרבות יציאה למאבק בהתאם למדיניותה הכלכלית של הממשלה, הטעים קיסר.

יושב־ראש סיעת הליכוד ח"כ יעקב שמאי ויושב־ראש סיעת „רצ" ח"כ רן כהן מתחו ביקורת קשה על כך שההסתדרות הסכימה שהשכר ההתחלתי ייקבע בשקלים ולא באחוזים. לדבריהם, ערכם של 450 שקלים במארס 87 יישחק לעומת ערכם כיום.

ראש סיעת „חדש" בנימין גונן גרס, שבהסכמי השכר חייבים להבטיח תוספת שכר של 30 אחוז ושכר התחלתי בשיעור של 60 אחוז מהשכר הממוצע במשק.

תוקף את שר־התקשורת

בדיון על המשק ההסתדרותי ביקר מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו את שר התקשורת אמנון רובינשטיין, בשל תמיכתו בדרישת האמריקאים, לפיה תחנת השידור של „קול אמריקה" תוקם על־ידי גורמים אמריקאיים, ולא ישראליים.

רוזוליו מסר, שהוא דן עתה עם מבקר ההסתדרות נפתלי בלומנטל, בעניין ייעול הפיקוח על המתרחש במשק ההסתדרותי.

נציג הליכוד יעקב שמאי טען, שבמקום לפטר 3,200 עובדים ב„סולל בונה", עדיף שהקונצרן יפטר 500 מנהלים שמשכורותיהם מנופחות, אשר נהנים מרכב צמוד. לדבריו, ניהול „סולל בונה" חייב לעבור לידי חברת „שיכון עובדים".

הוועד הפועל בחר ברוב קולות בדני רוזוליו לכהונה נוספת כמזכיר חברת העובדים. נציגי הליכוד התנגדו לבחירה בעוד שאנשי „חדש" ו„רצ" נמנעו.

ישראל פנתה לברה"מ לקבל מידע ארכיוני על דמיאניוק

מאת נתן רוזי, סופר „דבר"

פרקליט המדינה, יונה בלטמן, פנה לשלטונות ברה"מ בבקשה להעביר לידי ישראל חומר ארכיוני הנוגע לג'ון איוואן דמיאניוק המכונה „איוואן האיום", העצור בישראל מזה חצי־שנה בחשד ברצח מאות אלפי יהודים במחנה ההשמדה טרבלינקה, בתקופת מלחמת־העולם השניה.

הפניה לשלטונות ברה"מ נעשתה באמצעות שירותיו של מיליונר אמריקאי בשם ג'יל גלייזר, אחד המיזמים ל„עיסקת הנגב", שאליה נקשר שמו של שר האנרגיה והתשתית משה שחל. גלייזר, על פי מקורות מוסמכים, שוחח כבר בטלפון עם אנטולי דוברינין, כי שהיה שגריר ברית המועצות בארה"ב, והוא הבטיח שהנושא יטופל בצורה חיובית.

המחלקה המשפטית העוסקת בהעמדת נאצים לדין במשרד־המשפטים האמריקאי, כבר פנתה כמה פעמים לברה"מ כדי לקבל סיוע ארכיוני בהעמדת נאצים לדין בארה"ב על אי דיווח לשלטונות ההגירה האמריקאים ונענו במקרים מסויימים באורח חיובי. במקרים אלה יצאו נציגים אמריקאים לליטא ולטביה, כדי לקבל מידע אודות הפושעים הנאצים לרבות ביצוע ראיונות עם עדים. עם זאת, לא נראה כי גורם ישראלי יוכל לצאת לברה"מ כדי לקבל מידע ממקור ראשון על איוואן דמיאניוק. נראה, כי החומר על דמיאניוק יועבר באמצעות שליח לישראל.

ביום א' הקרוב יובא דמיאניוק לדיון על הארכת מעצרו בבית־המשפט העליון בירושלים. בשלב זה לא צפויה הגשת כתב־אישום.

לסופר „דבר" נודע, כי פרקליט המדינה יונה בלטמן שיגר בחודשים האחרונים עורכי דין ואנשי משטרה למערב־גרמניה, כדי שאלה יעברו בארכיוני המלחמה וינסו להשיג חומר נוסף על דמיאניוק. בלטמן גם פנה לחוקרי היסטוריה ישראלים כדי שאלה ינסו להפנות את החוקרים לחומר היסטורי על החשוד.

ביהמ"ש העליון מגנה אלימות אנשי המשטרה

(ע). – בית־המשפט העליון מתח ביקורת נוקבת על אלימות שוטרים בציינו, כי מעשי אלימות ברוטלית פוגעים קשות במערכת היחסים העדינה בין האזרח למשטרה והן במוניטין של המשטרה וביכולתה לתפקד.

קביעה זו כלולה בהחלטה על ערעור שהגישו שני שוטרים ממשטרת נצרת, שהורשעו בגרימת חבלה. השניים, מאיר חמיד ג'ואמיס, הורשעו בכך שהנחיתו מכות נמרצות, בעיטות ואגרופים במהלך חקירתו של חשוד בגניבת עגלים. בשלב מסויים הנחית אחד השוטרים כיסא על כתפו של החשוד וגרם לו סדק בכתפו.

השוטרים נדונו לשלושה חודשי מאסר בפועל, 9 חודשי מאסר על תנאי וקנס כספי של אלף ש"ח.

השניים ערערו על ההרשעה ועל חומרת העונש בפני בית המשפט העליון, אך הערעורים נדחו.

בהחלטתם מתחו השופטים משה בייסקי, שושנה נתניהו ויהודה מלץ ביקורת על אלימות שוטרים.

מגעים ראשונים לתחילת הבוררות על טאבה

מאת סופרו המדיני של „דבר"

הבוקר יחלו בז'נווה שבשווייץ המגעים הראשונים לקראת תחילת הבוררות על טאבה. היועצים המשפטיים של משרדי החוץ בקאהיר ובירושלים, רובי סייבל מישראל והד"ר נביל אל־ערבי ממצרים ייפגשו בז'נווה עם האחראים על השרותים הטכניים שיינתנו לצוות הבוררים, שיחל בבוררות מייד לאחר שיחתם השטר. בפגישתם ינסו סייבל ואל־ערבי להשלים גם את בחירתם של שלושת הבוררים הבינלאומיים שצריכים לשבת בצוות הבוררים.

בוש מודה לפרס

מאת סופרו המדיני של „דבר"

סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש שיגר איגרת לראש־הממשלה שמעון פרס ובה הוא אומר כי התגבשו בשנתיים האחרונות תפיסות משותפות למנהיגי ישראל, ירדן ומצרים, המהוות בסיס מוצדק לבניית שלום במזרח־התיכון.

סגן נשיא ארה"ב מביע באיגרתו שביעות רצון מהשלמת שטר הבוררות על טאבה, אשר יוביל לדעתו לשיפור ביחסי השלום בין ישראל לבין מצרים. בוש מודה לראש־הממשלה על האירוח בעת ביקורו בישראל ועל ההזדמנות לדון בהידוק קשרי שתי המדינות.

מטפסת ההרים הבריטית ג'ולי טוליס, שמתה מאפיסת כוחות לאחר שהגיעה יחד עם קבוצתה לפסגת ההר השני בגובהו בעולם קיי 2 שבהרי ההימאליה. לפי דיווחים שהגיעו מפאקיסטאן, קפאה ג'ולי למוות. שני חברי משלחות נוספים מפולין נהרגו לאחר שנפלו לתהום ושני חברי משלחת אוסטרים מתו כתוצאה ממחסור בחמצן. (צילום א.פ)

ברה"מ מונעת מאינסה לתרום מח־עצמות לאחיה בישראל הסובל מלאוקמיה

מוסקווה (רויטר). – אינסה פלאורובה, יהודיה ממוסקווה, פתחה בשביתת רעב במטרה להשיג בדחיפות אשרת יציאה מברה"מ, כדי לצאת לישראל ולתרום מח־עצמות לאחיה הגוסס במחלת הלאוקמיה בבית־החולים בארץ – כך מסר בעלה של אינסה אתמול.

אינסה בת ה־37, סוציולוגית במקצועה, החלה לסרב לקבל מזון אתמול, לאחר שהשלטונות לא הגיעו לכלל החלטה, אם לתת לה אשרת יציאה על־פי בקשתה. את הדברים מסר בעלה של אינסה, ויקטור פלאורוב, רופא בן 38.

לפני כחודשיים הגישה אינסה בקשת יציאה זמנית, אולם לפני כשבועיים שינתה את הבקשה ודרשה אשרת יציאה תמידית, הכוללת את בעלה ושני ילדיה, לאחר שמעסיקיה סירבו לתת לה את ההמלצות המתאימות. השלטונות הסובייטיים הבטיחו לתת את תשובתם עוד בסוף השבוע שעבר ולכן החליטה אינסה לפתוח בשביתת רעב.

אחיה, הביוכימאי מיכאל שידמן, בן 31, עלה לישראל לפני שש שנים עם אמו. באוקטובר אשתקד הוא אושפז בבית־החולים, לאחר שאובחנה אצלו מחלת הלאוקמיה.

הדתיים בחיפה הבטיחו לפצות את בעלי הרכבל

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

הוויכוח סביב הפעלתו או אי־הפעלתו של הרכבל בחיפה בשבתות הגיע ככל־הנראה לסיומו לאחר שבימים אלה הושג הסכם בין הנהלת הרכבל לבין חוגים דתיים שמבטיח לחברה פיצוי על ההפסדים, שעלולים להיגרם לה בגין אי־הפעלת הרכבל בשבת.

כפי שנודע, הוסכם כי חובות הרכבל לחברה לפיתוח מפעלי תיירות במשרד־התיירות יתפרשו על פני תשע שנים במקום חמש שנים, כפי שסוכם עם רכישת הרכבל, ואת שווי הפריסה מעריכים מומחים בכ־300,000 דולאר. ההסכם כולל גם בטחונות שהרכבל לא יופעל בשבתות אם הוא יועבר מסיבות כלשהן לידי בעלים אחרים.

„אין תגובה", נאמר אתמול מהנהלת הרכבל בתשובה לשאלה אם הושג הסכם על אי־הפעלת הרכבל בשבת.

סופרת „דבר" מציינת, כי עד לשבוע האחרון אמרו חברי הנהלת הרכבל, כי בדעתם להפעיל את המתקן שבעה ימים בשבוע.

קורפו דורש 450 מיליון דולר לפתרון בעיות בוערות בכבישים

מאת אריה אויר, סופר "דבר"

תוכנית־חומש לפתרון בעיות לוחצות בתחום התשתית התחבורתית בתקציב כולל של 450 מיליון דולר הגיש באחרונה שר־התחבורה חיים קורפו לממשלה. התוכנית תידון בקרוב, במקביל לדיון הצפוי במלחמה בתאונות־הדרכים, העומד על סדר־יומה של הממשלה.

שר־התחבורה יבקש להביא להחלטה עקרונית להקצות לביצוע תכניתו 90 מיליון דולר בשנה, כבר משנת התקציב הבאה. לדעתו, זו תוכנית זהירה ומציאותית והוא מעריך, שיוכל להשיג את תמיכת הממשלה בביצועה. בינתיים, מוקצב סכום של 15 מיליון דולר לשיפורם המיידי של תשעה קטעי דרכים בעייתיים ביותר בלבד.

בתוכנית־החומש מוקצב סכום של 171 מיליון דולר לדרכים עירוניות, 66 מיליון דולר לדרכים מטרופוליטניות, 140 מיליון דולר לדרכים בין־עירוניות ו־83 מיליון דולר לרכבות פרברים.

בשיחה עם סופר "דבר" אומר השר, כי הכרחי לבצע את התכנית, שכן "בלי זה, לא נוכל להדביק את הפיגור הרב שנוצר בתחום התשתית".

השר קורפו מסביר, כי מאז 1972 עלה מספרם של כלי הרכב במדינה ב־137 אחוז ומספר הנהגים ב־142 אחוז, בעוד שהתקציב לסלילת כבישים פחת ב־75 אחוז. לעומת הגידול העצום במספר כלי הרכב והנהגים גדלה כמות הכבישים ב־26 אחוז בלבד.

השר קורפו מזהיר, שאם לא תפעל הממשלה במהירות, תיאלץ מע"ץ להחזיר לבעליהן קרקעות, שהופקעו לצורך סלילת כבישים עוקפי ערים, מפני שאין לה הכסף לפצות את הבעלים. לדברי השר מעוניינת מע"ץ להסיר מעליה את האחריות לדרכים עוקפות ומטרופוליטניות, בטענה שאינן דרכים בין־עירוניות, הנתונות בתחום סמכותה.

שר־התחבורה מדגיש את הצורך בדרכים העוקפות מרכזים עירוניים הן למניעת תאונות והן לפתרון בעיית הפקקים בערים. כן הוא מחשיב מאד את הדרכים המטרופוליטניות, המקשרות בין שלוש הערים הגדולות ובנותיהן. דרכים אלה חיוניות, מפני שהערים הבנות תלויות בכל בעיר הגדולה, שסביבה הן חיות.

בנק המזרחי מואשם בהתנייה של מתן אשראי בקניית מניות

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

אברהם סכמר, סגן בכיר לפרקליט מחוז המרכז, הגיש אתמול כתב־אישום נגד בנק המזרחי המאוחד בע"מ ושלושה מעובדיו בסניף נתניה. הם מואשמים בביצוע עבירות של זיוף ומרמה כדי להונות לקוחות של הבנק.

על־פי כתב־האישום שהוגש נגד משה אפליקר בן 34 מבני־ברק, אפרים מייליש בן 57 מנתניה, וזאב הלפרין בן 61 מאשקלון – עובדי בנק המזרחי המאוחד בע"מ והבנק הם ניסו להטעות ולהונות את חברת הבניה "שמגר לבנין בע"מ".

חברת "שמגר לבנין בע"מ" ומנהלה, שמעון גרשונוביץ, הם הבעלים של השבונות שנים בסניף החוף של בנק המזרחי בנתניה, שבכיכר העצמאות 12 בנתניה. החברה זכתה במכרז לביצוע עבודות בניה. לשם כך היא פנתה לבנק, כדי לקבל ערבות להבטחת ביצוע המכרז. שמעון גרשונוביץ פנה ב־7 ביולי 1983 וביקש אשראי על סך 7,402,000 שקל. הבנק ומשה אפליקר, מנהל סניף בנק המזרחי, התנו את אישור הבקשה לאשראי ומתן ערבות בנק המזרחי ברכישת מניות הבנק.

מנהל חברת הבנין רכש ב־11 ביולי 1983 מניות בסך 350,000 שקל ערך נקוב – מניות בנק המזרחי – ואלה שועבדו לבנק כבטחון.

הפרקליטות טוענת, כי בביצוע הפעולה הזאת בוצעה עבירה של התניית שירות בשירות על־ידי הנאשמים המרכזיים בכתב האישום. גם במקרה נוסף של בקשת אשראי על־ידי החברה, התבקשה החברה לרכוש מניות של בנק המזרחי.

בין עדי התביעה נמצאים הממונה על פניות הציבור של לשכת המפקח על הבנקים וחוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה.

בתום ששת השבועות שהוקצבו למו"מ

המעסיקים והאחיות רחוקים מהסכמה

מאת דנקה הרניש, סופרת "דבר"

בסוף השבוע תסתיים התקופה של ששת השבועות, שהוקצבו למשא־ומתן בין אחיות בתי־החולים לבין המעסיקים, והצדדים לא רק שאינם מתקרבים לסיכום הדיונים אלא אף לא הגיעו להבנה ברוב הנושאים.

בקרב נציגות האחיות למשא־ומתן הושמעה אתמול ביקורת חריפה על עמדות משרד־הבריאות ומשרד־האוצר והעלתה האשמה של סחבת מכוונת. חברת צוות האחיות מרי פינטו אמרה בשיחה עם סופרת "דבר", כי "המשא־ומתן הוא שלב במאבק האחיות ואם לא יהיו תוצאות נמשיך בדרכים אחרות, עד לחידוש השביתה".

הדיונים מתמקדים בעניין תקנים, תנאי עבודה והתנאים הפיזיים. בפגישת הצדדים שנקבעה למחר עומדות האחיות לתבוע הגדלה מיידית של התקנים בהתאם לסיכומי הבדיקות שנערכו במשך למעלה מארבע וחצי שנים, שעל תוצאותיהם חתמו נציגות שירות המדינה, כל המעסיקים, ההסתדרות ונציגות העובדים.

לסופרת "דבר" נודע, שקיצוץ של 17 מיליון שקל חדש – שהוא ארבעה אחוזים מכלל תקציב משרד־הבריאות – שתובע האוצר מעמיד את ראש משרד־הבריאות בפני סימן־שאלה מאין יבוא המימון לסיכומים שיתקבלו במשא־ומתן עם האחיות. במגעים שקיים אתמול שר־הבריאות מרדכי גור לקראת ההצבעה על הקיצוץ בתקציבים, זו היתה הבעיה המרכזית. לטענת שר־הבריאות, משרדו לא יעמוד במימון מימוש הסיכומים של המו"מ עם האחיות מהתקציב המקוצץ, מכיון שאז ייפגע מיד התיפקוד השוטף של בתי־החולים, מלאי התרופות והאשפוז הגריאטרי.

לסופרת "דבר" נודע עוד, כי במגעים עם משרד־האוצר התנה אתמול מרדכי גור את תמיכתו בקיצוצים תקציביים בהבטחת מקורות כספיים למימוש הסיכומים עם אחיות בתי־החולים.

המערך דורש איזון במינויים פוליטיים

היתנה אישור למועמדי שר החוץ שמיר באישור מועמדיו־שלו – ובהיעדר הסכמה לא־אושרו המינויים בכלל

מאת סופרו המדיני של "דבר"

בעקבות התנגדותו של המערך, לא אישרה אתמול הממשלה שורה של מינויים בשירות החוץ.

שר־החוץ יצחק שמיר הביא לממשלה את שורת המינויים האחרונים של ועדת המינויים העליונה במשרד־החוץ ובתוכם שני מינויים פוליטיים: ישראל גת ממפלגת העבודה שמונה קונסול כללי בבוסטון, ו[illegible] שמונה קונסול כללי ב[illegible].

לפני ישיבת הממשלה אתמול דן צוות השרים העוסק במינויים בשירות החוץ, שמיר וארנס מהליכוד ונבון ושחל מהמערך, במינויים. שרי המערך התלוננו באוזני שר־החוץ על כי יש מינויים פוליטיים רבים מדי של אנשי הליכוד בשירות החוץ, לעומת מינויים מועטים של אנשי המערך.

המערך מבקש למנות את שמואל שגב קונסול כללי במונטריאול ואת דוד סונגה לתפקיד דיפלומאטי באמריקה הלאטינית. המערך היתנה את אישור המינויים שהביא שר־החוץ בתוספת המינויים לאנשיו, ואולם שר־החוץ סירב. לפיכך לא אושרה כל שורת המינויים הכוללת שגריר ישראל באוסטליה, שגריר ביוון, שגריר בהאיך, ונציג בקניה. המערך, כזכור, מבקש למנות עוד מינוי אחד מטעמו בשירות החוץ: הפרופ' שלמה בן־עמי לשגריר בספרד.

רבין: שטח 9 ממילא לא יכול היה לשמש לאימוני צה"ל

מאת סופרו המדיני של "דבר"

בתשובה לשאילתה של השר אריאל שרון בישיבת הממשלה הקודמת סקר שר הבטחון יצחק רבין בישיבת הממשלה אתמול את ההחלטות ועדת השרים בענין שטח האש 9 בגליל.

השר רבין הסביר, כי בשטח האש נמצאים ישובים יהודיים אחדים וכן הוקם שיכון לצעירי הבדווים באישורו של מי שהיה הממונה על מחוז הצפון במשרד־הפנים, ישראל קניג. שר הבטחון הוסיף והסביר, כי השטח שוב אינו יכול לשמש את צה"ל באימונים.

השר משה ארנס דרש להביא את הנושא לדיון בממשלה ולעכב את ביצוע החלטת ועדת השרים, עד שתתקבל החלטה בממשלה.

ראש הממשלה שמעון פרס אמר, כי ההחלטה על שימוש בשטח אימונים שמורה לשר הבטחון ולרמטכ"ל, אבל הסכים להעביר את הנושא לדיון בקבינט.

הממשלה אישרה אתמול בישיבתה את מינוים של השרים יוסף בורג ודוד לוי, כנציגי הממשלה בוועדה למינוי רבנים ודיינים. בכך נמנעה התנגדותו של שר־הפנים הרב יצחק פרץ, שביקש לצרף את עצמו לוועדה.

השר משה ארנס ביקש בפתח הישיבה להחזיר ארצה לאלתר את משלחת הדיפלומאטים הישראלים העושים בהלסינקי, בשל מה שהגדיר "המתקפות הסובייטיות על ישראל בימים האחרונים" ואי־נכונותם של הסובייטים לדון עם משלחתנו בנושא חופש העליה של יהודי ברה"מ. בקשתו של השר ארנס נדחתה.

תיקון

טעות נפלה בכותרת־ידיעה שהתפרסמה ב"דבר" מיום א', 17.8.86 הנכון הוא: תביעה למינוי אורי גורדון במחליפו של כץ בראשות המחלקה לנוער החלוץ – כפי שאמנם צוין בידיעה – ולא כפי שנכתב בכותרת.

"מקורות" סוגרת ברזים

(סוף מעמ' 1)

פתחו במבצע אגירת מים בכל כלי ודלי. בכמה מקומות אף השתרכו תורים ליד ברזים בחצרות בתים.

אל מחלקת המים בעיריית צפת הגיעו אתמול עשרות טלפונים של תושבים מבוהלים. במשך היום התברר לתושבים המופתעים, כי הספקת המים בעיר מתנהלת כרגיל והאיומים הם איומי סרק. פקידי העיריה בצפת ובהבור התקשו להסביר לתושבים אם ומתי יהיו הפסקות בהספקת המים.

בחיפה הופתעו

ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, הופתע אתמול מצימצום הספקת המים לחיפה, על אף העובדה שהעיריה נקטה צעדים לחסכון בצריכת המים.

במברק ששיגר גוראל אל נציב המים ואל מנהל "מקורות", הוא כותב בין היתר: הופתעתי מצמצום אספקת המים גם לחיפה, זאת בניגוד להבטחה שניתנה לי בשיחתנו הטלפונית. אודה אם תקיימו את הבטחתכם.

סופרת "דבר" מציינת, כי אתמול הורגש צמצום באספקת המים של "מקורות" למפעל המים בחיפה, אולם הדבר לא השפיע עדיין על הצרכנים.

בית־שאן – 40 מעלות חום ובלי מים

החלטת נציבות המים אתמול להורות ל"מקורות" לצמצם ב־50 אחוז (מ־400 מק"ש ל־200 מק"ש) את הספקת המים לעיריית בית־שאן שהחום בה בימים אלה מתקרב ל־40 מעלות, התקבלה בתדהמה מוחלטת.

מ"מ ראש המועצה המקומית של בית־שאן, יצחק וייצמן, סיפר אתמול בבוקר ל"דבר", שמיד לאחר ש"מקורות" סגרה ברז של 6 צול ירד הלחץ במערכת הצינורות, וכבר בשעות הבוקר נסתמה לחלוטין מרכזת הטלפונים במועצה המקומית בשל הצלצולים הבלתי־פוסקים של תושבים דיירי קומות עליונות ובתים משותפים שנשארו ללא מים.

לדברי וייצמן, המצב ילך ויחמיר עם התרוקנות בריכת האגירה של המועצה ותושבי בית־שאן יישארו בחודש אוגוסט החם מכל חודשי השנה ללא מים. "זהו מצב חמור שלא ידענו כמוהו ואין לנו כל פתרון להציע, לאחר שהפחתת במערכת המים הקודמת שלנו מגיע ל־45 אחוז. דרושים לנו מיליון דולר לתיקון הליקויים בתשתית הצנרת שלנו והכסף איננו", אומר יצחק וייצמן, שהדגיש, כי המועצה עשתה מאמץ גדול בשנים האחרונות לבצע בכוחותיה היא תיקונים בצנרת, אך המצב עדיין גרוע מאוד. סמנכ"ל "מקורות" אורי מאיר אמר ל"דבר", שחברתו רק ביצעה הוראות בכתב של נציב המים. בית־שאן לא רק שלא צימצמה כנדרש בחודשים האחרונים את צריכת המים שלה, אלא אף צרכה יותר מאשר בתקופה המקבילה אשתקד. "זה נשמע כחוסר התחשבות לצמצם ב־50 אחוז את הספקת המים לבית־שאן באוגוסט, אך מה אני אגיד לדימונה או לטבריה? הרי גם שם חם מאוד".

אתמול אחר־הצהריים, לאחר התערבותו של מנכ"ל משרד החקלאות מאיר בן־מאיר, אצל נציב המים, חידשה "מקורות" את הספקת המים לבית־שאן כמקודם.

ביזבוז מים משווע בכרמיאל

(ע). – אלפי קוב מים בוזבזו ונשלחו לרשת הביוב הארצית עקב מעשה הלם של "מקורות" שהודיעה אתמול על צמצום המים בכרמיאל, במסגרת מאמציה להביא לחסכון במים.

תושבי העיר בת 20,000 הנפש, שלא ידעו מתי ולמי לא יהיו היום מים, מילאו בבתיהם את האמבטיות, סירים וחביות שהיו על־מנת שלא יישארו ללא מים.

בסופו של דבר הופסקו המים בשכונה המערבית בעיר למשך כ־40 דקות. לאחר שהספקת המים חודשה ולשאר התושבים התברר כי לא הפסיקו להם את המים – רוקנו את האמבטיות, הסירים והחביות.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

מזג האוויר בעולם

אוסלו	20–11	מעונן
אמסטרדם	20–12	מעונן
בואנוס איירס	11–6	מעונן
הונג קונג	30–27	מעונן
וינה	29–16	בהיר
ז'נבה	30–14	בהיר
טוקיו	31–25	מעונן
טורונטו	29–25	מעונן
יוהנסבורג	24–7	בהיר
לונדון	21–14	מעונן
ליסבון	26–16	בהיר
מאדריד	37–13	בהיר
מונטריאול	27–20	מעונן
ניו יורק	28–22	מעונן
סאו פאולו	19–15	מעונן
פאריס	25–15	בהיר
פרנקפורט	28–9	בהיר
ציריך	24–17	מעונן
ריו דה ז'נרו	30–19	בהיר
שטוקהולם	18–16	גשום
שיקאגו	31–19	מעונן

swissair

ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 84 בגוש 7170 רח' ביל"ו מס' 5 חולון הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה 69 משטח המגרש ל־57% מ"ר לכל 4 קומות לכל דיירי הבית. החלקה נמצאת באזור מגורים ד'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ובנימוקה.

עו"ד ח. שרון
מ"מ ראש העיר ויו"ר
ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב

העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מנהל כללי: אהרן קראוס

המו"ל – "דבר" בע"מ
מדפיס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, כ.ב 65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים: 281860, 298032
סניפים: ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141 מיקוד 65233
ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזוה קומה ג' טל. 242203
חיפה, רח' הנביאים 27 טלפונים 3־2־642111, ת.ד. 33104

"שמש קטן" בא לבקר את חיוורי־הפנים בישראל

מאת אריה אויר, סופר "דבר"

שמש קטן בורדז הוא נער אמריקאי, שיהיה בהגיעו לגיל 18 ראש השבט האינדיאני סיאו. שמש קטן הוא גם יהודי, והיום יגיע לארץ לחגוג בכותל המערבי את יום הגיעו למצוות.

סיפורו של שמש קטן הוא אחד הסיפורים המופלאים, המעידים שאחרי ככלות הכל, המציאות עולה על כל דמיון. סבו היה ראש שבט הסיאו, המוכר לרובנו מספרי קארל מאי. שמו היה "סוס משוגע". בסוף המאה שעברה, פגש "סוס משוגע" בנערה יהודיה, התאהב בה ונשא אותה לאשה. אולם, היא שמרה בקנאות על דתה ומשנולדו להם שתי בנות, דאגה לא רק לגדלן כיהודיות, אלא כדי להסיר כל ספק הן גיירו גיור אורתודוקסי לכל דבר.

גם הבת שמרה על דתה ומשנולד לה בן, שמש קטן, דאגה לעריכת ברית מילה כדת וכדין. כך גדל הנער, המיועד לשמש בבוא היום ראש שבט הסיאו, בין שתי מסורות. הוא עוטה גלימת אינדיאנים לטקסי שבטו, אך חובש כיפה ומתעטף בטלית כאשר הוא מתפלל בבית־הכנסת "בית שלום" בספוקן שבמדינת וואשינגטון. בקהילה זו התכונן לטקס הבר־מצווה, שייערך לו ביום ה' בכותל בירושלים.

דובר "אל־על" נחמן קליינמן גילה את סיפורו של שמש קטן לפני חמש שנים בעיתון אמריקאי. מאז עמד בקשר רצוף עם המשפחה, בתקווה להביא את הנער לעריכת טקס הבר־מצווה בארץ. ואכן, היום אחר־הצהריים יגיע שמש קטן לישראל כאורח "אל־על". הוא בא בלוויית אמו ודודתו. לשמש קטן צפויה קבלת־פנים מפוארת. מחר יתקבל לראיון אצל נשיא המדינה חיים הרצוג בלשכתו בירושלים. כעבור יומיים, ביום ה', ייערך טקס הבר־מצווה בכותל ובו ביום אחר־הצהריים יהיה שמש קטן אורחו של ראש עיריית ירושלים טדי קולק. כלבד זאת, יקח אותו דובר "אל־על" לשורה של סיורים באתרי התיירות בארץ.

ביקורו של שמש קטן מעורר עניין רב בקרב כלי־התקשורת האמריקאיים וצפוי לו סיקור נרחב בטלוויזיה, ברדיו ובעיתונות.

המורדים בסודאן הפילו מטוס ובו 60 נוסעים

חרטום, (רויטר עתי"ם וע"צ). – כ־60 אנשים נהרגו כפי הנראה, כאשר מטוס נוסעים סודאני הופל על־ידי טיל מדגם "סאם 7" – כך מסרה אתמול סוכנות הידיעות הסודאנית הרשמית.

בהודעה שפורסמה כאן נאמר, כי מורדים חברי "צבא העם לשחרור סודאן" אחראים להפלת המטוס מדגם "פוקר פריינדשיפ" של חברת התעופה הסודאנית, זמן קצר לאחר שהמטוס המריא אתמול מהעיר הדרומית מאלאקאל.

מקורות באפריקה המזרחית אמרו, כי הצוות שידר פניה לעזרה בשעה 11.29 (לפי שעון ישראל), מיד לאחר שהמטוס המריא מהעיר, השוכנת במרחק 680 ק"מ דרומית מחרטום.

משקיפים סבורים, שהמטוס הופל בידי לוחמי הגרילה של הקולונל ג'ון גאראנג. עוד אומרים המשקיפים, שההשלכות של מעשה זה עלולות להיות גורליות לעתיד סודאן – שם הוכחד חלק מהאוכלוסיה בידי מלחמת האזרחים והרעב.

סוכנות הידיעות הסודאנית מציינת, כי במטוס היו 57 נוסעים, כולל כמה ילדים, ועוד כמה אנשי צוות.

המטוס הופל כמה שעות בלבד לאחר שתחנת השידור של לוחמי הגרילה הדרומיים פירסמה הודעה, בה נאמר, כי מכוון עליהם להפיל כל מטוס אזרחי או צבאי, שיטוס בכל השטח הנתון תחת פיקוחם ב"דרום המדינה". ההודעה הבהירה, כי אין כל אפשרות להבדיל בין מטוסים צבאיים ואזרחיים.

(משה גבע): ספורט חדש מתפתח במהירות בארצות אירופה ואמריקה: גלשני שלג, הנעים בעזרת מפרשים על גבי אגמים ונהרות קפואים. במפעל הפלסטיקה הירושלמי "רוטופלס" נעשות ההכנות האחרונות לייצורו ולייצואו של הגלשן "ריינבאו", שיושם לתפעול בתנאי ים לתפעול בתנאי יבשה, ע"י שינויים בטכנולוגיות הייצור. לפי התוכנית, הייצוא יתחיל ב־1987. ל"רוטופלס" כושר ייצור שנתי של גלשני שלג בהיקף של 18,000 יחידות, שמשמעותן יצוא של 10 מיליון דולר לשנה.

הכינוס לתורה שבע"פ פוסל ההיתר להתפלל בשטחו של הר־הבית

מאת נח זבולוני, סופר "דבר" בירושלים

הכינוס הארצי ה־28 לתורה שבעל־פה, שנפתח אתמול בירושלים מטעם "יד הרב מימון", מחה בחריפות רבה נגד "מועצת הרבנים למען הר־הבית", שכינס הרב הראשי לשעבר הרב שלמה גורן על־מנת להתיר את הכניסה להר־הבית ולהקים בית־כנסת בשטחו.

הכינוס יימשך שלושה ימים והוא מוקדש כולו למצוות התלויות בארץ לקראת שנת השמיטה.

הרבנים הראשיים בישראל, הרב אברהם שפירא והרב מרדכי אליהו, הרצו בכינוס על בעיות השמיטה. את הכינוס פתח יו"ר הנהלת יד הרב מימון הד"ר יצחק רפאל, שסקר את בעיית השמיטה שהתעוררה לפני 104 שנים, עם ייסוד המושבה פתח־תקווה.

נבון: "המשק אולי

(סוף מעמ' 1)

לגירעון נוסף, מכיוון שרוב התקציב "משועבד" למשכורות המורים.

אתמול הזהיר נבון את הממשלה מפני קבלת החלטות שלא ניתן לבצען.

לפני ישיבת הממשלה הורה נבון לאנשי משרדו להתעלם מאיומי האוצר שלא לכסות את הגירעון של 24 מיליון הדולאר. ולממש את התחייבות הממשלה כלפי המורים כמתחייב מהסכם עציוני, זאת בידיעה ברורה שהאוצר מסרב לכסות את הגירעון שיווצר בתקציב החינוך כתוצאה מהוראתו. החלטת הממשלה על קיצוץ של 40 מיליון דולאר בתקציב החינוך, התקבלה בקדרות רבה בהנהלת משרד־החינוך. מתוך ה־40, 31 מיליון יקוצצו מתקציב ההתייקרות, ואם לא תהיינה התייקרויות במשק לא יהיה כנראה צורך בפיטורי מורים בשנה זו. אולם בשנה הבאה יצטרך משרד־החינוך לפטר אלפי מורים, פיטורים שמשמעותם תהיה פגיעה בשעות הוראה הניתנות לתלמידים.

9 מיליון הדולאר יצטרך משרד־החינוך לקצץ מפעילויות החינוך הלא־פורמאלי ומפעילויות התרבות. פעילותם של בתי־הנוער, חבורות רחוב, מוזיאונים, תיאטראות, תקציב. "זוהי פגיעה קשה מנשוא שתחסל פעילויות אלה, אמר אתמול שר־החינוך.

הרמטכ"ל: אם נעשו טעויות ביחס לבדווים, לא היה זה מתוך כוונה רעה

מוכתר ביר מקסור: התמורה לנאמנותנו – נשים בוכות מול בתים הרוסים

הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי מברך את אורחיו הבדווים בעת קבלת־הפנים (צילום: יצחק מרידור)

מאת יצחק מרידור סופר "דבר" בעמק

שותפות־גורל, קשרי־אחווה ואמון הדדי שאין גדולים מהם, שוררים בין הלוחם היהודי והלוחם הבדווי, לאחר שנים רבות של צעידה משותפת במבחנים קשים, אמר הרמטכ"ל רב אלוף משה לוי, בקבלת־פנים שערך אתמול לרגל חג הקורבן, לנכבדים, מוכתרים וראשי שבטים בדווים מהצפון והמועצה האיזורית עמק יזרעאל. השתתפו גם משפחות שכולות ולוחמים בדווים בני צה"ל וכן אלוף פיקוד הצפון, אלוף פיקוד המרכז, אלוף (מיל.) רחבעם זאבי ואחרים.

"ידידיי ואחיי הבדווים", פנה הרמטכ"ל אל מוזמניו, והתחבק ארוכות עם רבים מהלוחמים הבדווים שהם ידידיו האישיים.

מוכתר מקסור, מוחמד אברהוסיין, הפר את אוירת הפיוס שבדברי הרמטכ"ל, ואמר: התמורה שאותה מקבל הבדווי מהמדינה היהודית על נאמנותו והקרבתו היא בכי של נשים העומדות מול בתים הרוסים". הרמטכ"ל הודה, שאכן יש קשיים ויש אי־הבנות, אך הם נובעים מחוסר ידע ולא מכוונה רעה. "צה"ל מוקיר ומעריך ומכבד את השותפות רבת השנים בין היהודים והבדווים במדינת ישראל", אמר הרמטכ"ל.

ד"ר יוסף גינת, יועצו של השר ויצמן, אמר אתמול כי הוועדה העליונה לענייני בדווים החליטה על הקמת בית־ספר תיכון לבדווים באיזור בית זרזיר, והבנייה כבר החלה.

טייסים אזרחיים יטוסו פחות שעות כדי להגביר את הבטיחות

מאת אריה אויר, סופר "דבר"

שעות התפקיד של הטייסים האזרחיים יצומצמו בקרוב ב־12 עד 38 אחוז, לפי תקנה חדשה, שגיבש שר־התחבורה חיים קורפו. השר אמר בשיחה עם סופר "דבר" כי מעתה תהיה רמת הבטיחות של התעופה האזרחית הישראלית בין הגבוהות ביותר בעולם, כאשר ההקפדה על ערנותם של הטייסים תעלה על המקובל אפילו בארה"ב.

המאבק על צימצום שעות התפקיד – בהבדל משעות ההטסה בפועל – החל לפני כשנתיים. איגוד הטייסים טען זה זמן, כי שעות התפקיד הרבות של הטייסים על־פי התקנה הישנה הטילו עליהם עומס כבד מדי וסיכנו בכך את בטיחות הטיסה.

מינהל התעופה האזרחית אמנם הכין הצעת־תקנה חדשה, אולם זו נתקלה בהתנגדות נמרצת של חברות התעופה הישראליות, בראשן "אל־על". מנכ"ל "אל־על" רפי הר־לב, שהיה טייס בעצמו, טען בתוקף פעמים, שהחברה לא תוכל לעמוד בהקצבת שעות התפקיד.

בעקבות עירעור חברות־התעופה, הקים השר קורפו ועדה לבדיקת הנושא, אולם בסוף השנה שעברה הודיעה הוועדה, כי לא הצליחה להגיע לעמדה מקובלת על הכל. "מה שטוב לאמריקאים טוב גם לנו", טען הר־לב וחדש להיצמד לתקנות האמריקאיות, שהותקנו אחרי מלחמת העולם השנייה. אולם, בשנה שעברה שינה גם מינהל התעופה האמריקאי את התקנות הנוגעות לעניין, לרעת חברות־התעופה ובניגוד לעמדתן.

בינתיים אימץ איגוד הטייסים הבין־לאומי החלטה דומה בעיקרה, שזכתה גם בתמיכת ההסתדרות. לפיכך החליט שר־התחבורה, שבידו הסמכות, להיכנס בעצמו לעובי הקורה. לאחר שעיין בכל החומר שנאסף בנושא ולאחר התייעצויות מקיפות עם כל הגורמים הנוגעים בדבר, סיכם השר בסוף השבוע שעבר את עמדתו וגיבש את התקנה החדשה.

בתקנה החדשה נקבעה כמות השעות שיהיה מותר להסיק טייס מרגע צאתו מביתו ועד מחצית השעה לאחר נחיתתו האחרונה. התקנה קובעת את מספר שעות התפקיד שמותר לתכנן לטייס, אולם מאפשרת להעסיק שעתיים נוספות, במקרה חירום בלתי צפוי, עד המראת המטוס. במקרה זה, תהיה חברת־התעופה חייבת לדווח למינהל התעופה האזרחי ולנמק, מדוע נאלצה להעסיק את הטייס מעבר לתיכנון.

על־פי התקנה החדשה, יורשה צוות מיוחד במטוס בן שני טייסים לעבוד 12 שעות בלבד, במקום 16 עד כה; צוות מוגבר בן שלושה טייסים – 15 במקום 24; צוות כפול – 17 במקום 24; צוות מטוס בן שלושה טייסים – 14 במקום 16; צוות מוגבר בן ארבעה טייסים 16 במקום 24; וצוות כפול במטוס גדול יורשה לעבוד 18 שעות במקום 24 עד כה.

התקנה החדשה כמעט שאינה מגדילה את הוצאותיה של "אל־על", מפני שתוכל לבצע כמעט את כל טיסותיה ללא תוספת טייסים. לעומת זאת, עלולה התקנה להקטין את הכנסות הטייסים, מפני שהיא מצמצמת את מספר השעות הנוספות שיוכלו לעשות. יו"ר איגוד הטייסים הקברניט יצחק גונן טען מאז ומתמיד, כי הוא רוצה בין היתר להגן על הטייסים מפני עצמם.

דרא"פ מגנה החלטת ארה"ב לנקוט סנקציות

יוהנסבורג (א.פ. ורויטר). – ממשלת דרום אפריקה גינתה אתמול בחריפות את החלטת הסנאט האמריקאי להטיל סנקציות כלכליות על המדינה. שר החוץ הדרום אפריקאי פיק בותה טען, כי ההחלטה עלולה לעודד את הקיצוניים, המתחייבים להקים חברה, "שבה לא יוכל להיות שום [illegible]".

בתגובה ראשונה להחלטת הסנאט מיום ו' אמר שר החוץ, כי ממשלתו רואה בהחלטה התערבות בענייניה הפנימיים של ארצו. הוא גם טען, כי הסנקציות יכשילו את נסיונותיה של ממשלת דרום אפריקה לשאת ולתת על חוקה, שתשלב את השחורים במערכת הפוליטית במדינה.

הצעת החוק, שכנראה תהפוך לחוק לאחר דיונים משותפים של שני בתי הקונגרס האמריקאי, כוללת איסורים על יצוא של סחורות לדרום אפריקה, איסור על השקעות אמריקאיות חדשות והקפאת פקדונות בבנקים של דרום־אפריקה בארה"ב.

בתוך כך נמסר, כי שלושה שחורים נהרגו אתמול בהתפרעות ברחבי דרום־אפריקה ושניים מהם נורו למוות על־ידי כוחות הבטחון. בכך הגיע ל־327 מספר ההרוגים במדינה מאז הטלת מצב החירום, לפני כשלושה חודשים.

חיל־האוויר הסורי קלט טייסת מטוסי "מיג 29"

מאת דן אבידן, כתב "דבר" לענייני ערבים

חיל־האוויר הסורי קלט לאחרונה מברית־המועצות טייסת ראשונה של מטוסי קרב משוכללים מדגם "מיג 29" – כך מסרו אתמול מקורות דיפלומטיים מערביים בדמשק, שצוטטו על־ידי העיתון "אל־את'האד", היוצא לאור במפרץ הפרסי.

לדברי מקורות אלה, מדובר בקבוצה ראשונה של מטוסי "מיג 29" בכלל 80 מטוסים כאלה, שברה"מ התחייבה לספק לסוריה עד בשנה שעברה. העסקה לאספקת המטוסים נחתמה כנראה אשתקד במהלך אחד מביקוריו של הנשיא אסד במוסקווה.

אם תתאמת ידיעה זו, משמעותה שחיל־האוויר הסורי עשה צעד חשוב קדימה במסגרת מאמציו להשוות את איכות מטוסי הקרב שלו למטוסי הדרג הראשון של חיל האוויר הישראלי מסוג "אף 15" ו"אף 16", שכן מטוס ה"מיג 29" זהה בכושר ביצועיו למטוסים אלה. בגלל עליונותם הטכנולוגית של מטוסי ה"אף 16" וה"אף 15" על מטוסי הקרב הסורים הסטנדרטיים, הצליח חיל האוויר הישראלי לירוט בנקל את מטוסי ה"מיג" הפחות משוכללים של הצבא הסורי.

יצויין, שה"מיג 29" נמצא עדיין בשימוש מוגבל ביותר בצבא הסובייטי והוא לא סופק עדיין לידידותיה של ברה"מ בברית וארשה. סוריה היא אפוא המדינה הזרה הראשונה, הזוכה במטוס קרב מתקדם זה.

יש לציין עם זאת, שהצבא הסורי זקוק עתה לתקופה של לפחות שנה וחצי, כדי להפוך את המטוסים החדשים למבצעיים. מטוסי ה"מיג 29" מצטרפים לשורה נוצצת של מטוסי קרב והפצצה מתקדמים, שסיפקו הסובייטים לסוריה מאז מלחמת לבנון. מטוסים אלה, כגון ה"סוחוי 22", מקנים לחיל האוויר הסורי יכולת לפגוע במטרות בעומק שטח ישראל ולהתמודד בצורה יעילה יותר עם מטוסי "אף־15" ו"אף־16" וה"כפיר" שברשות צה"ל.

הסובייטים נמנעים

(סוף מעמ' 1)

על הימנעות מוחלטת ממגע עם ישראלים. נודע, כי המשלחת הסובייטית סירבה להיכנס [illegible] בבנייני הממשלה בכניסה הראשית, וכי היא העדיפה כנראה, להיכנס דרך שער אחר, צדדי.

כן נודע, כי הסובייטים החליטו לא לרדת מהמכונית שתביא אותם לשיחות, אלא להיכנס לתוך מגרש בנייני הממשלה בלי לעצור, כדי לא לתת הזדמנות לצלמים לצלם.

לעומת זאת, צופים כי חברי המשלחת הישראלית יעצרו כדי להצטלם בשער הכניסה. לא נקבע איזו משלחת תיכנס ראשונה לאתר השיחות ושתי המשלחות יגיעו למקום סמוך לשעה 10.00 בבוקר.

הסובייטים לא באו [illegible] דובר המשלחת הישראלית סגן דובר משרד החוץ אהוד גול נתן אמש תדרוך לכתבים המכסים את השיחות. לסופר "דבר" נודע, כי ההודעה על התדרוך נמסרה גם לכתבים הסובייטיים המוצבים בהלסינקי, אך איש מהם לא נראה במקום, כפי שציינו מקורות התקשורת לאחר התדרוך.

בשגרירות ברית המועצות, נמסר אתמול לסופר "דבר", כי לא שוהה בה עתה שום פקיד המוסמך לתת מידע על השיחות. כן יש לציין, כי רדיו מוסקווה לא הזכיר את השיחות אפילו במהדורות החדשות התעמולתית באנגלית, המיועדת לקהל מחוץ לארץ, ששודרה בצהרי יום אתמול.

לעומת זאת מסר רדיו מוסקווה על הפגזה שערך צד"ל בדרום לבנון ופרח לציין, כי "צבא דרום לבנון הוא במימונה המלא של תל־אביב".

מקורות ישראליים העריכו, כי הסובייטים מנסים להפגין לעולם הערבי וכן לדעת הקהל הסובייטית, כי הם עדיין נוקטים עמדה קשוחה כלפי ישראל, הגם העובדה שהם מנהלים עמה שיחות.

המדיניות – להתעלם

ממשרד סוכנות הידיעות הסובייטית "טא"ס" בהלסינקי נמסר אמש לסופר "דבר", כי למשרד לא ידוע מאומה על בואה של המשלחת הסובייטית. עוד נמסר, כי המשרד לא מסר עד כה אף ידיעה אחת בנושא השיחות עם ישראל ולא ברור אם תימסר ידיעה כזאת גם מחר.

נציג סובייטי רשמי אמר, כי המדיניות הסובייטית עתה היא לא להתייחס לשיחות עם ישראל בהלסינקי.

מושבי הנגב חייבים 40 מיליון דולר; הסיוע הממשלתי שהובטח לא הוזרם

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

יו"ר אירגון מושבי הנגב יצחק נחמיה מתריע, כי אם בימים הקרובים לא יוזרם תקציב הסיוע במסגרת תוכנית ההבראה למושבים, שאושרה על-ידי הממשלה. בחודש הקודם, ינקטו חברי המושבים בפעולה דראסטית שלדבריו „יבאיבו לשני הצדדים".

יצחק נחמיה אמר אתמול לסופר „דבר", כי תקציב הסיוע שאושר למושבי הנגב מסתכם בכ־23 מיליון דולאר. „תקציב זה", אמר נחמיה, „יסייע בידינו לפרק שישה מושבים בלתי־פעילים, תוך לקיחת אמצעי הייצור מידי החקלאים והפיכתם למושבים קהילתיים. בנוסף לכך, מדובר ב־300 יחידות מישקיות במושבים אחרים, שאת בעליהן נהפוך ממעמד של חקלאים למעמד של תושבים".

נחמיה ציין אתמול, כי במהלך ביקור שערך ראש־הממשלה שמעון פרס באיזור לפני כשלושה שבועות הוא הבטיח כי תוך ימים ספורים יוזרם התקציב למושבי הנגב במיסגרת תוכנית ההבראה למושבים. „מאז הבטחה זו", הדגיש נחמיה, „דבר לא מומש ואני מרסן את חברי המושבים בכתות אחרונים מנקיטת אמצעים קיצוניים. אם התקציב לא יגיע לידינו תוך ימים אחדים, כדור השלג יחל להתגלגל".

יצחק נחמיה מסר, כי אירגון משבי הנגב חייב כיום למעלה מ־40 מיליון דולאר לבנקים, לספקים ולגורמים חיצוניים שונים וחרף צעדי ההתייעלות שנוקטו באחרונה עדיין מרחפת סכנת התמוטטות על המערכת כולה.

יותר ממחצית החוב רובץ על שמונה מושבים: עוצם, תלמי־אליהו, פעמי תש"ז, נירחן, אוהד, תלמים, כוכב מיכאל ונחוש.

ארבעה מיליון מאזינים לשידורי קול ישראל בברה"מ למרות השיבושים

מאת יעל אדמוני סופרת „דבר" בירושלים

ארבעה מיליון מתושבי ברה"מ מאזינים מדי שבוע לשידורי „קול־ישראל", למרות ההפרעות המכוונות לשבש אותם מתברר מסקר האזנה שנערך במחצית הראשונה של 1985 בידי תחנת־שידור אירופית המשדרת לברה"מ. בסקר השתתפו 1522 אזרחים ו־952 מהגרים, ונתוניו מצביעים על כך ששידורי „קול־ישראל" לברה"מ מהווים גורם חשוב ביותר בחיי הקהילה היהודית במקום. מתוך 18 התחנות הגדולות המשדרות לברה"מ, נמצאת התחנה הישראלית במקום השני אחרי „קול אמריקה" ולפני הבי.בי.סי, רדיו קנדה, רדיו צרפת, רדיו שוודיה ורדיו אירופה החופשית.

התחנה האירופית ערכה סקר נוסף בקרב 1,150 מהגרים בוינה, רומא, לונדון, וניו־יורק. 510 מבין הנשאלים אמרו, כי המניע העיקר להאזנה לשידור „קול־ישראל" הוא הרצון לקבל חדשות ואינפורמציה על בעיות עליה וקליטה. התכניות הפופולריות ביותר הן שידורי החדשות ותכניות העוסקות בנושאים מדיניים אקטואליים. כן זוכות להאזנה תכניות על המתרחש בברה"מ עצמה, תרבות, כלכלה, מדע ודת.

מן הסקר מתברר עוד, כי בנוסף לשידורים ברוסית ישנה האזנה גדולה לשידורים בעברית, גרוזינית ויידיש. 160 מן הנשאלים הדגישו כי השידורים אינם ביקורתיים דיים ביחס לברה"מ ואינם מביאים מספיק מידע על המתרחש בה. 400 מן הנשאלים השיבו כי שידורי „קול־ישראל" אובייקטיביים, וברמה גבוהה.

„קול־ישראל" משדר כעת לברה"מ ברוסית בוכארית, גרוזינית, עברית, אנגלית ויידיש, כעשר שעות ביממה. מידי יום משודרות כ־30 מהדורות חדשות, שלושה יומני חדשות, סקירת־עתונות ופרשנות מדינית.

קוהל: זרם הפליטים מהעולם השלישי לגרמניה – בלתי־נסבל

בון (סוכנויות הידיעות). – קאנצלר מערב גרמניה אמר אתמול, כי זרם הפליטים מהעולם השלישי לארצו הוא „בלתי נסבל" ויש לכנס כינוס חירום של מנהיגים פוליטיים בגרמניה כדי לטפל בבעיה. קוהל אמר את הדברים על רקע סערה ציבורית בגרמניה בנושא הפליטים ועל רקע התפוצצות מטען חבלה מול משרד המשטרה, שחקר בעניין הטאמילים, שהוברחו מגרמניה לקנדה.

„אינו מדינת הגירה", אמר קוהל בהתייחסו לשיא חסר־התקדים שנרשם השנה, כאשר 52,000 פליטים מהעולם השלישי הגיעו למערב־גרמניה. הבעיה החריפה בשבוע שעבר לאחר, שהתגלה כי 155 טאמילים מסרי־לאנקה, שניסו למצוא מקלט מדיני במערב גרמניה, שילמו 5,000 מארק כל אחד לאניית מסע, שתביא אותם לצפון אמריקה.

אתמול כאמור התפוצץ מטען חבלה מול משרד משטרת האמבורג, שחקרה בפרשה. ארגון שמאלי קיצוני לקח על עצמו את האחריות לפיצוץ והותיר אחריו גם סיסמאות על קיר הבניין בנוסח „נגד פשיסות משטרה, נגד גירושים".

הטאמילים מוחרים

במסיבת עתונאים שערכו הפליטים הטאמילים בקנדה הם הודו, כי הפליגו ממערב גרמניה ולא פתחו את מסעם בהודו, כפי שטענו לאחר שהגיעו לקנדה. „הועברנו מהאניה לשתי סירות הצלה-עם דלק ושתי חביות מים. נסחפנו בים ואיבדנו את התקווה להישאר בחיים", אמר חבר הקבוצה, שהסביר כי הפליטים שיקרו לגבי נקודת המוצא שלהם, משום שחששו שיחזירו אותם למולדתם סרי לאנקה.

בתוך כך התפרסמו אתמול ידיעות בג'אפנה, בירת המחוז הטאמילי בסרי לאנקה, כי סוכנויות נסיעות מקומיות הן המארגנות את הגירת הטאמילים למדינות מערביות תמורת תשלום הנע בין 400 ל־4,000 דולאר. „נמסר, כי הסוכנויות מפרסמות מודעות כביכור סיסות זולות לאירופה ותחת מסווה זה הן מבריחות מאות טאמילים, המסוגלים לעמוד בתשלום.

מלך מרוקו תובע עיתון על פירסום "תוכן השיחות עם פרס"

מאת גדעון קוץ, סופר "דבר" בצרפת.

פאריס. מיוחד ל"דבר". חסאן השני מלך מרוקו הגיש תביעה משפטית בפריז נגד העתון בשפה הערבית "אל ואטאן אל־ערבי" שפירסם כביכול שהוגדר כ"פרוטוקול" השיחות ההיסטוריות בין חסאן לשמעון פרס".

מלך מרוקו אומר בכתב התביעה שה"פרוטוקול" מבוץ מהאצבע וכי בעצם הדברים שנאמרו ... לו־ואק.

תשלומים משלמים בבנק הפועלים.

עכשיו ללא עמלת גביה

עכשיו תוכל לשלם את כל חשבונותיך בבנק הפועלים ללא עמלת גביה. חשבונות כגון: **טלפון, חשמל, גז, מים וארנונה, מס הכנסה ומע"מ, אגרת רדיו וטלויזיה, ביטוח, ומעכשיו גם תשלומים לביטוח הלאומי** – באפשרותך לרכז את כל התשלומים במקום אחד, יחד עם יתר הפעולות הבנקאיות השוטפות שלך, ולחסוך כסף, טירחה וזמן.

חדש! כלל תשלומים לביטוח הלאומי

שרות כמו שצריך

שרות עו"ש אישי

בנק הפועלים

אבנת|פרמון|שרפרין|וגמן

סוזן מארקוס מביטה בשמלה שהיתה שייכת לרעיתו של הנשיא המודח של הפיליפינים אימלדה מארקוס ומחזיקה בידה זוג נעליים של אימלדה. חפצי הלבוש, שנלקחו מדירותם של הזוג מארקוס בניו־יורק, נמכרו במכירה פומבית כדי לגייס כספים לעזרה לממשלת הפיליפינים בראשותה של קוראזון אקינו. (צילום א.פ.)

בגלל המעורבות הסורית בטרור

הפנטאגון חזר בו מכוונתו לשלוח נבחרת כדורסל לסוריה

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – הפנטאגון עמד להיענות לבקשת סוריה ולשגר את נבחרת הכדורסל של צבא ארה"ב למשחקי אימון עם נבחרת סוריה, אך חזר בו לאחר שפקידים בממשל ערערו על הכוונה והזכירו את המעורבות הסורית בפיגועי טרור.

בממשל נשקלה האפשרות שהזמנת הקבוצה הצבאית מהווה גישוש סורי להפשרת היחסים עם ארה"ב, בנוסח מוגדל של כדור הפינג־פונג הסיני, אך בעקבות הערעור הפנימי בוטל מסע הנבחרת. פקיד בממשל אמר אתמול, כי גם עיראק הזמינה את נבחרת הכדורסל של צבא ארה"ב וכי ביקור זה בבגדאד בוטל מסיבות כספיות, לאחר שהעיראקים הודיעו, כי ביכולתם לממן את שהות הנבחרת בעיראק, אך לא את הטיסה אליה.

בוש במועדון הנשיאים

סגן הנשיא ג'ורג' בוש אמר שלשום לחברי מועדון הנשיאים של הארגונים היהודיים בארה"ב, כי סוריה התחידה „סביעות רגליים" בולטות בטרור הבינלאומי. בשיחה הסתבר, כי בביקורו בארץ השתכנע בוש מדברי שר הבטחון יצחק רבין, כי ישראל זכאית להעדפה באספקת ציוד צבאי לארה"ב לא פחות מחברות נאט"ו שיחסה לארה"ב צונן, דוגמת יוון.

„בוש חזר על שבחיו למסע ראש הממשלה שמעון פרס למארוקו, על הסתייגותו מניפוח פרשיות משפטיות המעיבות על יחסי ישראל־ארה"ב ועל הבטחתו, כי הנשיא רייגן יקפיד להעלות את גורל יהדות ברה"מ בכל מגעי הממשל עם ברה"מ.

על זה מתפטרים בדנמרק

מאת עלי כהן, סופר „דבר" בדנמארק

קופנהאגן (מיוחד ל„דבר"). – שר התחבורה הדני ארנה מלכיור, שהתפטר בשבוע החולף מתפקידו לאחר שמבקר המדינה האשימו בדיווח לא מדוייק על הוצאותיו ובזבזנות בחגיגת יום הולדתו ה־60 – ממשיך להכות גלים בציבור ובעיתונות.

השר ממוצא יהודי הגן על עצמו בתכנית טלוויזיה, שהוקדשה לעניין, ורמז כי הביקורת החריפה של המבקר לא היתה מוצדקת.

בדברי הפרידה ממשרדו אמר מלכיור: „שילמתי את מלוא המחיר". לטקס הפרידה שלו הגיע השר לשעבר בלווית בנו יעקב, כשהם רכובים על שני זוגות אופניים. מנהיג ממפלגתו של מלכיור, המפלגה „המרכז דמוקרטית" אמר, כי, השר היהודי היה בחינת שעיר לעזאזל.

מלכיור מסר לכתבנו, כי אחד הגורמים להתפטרותו, עליה הבהיר על אף שלא חש עצמו אשם ומימן מכיסו את הארוחה ביום הולדתו – היו התבטאויות אנטישמיות וניבול פה בטלפון – „לא הגיע למשפחתי שתסבול בגלל אווילות של אנשים ועיתונים". הוא סיפר, כי קיבל למעלה מ־300 מכתבי הזדהות מגורמים נכבדים ביותר – „אני אופטימיסט" – אמר מלכיור.

מלכיור הוא בן למשפחת רבנים נכבדה ביותר, בעל עבר ציוני וכיהן כיושב ראש של ההסתדרות הציונית בדנמארק.

פרס: עליית הנוער – פנינה

„עליית הנוער היום הנה פנינה ואבן יסוד במערכת החינוך הפנימיתי והכללי בארץ. תרומתה לחברה הישראלית היא מקור גאווה לכולנו" – כתב רוה"מ שמעון פרס במכתב ששיגר לראש עליית הנוער אורי גורדון.

פרס הטעים במכתבו כי בסיוריו ברחבי הארץ בכל כפרי הנוער של עליית הנוער „התרשמתי מאד מהעבודה החינוכית והשיקומית שעליית הנוער משקיעה במיוחד בנוער הישראלי. אני יודע", ציין רוה"מ, „כי אין זה אותו נוער שהיה כאשר אני עצמי הייתי חניך של החינוך הפנימייתי בבן־שמן. זהו נוער שונה הבא לעליית הנוער ממשפחות מעוטות יכולת, המתגוררות בשכונות מצוקה ובעיירות פיתוח שהגורל לא האיר להן פנים. הילדים באים מסביבה חברתית בעייתית ומבית־ספר שאין בכוחם, לעת עתה, לענות על הצרכים במידה הנדרשת".

המטיף רוברטסון מגייס פעיל יהודי לשיפור הדימוי

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – מערכת הבחירות של המטיף הדתי פאט רוברטסון למועמדות הרפובליקאים לנשיאות ב־1988 גייסה פעיל יהודי, במאמץ לקיזוז הרושם השלילי שמעוררים רוברטסון ושותפי־לדעה בקרב מצביעי המפלגה וקבוצה מחוצה לה.

בן וולדמן, שכיהן עד עתה בבית הלבן כמשנה לממונה על כוח־האדם, פרש מתפקידו בממשל והצטרף לאירגונו של רוברטסון. לפני שנתיים ניהל וולדמן את „הקואליציה היהודית למען רייגן־בוש", אירגון חזית של המפלגה הרפובליקאית, שניסה לשדל יהודים לתמוך במועמדי המפלגה.

רוברטסון מרבה לשלב בהטפותיו ובתעמולת הבחירות שלו נימות המבליטות את ייחודם של המאמינים הנוצרים ובמשתמע אנטישמיות. סקר דעת הקהל בקרב מצביעים רפובליקאים העלה בחודש שעבר, כי ההתנגדות לרוברטסון גדולה פי כמה מהגרעין המוצק של תומכיו.

בחודש שעבר הובס במפתיע בבחירות המוקדמות למועמדות הרפובליקאים למושב בית הנבחרים במישיגן מרק סילג'נדר, חבר־קונגרס ידידותי לישראל אך, כרוברטסון, מפליג בהעדפת הנצרות ובגינוי „כופרים".

אנשים • אנשים

ואלה שמות

הוועדה המנהלת החדשה של חברת העובדים אושרה בישיבת הוועד הפועל של ההסתדרות. היא מורכבת מ־35 חברים (לעומת 54 חברים שנכללו בוועדה המנהלת היוצאת) ומחצית מחבריה הם מנהלים במשק ההסתדרותי בעוד שהמחצית האחרת מורכבת ממזכירים של מועצות פועלים ומפעילי ההסתדרות.

ואלה חברי הוועדה: ישראל קיסר – יו"ר חברת העובדים: דני רוזוליו – מזכיר חברת העובדים: עמירם סיון, ישעיהו גביש, אלפרד גולן, אהוד שילה, יצחק לנדסמן, עמוס ערן, יוחנן דניאל, ישראל פרסקין, עודד וינקלר, משה אולניק, יוסף הורביץ, בני גאון, תדי קאופמן, יורם אורבקוביץ, רענן כהן, אפרים שטנצלר, חנא חדד, אורי עמית, צביה בר ציון, יעקב שלום, יצחק חזיזה, יוסי כהן, גד פניני, יהודה בן־הרוש, משה ורטמן, אורה גז, יצחק בר־לבב, גרשון ויקל, שלמה איזנר, יוסי בן בסט, מחמוד יונס, רעיה רטיג, אליעזר רונן.

חיים ביאור

ממשיכים הלאה

הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי (בתמונה), איננו מתעייף. גם הסערות הציבוריות הפוקדות אותו אינן מפילות את רוחו. התפקיד מחייב ללכת הלאה. אתמול הלך ר"א לוי אצל הבדווים, אלה שבצפון ואלה שבדרום, להיות איתם בחג העיד אל־אתחאד. על מנת שלא להעליב את כל אלה שאצלם לא היה מספיק לשבת באוהל, הזמין הרמטכ"ל את הנכבדים, בני המשפחות הבדוויות השכולות של צה"ל, ונציגי יחידות הבדווים למפגש מרוכז בשתי נקודות: מועצה אזורית עמק יזרעאל, ובבאר שבע. כך הצליח לתת יחס אישי למתאספים. במועצה אזורית עמק יזרעאל פגש בין השאר את בני משפחת הגשש שנהרג בתקרית ראש הניקרה לפני כחודש. לא רק שוכר אותם, אלא שברך את האב השכול על גודל הרוח שכפגינה המשפחה. בנם השני, ששרת כגשש בפיקוד המרכז ביקש עם מות אחיו לעלות צפונה. „אנחנו לא נשברים, אנחנו נמשיך עד הסוף", הצהיר הבן בפני הרמטכ"ל שהזמין אותו להצטלם יחד, לא לפני, שבאופן אישי רכס שני כפתורים פתוחים מדי בחולצת הבן החייל.

מלי זליגנר

שיקול נכון

מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם (בתמונה), שביקר אתמול אצל ח"כ דראושה בכפר איכסל, ברך על החלטת ראש הממשלה שמעון פרס, שר הבטחון יצחק רבין, והשר עזר ויצמן להחזיר את שטח 9 לבעליו.

לדברי ח"כ ברעם, עשו השלושה שיקול לאומי נכון, התורם להדוק מסכת היחסים בין יהודים לערבים. עוד אמר ברעם, כי ניסיונם של אנשי הליכוד לדוג במים עכורים, לא יעלה יפה. ערביי ישראל יכולים לתרום ולעזור לכך, בשמירה על נאמנות למדינת ישראל.

שומר אמונים

משלחת ההסתדרות בראשות יו"ר האגף לאירגון ומועצות הפועלים בוועד הפועל, גדעון בן ישראל, ביקרה בסוף השבוע שעבר אצל השייך תאופיק ג'בריין, נשיא בית הדין השרעי לערעורים, הנחשב לסמכות הדתית העליונה של ערביי ישראל. המשלחת, שהתארחה בביתו של השייך באום־אל־פאחם הביאה לו את ברכת ההסתדרות לחג הקורבן. בשיחה הידידותית ציין השייך כי בעבר היה פעיל במסגרת ההסתדרות ושהוא „שומר לה אמונים".

חיים ביאור

העיקר המשמעת

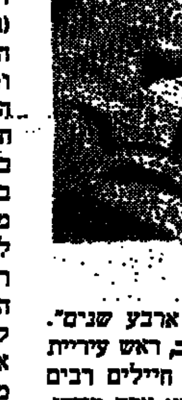

הדי סערת המינויים הפוקדת את צה"ל כעת הגיעו עד לישכתו של אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד (בתמונה). כאשר ורה בלישכתו את ראשי הרשויות בקו העימות העיר מי שהעיר בהמור, כי קשה היום לסכם משהו עם אלוף בצה"ל שמא הוא יוחלף בתפקידו. מיהר אלוף פלד להרגיע את הנוכחים: „אין לכם מה לדאוג אני נשאר בפיקוד צפון לפחות ארבע שנים". אחר־כך כאשר העיר חיים לבב, ראש עיריית נהריה כי בעירו מסתובבים חיילים רבים והתיירים ניתקפים בהלה שמא ארע משהו, הגיב האלוף פלד שכבר רכש לו תדמית של קפדן בענייני משמעת ולבוש: „העיקר שהם מסתובבים עם כומתות על הראש".

חיוך מלוכסן

דנג סיאו פנג, (בתמונה) המנהיג רב העוצמה של סין, ומזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הסינית הו יאו בנג הופיעו בעיתונים הסיניים במקום שם לא היה מקובל לראותם. לראשונה זה שנים רבות, צוירו שני המנהיגים בקריקטורות, מתונות אמנם, מה שבעיני משקיפים מערביים נראה כחופש אמנותי חסר תקדים. הקריקטוריסט הסיני תיאר את דנג, כשהוא משחק בקלפים, שעליהם כתוב „מודרניזציה נוסח סין" – אחת מסיסמותיו של דנג, ואילו הו תואר כמנצח תזמורת, המוליך את הסינים לעבר „שיר חדש". הקריקטורות הופיעו ביומון בשחנאי במסגרת תחרות קריקטורות מקומית.

תואר נוסף

נשיא ישראל לשעבר, פרופ' אפרים קציר (בתמונה), קיבל ביום ו' דוקטורט כבוד מאוניברסיטת בואנוס־איירס. פרופ' קציר שוהה עתה בבירת ארגנטינה לרגל הכנס הראשון של ידידי אוניברסיטת תל־אביב באמריקה הלטינית. במהלך הטקס השמיע פרופ' קציר הרצאה על תוצאות הקיצורים והמחקר הבסיסי בתחום הביוטכנולוגיה ב־30 השנים האחרונות. בין הנוכחים בטקס היו נשיא אוניברסיטת תל־אביב משה מני, שגריר ישראל בבואנוס־איירס אפרים טרי, וחתן פרס נובל לכימיה המלומד הארגנטיני פרופ' לואיס־פדריקו ללואר.

עליה בדרגה

בחמש השנים האחרונות עמד בראש נציגות תורכיה בישראל מזכיר שני בלבד, כמחווה של ממשלת אנקרה כלפי מדינות ערב, שלחצו עליה לנתק את היחסים עם ישראל כליל. עתה נתמנה דיפלומט תורכי רב מעלה יותר, אקרם גיוונדיראן, כמיופה כח של תורכיה בתל אביב. הדיפלומט התורכי יליד קפריסין שיצטרף בקרוב לכושבה הדיפלומטית כאן, שרת בשנים 1978 – 1981 בשגרירות תורכיה בוואשינגטון וטיפל באחרונה במדור לזכויות אנוש במשרד החוץ באנקרה.

בראש שגרירות ישראל בתורכיה עומד מיופה הכוח היועץ יהודה מילא.

ש. שלמה

מיס יוניברס החדשה **ברברה פאלסיוס**, מנופפת לקהל מעריציה בשובה לארצה, ונצואלה, עטורת ניצחון. היא זכתה בכתר היופי העולמי בתחרות שנערכה בחודש שעבר בפאנאמה.

המדור נערך היום ע"י אורה זרניצקי

עליות במניות וירידות באג"ח

מאת שמואל רוזנבלום

שוק המניות המשיך במגמת מסחר חיובית תוך ביקושים נאים ועליות שערים חזקות מהרגיל. בשבוע שעבר הסברנו במדור זה את העדר האלטרנטיבות בשוק ההון בכללו וקבענו לפיכך שצפויה עליה נאה בשוק המניות. מדד המחירים לצרכן שהתפרסם ביום ו' האחרון הצביע על מדד – 0 – והאיץ את שוק המניות כלפי מעלה.

עלית שוק המניות מחד, וחוסר האטרקטיביות של אפיקי ההשקעה האחרים, יוצרים סיטואציה מעניינת בשוק ההון, שכמוה לא חזינו תקופה ארוכה, ויטורה בענין המחודש שעשיים משקיעים לגלות במניות. הירידות באג"ח היו ברורות עקב המדד שהתפרסם ועקב הציפיות להמשך אינפלאציה קטנה בחודשים הקרובים. השיחות המתקיימות בנוגע לעסקת חבילה ג' תורמות אף הן לאופטימיות הזהה בנוגע לשיעורי האינפלאציה בעתיד.

חוסר האטרקטיביות באג"ח חבר בקו זהה לאפיקים הדולריים. אי־חשש מפיחות בטווח הקרוב תוך ציפיות להמשך ירידת שער הדולר בשווקים העולמיים מביאים את האפיק הדולרי לשפל וחוסר עניין. יצאו מהכלל המניות הבנקאיות שעלו כשני פרוטיל בממוצע, וזאת עקב הריבית הגבוהה לפיקדון הנע סביב 16.4% לערך. וראו טבלה רצ"ב) בהנחה כללית ביותר ניתן לקבוע שהמניות הבנקאיות בתשואתן הנוכחית טובות מתפ"ס עקב גובה הריבית והמגננה בפני פיחות שהן מעניקות בעצם רכישתן.

ניתן להעריך שמגמת המסחר החיובית בשוק המניות תמשך בתקופה האחרונה תוך גידול במעגל המשקיעים והפעילות חיובית יותר מצד קרנות המניות העשויות לזכות בביקושים נאים. כבר ביום המסחר האחרון נרשמו ביקושים לקרנות המניות. עליות השערים אתמול נבעו מביקושים שהוזרמו בלידך ע"י מנהלי קרנות בלווי מנהלי תיקים וברוקרים, המעריכים שצפויה תפנית חיובית בשוק המניות, ולפיכך לדעתם כדאי להגדיל פוזיציות במניות לפרק הזמן הקרוב. הביקושים בשוק סופקו תוך עליות שערים נאות ובחוסר רצון בולט לספק כמויות סחורה גדולות במיוחד. מניות קופסאות פח נרשמו כקונים בלבד בביקוש גדול שלא הייתה נכונות לספקו אף בעלית שער של 10%, קופסאות פח מהוות דוגמא מוחשית לאי נכונות למכור כמויות סחורה.

שינוי שער במסחר

מניות סופרסל ב' עלו ב־4.5%. פולגת 0.4 זכו לביקוש ניכר של למעלה מ־9000 ע.נ. השערן עלה ב־6.5%. מניות כבלי ציון 5 עלו 6.6%, כזכור קיימות שמועות רציניות בנוגע לאפשרות מכירת החברה למשקיעים מחו"ל. פ.י.בי. עלתה 4.3% תוך ביקוש בינוני. מרבית ני"ע הכבדים עלו כאמור בממוצע הנע בין 3% עד 6% תוך מחזורים נאים. במניות הקלילות יותר נרשמו תנודות שערים בעט חדות יותר. דיקת 5 עלתה 15% ודיקת 1 נרשמה כקונים בפעם השניה ברציפות. עודף הביקושים במניות דיקה עלה על 10% מכלל מניות דיקת הרשומות למסחר. ברנד 1 עלתה ב־9.8% תוך ביקוש בינוני ומחזור קטן. מניות איתן בסקטור הביטוח עלו ב־5.8 וסקוריטס עלו ב־4.5%. מניות הפטרוכמיים עלו 39 נקודות בביקוש ענק של למעלה מ־60,000 ע.נ. ביקושים נאים נרשמו בכל ענף הפטרוכימיה ובעיקר במניות חיפה כימיקלים וים המלח. באג"ח נרשמו הצעים כבדים לכל הסדרות בדר"כ. נכונות קליטת ההצעים הייתה נמוכה, וכלכה רק בירידות שערים חריפות שנעו בין 2% עד 4% בממוצע, ובמקרים רבים אף עד 6% ירידה.

בעית הקרנות הסולידיות

עד לפני כחודש ריכזו קרנות הנאמנות הסולידיות את מרבית העניין בקרב ציבור המשקיעים. הקרנות הללו ספגו עודפי כספים אדירים להשקעות סולידיות וגרמו הפסדים ניכרים למדי למשקיעים בהן. הבעיה המרכזית כיום בקרנות הינה מכת הפדיונות המאסיבית הפוקדת אותם באורח יומיומי קבוע ההולך וגדל. מנהלי הקרנות אינם יכולים לתמרן בהשקעותם, אלה מהם המחזיקים באג"ח סופגים הצעים כבדים מכל אפיקי ההשקעה המדדיים הולדדיים כאחד. כמו"כ קיים מעבר קבוע מקרנות סולידיות למנייתיות. בשלב הנוכחי המעבר עדיין קטן בהקפו הכספי אך הוא עשוי לגדול בהתמדה.

אינני מקנא בשלב הנוכחי במנהל קרן סולידית, לציבור המשקיעים הייתי מייעץ להסתכל על הקרנות כהשקעה לפרק זמן בינוני עד ארוך.

ריבית בפקדונות שיקליים

שם הבנק	גודל ההשקעה	ריבית תפ"ס	ריבית פק"מ (ל־14 יום)
בנק לאומי	10,000 ש"ח	16.2	18.2
בנק הפועלים	10,000 ש"ח	15	16.7
בנק דיסקונט	10,000 ש"ח	15	16.7
בנק המזרחי	10,000 ש"ח	14.5	16
הבנק הבינלאומי	10,000 ש"ח	16	18

הערות:
1. נתוני הריבית המשולמת הינם לשנה שלמה.
2. ריבית הפקדונות הנ"ל צפויה לרדת בימים הקרובים.
3. גם במידה ותמשך מגמת גרעונות נזילות במערכת הבנקאית ספק אם יוכלו הבנקים לשלם ריבית גבוהה כבעבר.
4. גודל השקעה נע בסכום של בין 10,000 ש"ח עד 50,000 ש"ח, והיינו נתוני הריבית הינם בקטגוריה גבוהה יחסית בטבלת הריבית המשולמת למפקידים.

מניות הבנקים שבהסדר: שם המניה	התשואה הדולרית לפדיון	מניות הבנקים שבהסדר: שם המניה	התשואה הדולרית לפדיון
כללי א'	16.24	דיסקונט א'	16.58
בל"ל סטוק	16.18	אגוד	16.36
פועלים ע"ש	16.36	אי.די.בי רג'	16.59
מזרחי ע"ש	16.56	אי.די.בי ב'	16.45

* הכותב הינו יועץ השקעות

מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

א.ה.ה. ש	16080	32.0			-50.0
המסבות 0.1	1050	781	+28	+2.8	+616
המסבות א 0.5	691	5651	+31	+4.7	+9177
המסבות אפ 2	743	474	+28	+3.9	+2110
כללי לא בהסדר	24450	95.0	+244	+1.0	+140
בנק צפ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמ אופ1	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	3715	4428	+90	+2.5	+5677
פ.י.בי. 0.5	4290	3949	+175	+4.3	+8300

כלולים בהסדר הצמדה

אידיבי רג 100.0	77050	583	+450	+.6	+345
אידיבי ב 100.0	76800		+100	+.1	+20.0
אידיבי בב א 2.0	481000				
אגוד ושה	57520	200	+270	+.5	+103
דיסקונט ב	97800	67.0			+5.0
דיסקונט א	98150	72.0	+340	+.4	+117
דיסקונט שה ב	11590	1.0	-10	-.1	-15.0
המזרחי ש	31780	579	+230	+.7	+860
המזרחי מ	31850	29.0	+200	+.6	+47.0
המזרחי שה 9	14530	4.0	-100	-.7	-4.0
הפועלים מבב	113100	1.0			+2.9
הפועלים ש	52380	1024	+105	+.2	+345
הפועלים מ	52560	167	+260	+.5	+250
כללי א 1.0	135900	35.0			-35.0
כללי שה 5	101800	2.0	-1000	-1.0	-3.0
כללי שה 7	6535	11.0	+15	+.2	+8.0
בלל סטוק 100.0	33330	1137			-507
כלל שה 11	12820	214	+60	+.5	+77.0
מימון ומסר 1.0	45900	5.0	+290	+.6	+5.0
מימון ומסר 5.0	23650				

בנקים למשכנתאות

ארנים 0.1	13860	76.0	+660	+5.0	+26.0
לאומי משכנתא' ש	5260	410	+216	+4.3	+973
לאומי משכנתא' מ	5370 תב	120	+350	+7.0	+370
כרמל ש	4190	14.0			-14.0
כרמל שה 1	3040		-20	-.7	-100
בנין ב' 5.0	6800	49.5	-199	-2.8	-49.5
פת משכ ש	1835 תב	4046	+160	+9.6	+8316
משכן ב ש	2245	729	+96	+4.5	+1095
עצמאות 0.1	7906	72.0	+130	+1.7	+95.0
טפחות מבכ ש	14805	13.0	+705	+5.0	+21.0
טפחות רג ש	13850	130	+350	+2.6	+103
טפחות שה 1	7751				
טפחות שה 2	3922	341	-85	-2.1	-482
יעסור 1.0	1700 תב	300	+100	+6.3	+1141
יעסור 5.0	760	1059			-56.0
מירב 1.0	5200	127	+91	+1.8	+145

מוסדות מימון

שלמון א ש	376	5279	+14	+3.9	+10027
הקלאות מבכ א	— לא נסחר —				
הקלאות מבכ ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	5813	150	+124	+2.2	+124
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב בב	— לא נסחר —				
פת תעש בב בב1	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	450	1380	+10	+2.5	+1180
תיירות בב					
כלל ליסינג א0.1	13400 תב	150	+723	+5.7	+203
כלל ליסינג 0.5ב	9912	137	+472	+5.0	+99.0
כלל לסינג אג"ח	10665	11.0			+4.0

ביטוח

איתן הכל לבטוח	237 תב	29372	+13	+5.8	+41970
אריה 0.1	887	829	+42	+5.0	+1149
אריה א 0.5	450 תב	6285	+22	+5.1	+6528
בטוח קיפוס 1.0	525 תב	268	+30	+6.1	+601
בטוח מבטח 0.5	170.0	3175	+7.0	+4.3	+6426
הדר 1.0	313	5251			-2159
הדר 5.0	188.0	3764	+8.0	+4.4	+6292
הסנה ש	484	12523	+15	+3.2	+41847
הפניקס 0.1	710	1200			-1569
הפניקס 0.5	416	2995	+18	+4.5	+3064
המנסר-הראל 1.0	6300		-100	-1.6	-30.0
המנסר-הראל 5.0	3045	504	+145	+5.0	+383
כנורה 1.0	2320	226	-76	-3.2	-204
כנורה 5.0	870	200	-5	-.6	-490
כתר ג 1.0	4170	129	+154	+3.8	+193
סהרייס 0.1	2580	544	+110	+4.5	+881
צור ש	316	2682			-818
ציון החזקות 1.0	8200	79.0	-200	-2.4	-79.0
ציון החזקות 5.0	2220	9.0			-9.0

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרטאבא 1.0	4420	15.0			-15.0
אינטרטאבא 5.0	1045	525	+15	+1.5	+399
כאיר עזרא 1.0	4600				-11.0
כאיר עזרא אפ 1	4205		+35	+.8	+35.0
כלל סחר 1.0	1380 תב	5976	+94	+7.3	+12054
קריסטל 1.0	7800	109	+100	+1.3	+91.0
רפק 0.1	35000				
רפק 0.5	9200	30.0			+10.0

שופרסל א 2.0	5660	2097	+240	+4.4	+3834
שופרסל ב 10.0	3700	4993	+160	+4.5	+9613

שרותים

דלק ב ש	3265 תב	5481	+205	+6.7	+13728
הראל 1.0	3128	80.0	+135	+4.5	+296
הראל 5.0	*1460	124	+60	+4.3	+27.0
* ביצוע חלקי 82.60%					
מכונות הסקפה 0.1	15700	81.0	-299	-1.9	-81.0
מכונות הסע' 0.5א	4430	235	+130	+3.0	+225
קרור 0.1	2082	492	-18	-.9	-26.0
קרור 1.0	325	7400			-6589
חברת המשמל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מוסכי שרונה 0.1	4400	207	+100	+2.3	+451
מוסכי שרונה 0.5	1365	1741	+5	+.4	+2319
קנסורטיום 0.1	1880	110	+50	+2.7	+590
קנסורטיום 0.5	1311	487	+51	+4.1	+2490
קשל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קשל אפ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זוהר 1.0	10300	106	+490	+5.0	+204
גלי זוהר 5.0	6127	35.4	+127	+2.1	+14.4
מלונות דן 1.0	5550	193	+150	+4.4	+292
מלונות דן 5.0	2590				
חוף האלמוג 0.1	— הפסקת מסחר —				
כנם 1.0	2075 תב	95.4	-225	-9.8	-75.4
מלונות ירדן 1.0	3150	38.0	+39	+1.3	+13.0
מלונות יהלום 1	— הפסקת מסחר —				

מחשבים ושרותי מחשב

דטה מיכון 1.0	3799	246	+99	+2.7	+102
ת.י.ל.ג. 1.0	14000	25.0	+151	+1.1	+16.0
יעבא 1.0	3870	305	+130	+3.5	+302
יעבא אפ 1	3390	99.0	+100	+3.0	+101
כלל מחשבים 1.0	11000	51.0	+200	+1.9	+118
מ.ל.ל. 1.0	14600 תב	52.0	+700	+5.0	+58.0
מ.ל.ל. 5.0	4620	130			-132
משוב מחשבים 1.0	2999 תב	570	+164	+5.8	+288
ניקוב מחשבים 1.	9400	43.0			-42.0
ניקוב מחשבים 5.	7000	108	+300	+4.5	+320
תים מחשבים 1.0	1800	120			-46.0
תים מחשב אופ 1	17585				

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם גינדי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אברהם גינדי 5.0	— הפסקת מסחר —				
ארזן מבנים 1.0	1040	899	+37	+3.7	+495
ארזן מבנים 5.0	429 תב	918	+24	+5.9	+2000
אזורים 1 ש"ח	598	14828	+23	+4.0	+18696
אזורים אופ' 1	333	18421	+15	+4.7	+29526
אזורים אג"ח 3	92.5	100476	-1.5	-1.6	-265510
אילון 1.0	482	7732	+17	+3.7	+14064
אילון אפ 1	1750	109	+41	+2.4	+456
אל-רוב 1.0	3565	384	+35	+1.0	+299
אמבנים 1.0	3059 תב	226	+258	+9.2	+963
אפריקה 0.1שה	— הפסקת מסחר —				
אפריקה 1.0שה	— הפסקת מסחר —				
אפריקה אפ 5	— הפסקת מסחר —				
ארזים 1.0	2050	217			-27.0
אירלון 1.0שה	2500 תב	1652	+150	+6.4	+1945
אירלון 5.0שה	1370 תב	2418	+70	+5.4	+3496
בן-יקר גת 1.0	3251	387	+58	+1.8	+90.0
ברנוביץ 1.0	3365	70.0	+129	+4.0	+75.0
ברנוביץ 5.0	2005	188	+25	+1.3	+223
דנקנר 1.0	3903	10.0			-21.0
דרוקר 1.0	457	798	+6	+1.3	+602
דרוקר 5.0	350 תב	1650	+18	+5.4	+1681
דרוקר אפ 1	235	2041	+1	+.4	+2041
דרעי 0.1	6400	28.0			+20.0
דרעי 0.5	3927	96.0	-10	-.3	-96.0
המכלול 1.0	— הפסקת מסחר —				
המכלול 5.0	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	2820	2412	+90	+3.3	+7759
גב-ים 0.1	4560	189			-37.0
גב-ים 0.5	2710	743	+120	+4.6	+1851
הכשרת הישוב 1.0	53600	293	+1200	+2.3	+447
ישפרו 0.1	2690 תב	804	+190	+7.6	+1413
ישראלום 1.0	1330	57.0			-57.0
ישרס 10.0	13703 קו		+653	+5.0	[illegible]
כלל פיתוח 1.0	6470 תב	5.0	-512	-7.3	-20.0
כלל בדלון 0.1	376	15401	+17	+4.2	+31336
לוביר 1.0	3410 תב	348	-310	-8.3	-396
לוביר 5.0	1425	700	-25	-1.7	-800
מ.ת.ב.	410 קו		+20	+5.1	+56353
מאגרי בניה 1.0	628 תב	4147	+32	+5.4	+5724
מאגרי בניה אפ1	540 תב	2679	+45	+9.1	+3776
מודול בטון 1.0	— הפסקת מסחר —				
מישבאל 5.0	305	5991	+12	+4.1	+10478
מרב 5.0	— הפסקת מסחר —				
מר-לין 1.0	495	710			-366
לוינשטין 1.0	410	2498			-1503
לוינשטין 5.0	114.0	19619	+5.0	+4.6	+22647
ליפשיץ 1.0	1076	668	+31	+3.0	+346
ליפשיץ 5.0	491	2353	+11	+2.3	+2319
נאות אביב 0.5	6600	118			+770
נכסי אזורים 1.0	685	696	+26	+4.0	+1073
סהר החזקות 1.0	11990	111	+140	+1.2	+134
סהר החזקות 5.0	8004	65.0	+5	+.1	+113
סוף 1.0	4756 תב	50.0	+311	+7.0	+190
סוף 5.0	3013 תב	205	+274	+10.0	+305
עמי וסלע 1.0	1045 תב	2159	+94	+9.9	+2345
עזר 3.0	— הפסקת מסחר —				
קיסריה 0.1	1770	155	+80	+4.7	+384
קיסריה 0.5	915 תב	1179	+45	+5.2	+3184
רמנבין 1.0	3920	1070	+170	+4.5	+1570
רמנבין 5.0	2573 תב	1633	+220	+9.4	+3529
רסקו כבכל	9600	167			-86.0
רסקו רג	9250	99.0			-26.0

חקלאות

מטעי הדר 0.1	2750	538	+57	+2.1	+741
מטעי הדר 0.5	2015	664	+65	+3.3	+2026
מהדרין 0.1	6800	230	+120	+1.8	+378
גבעי הדרים 1.0	1101	2431	+11	+1.0	+2145
פרי אור 0.5	2790	47.0			-47.0
טב-הר 5.0	17700	149	+600	+3.5	+176

תעשייה

מזון ומבק

אסאס 1.0	1430	295	+15	+1.1	+164
גולדפרוסט 1.0	2850 תב	402	+250	+9.6	+954
גולדפרוסט 5.0	1740 תב	422	+117	+7.2	+657
גולדפרוסט אפ 1	1535	60.0	-15	-1.0	-5.0
דובק מב ש	3560	656	+105	+3.0	+851
דובק מב ב	3540	975	+110	+3.2	+936
וגלכל 1.0	610 תב	907	+45	+8.0	+2381
וגלכל 5.0	450 תב	1190	+30	+7.1	+1768
פרי-הן 1.0	1710	1008	+50	+3.0	+1377
פרי-הן 5.0	1285	830	+40	+3.2	+1087
סמפו בירה 1.0	14810	59.0	-690	-4.5	-18.0
סמפו בירה 5.0	10710	28.0	+330	+3.2	+116
יצהר 1.0	1579	1000	+1	+.1	+315
יצהר א 5.0	877	1163			-263
מן 1.0	9300	10.0	+150	+1.6	+10.0
מן 5.0	4750	10.0			+13.0
סנפרוסט 1.0	8320	68.0	+321	+4.0	+644
עלית 0.1	14080	119			+105
עסיס ב 0.5	35000	36.0	+700	+2.0	+9.0
שלמה אנגל 1.0	2860	221	+130	+4.8	+259
שמן מבכ ש	3700	73.7	+50	+1.4	+105

טקסטיל והלבשה

ארגד 1.0	844	859	+25	+3.1	+818
אופים 1.0	1000 תב	1041	+60	+6.4	+2112
אופנת ברוך 1.0	2800 תב	373	+250	+9.8	+636
אופנת ברוך 5.0	1915 תב	474	+110	+6.1	+1280
אפתן 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפתן אפ 1	— הפסקת מסחר —				
ארגמן רג ש	12910	15.0	+530	+4.3	+220
דלתא-גליל 1.0	4330	1390	+170	+4.1	+2864
דלתא-גליל א 3.0	3130	950	+50	+1.6	+1364
כסויות מאוחד 1.	1760	9.0			-9.0
כסויות מאוחד 5.	950 תב	35.3	+54	+6.0	+710
כסויות אפ 1	821	50.0	-5	-.6	-50.0
וילכר 1.0	1165	271	+55	+5.0	+643
וילכר 5.0	839	250	+40	+5.0	+471
ודיינן 1.0	4300	120	+100	+2.4	+95.0
זיקית 1.0	4548 קו		+217	+5.0	+8576
זיקית 5.0	3743 תב	6364	+488	+15.0	+8642
לודזיה 0.1	1800	608	+75	+4.4	+133
לודזיה 0.4	905	2624	+24	+2.7	+2328
ליבת 1.0	695 תב	11948	+63	+10.0	+19931
מים גליקר 1.0	879	891	+15	+1.7	+690
מקסו 0.1	23125	54.0			-18.0
מקסו 0.5	11750 תב	307	+1025	+9.6	+445
ע'ס 1.0	11295 תב	10.0	+545	+5.1	+27.0
ע'ס 5.0	5894 תב	50.0	+314	+5.6	+139
עמק 1.0	1800 תב	817	+100	+5.9	+1370
פולגת א 0.1	3360	1270	+160	+5.0	+2000
פולגת ב 0.4	2280 תב	4391	+140	+6.5	+9325
פוליגן א 0.5	7800	89.0	+85	+1.1	+251
פרוטר 1.0	2271	410	+95	+4.4	+990
גיבור סברינה	11650	53.0	+450	+4.0	+53.0
תעש רוגוזין 1.0	3087	759	+80	+2.7	+1568

מתכת ומוצריה

אוקטגון 5.0	2827	338	+3	+.1	+338
אורדן 10.0	9700	56.0	+100	+1.0	+30.0
אורדן 50.0	7960	55.0	+150	+1.9	+24.0
אלומית 1.0	5050	160	+240	+5.0	+149
אלומית 5.0	3290				
כבלים ש	14300 תב	30.0	+978	+7.3	+31.0
התבוף 1.0	*6594	71.0	+314	+5.0	+80.0
* ביצוע חלקי 82.40%					
התבוף 5.0	3450	40.0	+100	+3.0	+65.0
התבוף אופציה	3443	80.0	+100	+3.0	+20.0
דיקה 1.0	5800 תב	108	+380	+7.0	+88.4
דיקה 5.0	2709	324	+49	+1.8	+43.9
קופסאות פח 1.0	1472 קו		+70	+5.0	+50931
קופסאות פח 5.0	1098 קו		+53	+5.1	+19584
מתכת סדום 1.0	2280	130	+30	+1.3	+439
כבלי ציון 1.0	2665 תב	990	+130	+5.1	+1167
כבלי ציון 5.0	1132 תב	3819	+70	+6.6	+11006
כבלי ציון אופ 3	720 תב	2189	+47	+7.0	+3471
מורגן 1.0	— הפסקת מסחר —				
מורגן אופ א	— הפסקת מסחר —				
קרמני 1.0	980	712			-387
קרמני 5.0	495	4858	+10	+2.1	+2607
נחושתן 0.1	17000	10.0			
נחושתן 0.5	6799	50.0			-86.0
פקר פלדה 1.0	7470	1098			+498
קינג 1.0	1310	428	+60	+4.8	+534
קינג 5.0	710 תב	1528	+35	+5.2	+1711
קליל 1.0	3900	111			+19.0
קליל 5.0	2209	733			-233
שלדות 5.0	2640 תב	588	+240	+10.0	+1039
תעשיות לכיש 1.0	1201	330	+38	+3.3	+452
תעשיות לכיש 5.0	550	1006	-1	-.2	-23.0

חשמל, אלקטרוניקה ואפטיקה

אלביט 3.0	— הפסקת מסחר —				
אלקו 0.1	7000	97.0	+300	+4.5	+165
אלקו 0.25 ש	3390 תב	368	+250	+8.0	+316
אלקו 0.25 ב	3200				
אלקטרה 0.1	— הפסקת מסחר —				
אלקטרה א 0.5	— הפסקת מסחר —				
אלרון 3.0	296000	3.0	-4000	-1.3	-4.0
אר"ת 0.02שה	26980	114	+380	+1.4	+161
כלל תעש אלקטרו	— הפסקת מסחר —				
ספקטרוניקס 1.0	2100	1168			+94.0
ספקטרוניקס 5.0	1396 תב	1118	+80	+6.1	+4100
פרימטנגר 1.0	519	2258			-1157
פרימטנגר 5.0	294	6172	+11	+3.9	+3734
ציקלון 1.0שה	2500 תב	51.0	+222	+9.8	+510
ציקלון 5.0שה	1040	499	+40	+4.0	+479
קנבשטין אזלר 1.	4860	33.0			-10.0
קנבשטין אזלר 5.	3250	66.0			-46.0
ת.א.ת. 1.0	3761	252	+61	+1.7	+73.0
ת.א.ת. 5.0	1526 תב	1626	+75	+5.2	+3288
ת.א.ת. אפ 1	12200	4.0			-3.0
תדיראן 1.0	5200 תב	89.0	+400	+8.3	+94.0

מוצרי בניה

אי.פ.כלל בנין1	795	1355			-1298
אי.פ. אוטציה א'	409	7239	+14	+3.5	+14653
אי.פ. אג"ח סד א	92.5	45700	-1.0	-1.1	-256608
אלקטל 5.0	10364	28.0			-22.0
אקרשטיין 1.0	1719	788	+74	+4.5	+1003
אקרשטיין 5.0	1200	110			-45.0
בטון תדיר 1.0	10100				
בטון תדיר 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-סון 1.0	1153 תב	352	-126	-10.0	-368
בר-סון 5.0	370	777	+8	+2.2	+450
חרושתבטון 1.0	7100	2.0	+90	+1.3	+2.0
חרושתבטון 5.0	2399	160	+99	+4.3	+160
כ.ל.ם. 1.0	995 תב	370	+50	+5.3	+407
כ.ל.ם. 5.0	568	185	+26	+4.8	+183
מוחל הסק בתעש	6052	283	+190	+3.2	+451
מוזאיקה ולסבן 1	— לא נסחר —				
מוזאיקה ולסבן 5	13650				

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	18280	106			-46.0
אליאנס ב 200.0	— הפסקת מסחר —				
גל תעשיות 1.0	9800	1.0	+100	+1.0	+1.0
גל תעשיות 5.0	5500	50.0			-50.0
דקסטר 1.0	3280	115	+34	+1.1	+14.0
דשנים 0.1	*5540	50.0	+260	+4.9	+120
* ביצוע חלקי 90.70%					
דשנים 0.5	1125	1640	+40	+3.7	+2274
חיפה כימיק 10.0	550	16165	+15	+2.8	+22711
כבב ע	56900	375	+2000	+3.6	+1638
ליפסק 1.0	1630	694	+80	+5.2	+1328
ים המלח 0.1	16550	2624	+449	+2.8	+3464
מכתשים 10.0	602 תב	24822	+39	+6.9	+60322
מקסימה 1.0	7300 תב	99.0	+500	+7.4	+147
מקסימה 5.0	2839	657	+79	+2.9	+701
נקה כימיקל 1.0	3300	147	+100	+3.1	+162
סנו 1.0	9598	139	+457	+5.0	+506
סנו 5.0	6600	100	+110	+1.7	+93.0
קרס כימיקל 1.0	6250	132			-25.0
ת.נ.ל. 1.0	5623 קו		+268	+5.0	+765
ת.נ.ל. 5.0	4181 תב	642	+380	+10.0	+1091
תיא 5.0	9850 תב	463	+850	+9.4	+919
פרוכארם 10.0	13500	241	+200	+1.5	+263
תרז א 5.0	5500	377	+52	+1.0	+721

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

רפרין 1.0	6230 קו		+296	+5.0	+688
רפרין 5.0	3250	167	+100	+3.2	+54.0
ת.ב.נ. 1.0	13262 תב	344	+642	+5.1	+230
יאה 1.0	3900	26.0	+50	+1.3	+145
לבידי אשקלון 1.	433	2242	+1	+.2	+2361
לבידאשקלון אפ1	680	642	+14	+2.1	+1066
מולט ב 0.5	25500	26.0	+760	+3.1	+38.0
מפעלי ניר 10.0	— הפסקת מסחר —				
סקאנדיה 1.0	3173 תב	752	-190	-5.7	-981
רים 0.1	4430	127	+100	+2.3	+6.0
רים 0.4	2440 תב	930	+140	+6.1	+1154
תעל ב 0.2	13800 תב	318	+900	+7.0	+512

תעשיות שונות

אגרין 1.0	4063 תב	144	+369	+10.0	+294
אגרין 5.0	2020 תב	895	+120	+6.3	+1173
חכישה יוד 1.0	8200	140	+275	+3.5	+124
פולק 1.0שה	7400	159	+199	+2.8	+177
פולק 5.0שה	4240 תב	276	+260	+6.5	+335

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	6920 תב	445	+400	+6.1	+851
כור בב' 1.0	5750000 תב	1.2	+95000	+7.4	+2.2
כלל תעשיות 1.0	1250	8692	+35	+2.9	+20462
מאגרי טכנולוגיה	420	775	+7	+1.7	+693

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אמבקו ש	4639	100	+39	+.9	+65.0
אידיבי פתוח 2.0	3690	1816	+151	+4.3	+2752
אינקובה 0.1	1890	335	+90	+5.0	+132
אינקובה 0.5	874	1990			-1008
אלגר ש	7570 קו		+360	+5.0	+1166
אלגר ב	8195 תב	165	+745	+10.0	+145
אלרן ש	3190 תב	3051	+290	+10.0	+6136
אלרן ב	3291 תב	322	+299	+10.0	+1301
אמיסר בב' 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 5.0	— הפסקת מסחר —				
גולת 1.0	1340 תב	484	+80	+6.4	+431
חברה לישראל 1.0	8400	1568	+250	+3.1	+2356
חברה לישראל 5.0	5428	255	+258	+5.0	+2066
חלפסק 0.1	108000	3.9	-4000	-3.6	-3.1
חלפסק 1.0 ש	25250	125	+1100	+4.6	+245
אבטא א 0.5	12620 תב	80.0	+800	+6.8	+102
פועלים השק ש	5450	849	+155	+2.9	+1770
לאומי השק 0.1	— הפסקת מסחר —				
דיסקונט השק ש	2170	2111			-499
מזרחי השק ש	15700	6.0			-1.0
כור השק אגח 124	9951				+100
חירון 1.0	1953 תב	200	+96	+5.2	+382
חירון 5.0	726	1457	+35	+5.1	+2896
יסום החזקות בעם	257	7575	+6	+2.4	+15435
יצוא ש	10456 תב	240	+800	+8.3	+556
ירדן א 0.1	3715	649	+40	+1.1	+136
כלל ישראל 10.0	747	10493			-7255
כלל ישראל 50.0	644 תב	500	+49	+8.2	+1395
לנדקו 0.1	8100	235	+100	+1.3	+348
לנדקו 0.5	2530	319	+11	+.4	+486
מגור 0.1	850	4290	+35	+4.3	+3932
מגור א 0.5	448	3614	+8	+1.8	+844
פז השק ב 0.1	— הפסקת מסחר —				
פז השק ב 0.5	— הפסקת מסחר —				
פז השק ש	6806 תב	612	+406	+6.3	+876
צבה א 0.1	9580	69.0	+180	+1.9	+79.0
צבה 0.5	5545 תב	927	+300	+5.7	+1134
פריון ב 2.5	3720	653	+120	+3.3	+677

מחקר ופיתוח

אמצעים מתוחכמים	— הפסקת מסחר —				
גליל טכנולוגיה	421	5217	+3	+.7	+981

דלק ונפט

דלק חיפושינפט1.	3151	336			-99.0
דלק חיפושינפט5.	1536	509			-159
דלק נפט אפ 2	930	376	+20	+2.2	+1176
פז חיפושי נפט	12800	118	+300	+2.4	+112
סראויל 1.0	1650	80.0	+33	+2.0	+222
סראויל 5.0	950	200	+10	+1.1	+284
י.ו.א.ל. 5.0	1520	1717	+39	+2.6	+3395
מ.נ.ב. 1.0	2860	9.0	+110	+4.0	+141
מ.נ.ב. 5.0	1290	959	+39	+3.1	+1941
סראויל ב 0.5	5102	137	+100	+2.0	+120
צפון אבר נפט 1.	259	1586			-586
צפון אבר נפט 5.	160.0	2091	-1.0	-.6	-245
נפטא ש	1630000	1.0			-1.0

נסחרות במט"ח

בזית ב	225

שערי מטבע חוץ ביום 17.8.86

המטבע	השינוי	בנקנוטים: לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות: לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	—	1.46	1.53	1.46	1.53	1.46	1.53	1.4842	1.5028	1.4842	1.5028	1.4827	1.5014	1.4931
1 ליש"ט	—	2.18	2.25	2.18	2.28	2.18	2.29	2.2204	2.2482	2.2189	2.2466	2.2219	2.2498	2.2344
1 מארק גרמני	—	0.71	0.74	0.71	0.74	0.70	0.74	0.7177	0.7267	0.7186	0.7276	0.7179	0.7269	0.7224
1 פרנק צרפתי	—	0.21	0.23	0.21	0.23	0.21	0.23	0.2209	0.2236	0.2211	0.2239	0.2204	0.2232	0.2222
1 גילדר הולנדי	—	0.63	0.66	0.62	0.65	0.62	0.65	0.6370	0.6450	0.6363	0.6443	0.6362	0.6442	0.6410
1 פרנק שוויצרי	—	0.85	0.92	0.86	0.92	0.87	0.92	0.8919	0.9031	0.8925	0.9036	0.8910	0.9022	0.8966
1 כתר שוודי	—	0.21	0.22	0.21	0.22	0.21	0.22	0.2142	0.2169	0.2144	0.2171	0.2141	0.2168	0.2155
1 כתר נורבגי	—	0.20	0.21	0.20	0.21	0.19	0.21	0.2017	0.2042	0.2017	0.2042	0.2015	0.2041	0.2029
1 כתר דני	—	0.19	0.20	0.19	0.20	0.18	0.20	0.1908	0.1932	0.1908	0.1932	0.1906	0.1930	0.1920
1 מארק פיני	—	0.30	0.31	0.29	0.31	0.29	0.31	0.3011	0.3048	0.3017	0.3054	0.3009	0.3047	0.3032
1 דולר קנדי	—	1.05	1.10	1.06	1.11	1.05	1.10	1.0678	1.0812	1.0744	1.0878	1.0675	1.0809	1.0740
1 דולר אוסטרלי	—	0.57	0.96	0.59	0.96	0.90	0.96	0.9261	0.9377	0.9270	0.9386	0.9255	0.9371	0.9322
1 ראנד דרא"פ	—	—	—	0.32	0.58	0.36	0.50	0.5736	0.5806	0.5751	0.5823	0.5753	0.5825	0.5789
10 פרנקים בלגיים	—	0.30	0.40	0.33	0.36	0.33	0.35	0.3436	0.3479	0.3470	0.3514	0.3456	0.3499	0.3491
10 שילינגים אוסטריים	—	1.00	1.10	1.00	1.05	1.00	1.05	1.0215	1.0343	1.0208	1.0335	1.0204	1.0333	1.0265
1000 לירטות איטלקיות	—	1.02	1.05	1.02	1.09	1.02	1.09	1.0426	1.0557	1.0415	1.0545	1.0427	1.0558	1.0496
100 ינים יפאניים	—	1.00	1.01	0.95	0.99	0.95	0.99	0.9628	0.9759	0.9637	0.9757	0.9610	0.9730	0.9684
1 דינר ירדני	—	4.17	4.43	4.10	4.37	4.12	4.36	—	—	—	—	—	—	4.2703
10 לירות לבנוניות	—	—	—	—	—	0.20	0.30	—	—	—	—	—	—	0.3555
1 לירה מצרית	—	0.79	0.84	0.75	0.83	0.76	0.82	—	—	—	—	—	—	0.8212
1 ECU	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.5168	1.5358	—	—	1.5245

דולר יציג: לא נמסר | סל: לא נמסר

שערי אגרות חוב

הסדרה	השער	השינוי בנק'
4% מלווה פריבה (100% הצמדה)		
4001	552780.0	
4002	519415.0	
4003	525302.0	
4004	495550.0	
4.25% מלווה פריבה (שגיא)		
ק-301 תשואה 4.71%		
4101	294.8	-8.2
ק-302 תשואה 4.80%		
4102	114.3	-4.3
4103	109.6	-4.4
4104	109.2	-4.1
ק-321 תשואה 5.15%		
4201	98.8	-2.1
4202	96.9	-2.0
4203	95.0	-2.0
4204	91.6	-1.9
4205	89.7	-1.9
4206	87.9	-1.9
4301	113.0	-1.3
ק-341 תשואה 4.77%		
4302	104.0	-2.6
4303	103.1	-2.6
4304	101.4	-2.6
3% מלווה פריבה (גליל)		
ק-201א' תשואה 2.21%		
3601	33751.0	-939.0
ק-201ב' תשואה 2.29%		
3602	31018.0	+59.0
ק-202א' תשואה 1.76%		
3603	29456.0	-157.0
ק-202ב' תשואה 2.20%		
3604	26529.0	-12.0
ק-203א' תשואה 2.34%		
3605	24089.0	-139.0
ק-203ב' תשואה 2.20%		
3606	22826.0	-37.0
ק-203 ג' תשואה 2.54%		
3607	20928.0	-46.0
ק-203ד' תשואה 1.96%		
3608	20290.0	+44.0
ק-204 תשואה 2.35%		
3609	19015.0	-58.0
3610	17151.0	-50.0
3611	16570.0	-46.0
3612	16090.0	-42.0
ק-205 תשואה 2.70%		
3613	14902.0	-179.0
3614	14302.0	-172.0
3615	13202.0	-361.0
3616	12328.0	-149.0
ק-206 תשואה 2.70%		
3617	11626.0	-151.0
3618	11031.0	-143.0
3619	10149.0	-133.0
ק-207 תשואה 2.70%		
3620	9591.0	-125.0
3621	9110.0	-119.0
3622	8214.0	-108.0
ק-208 תשואה 2.87%		
3623	7643.0	-145.0
3624	7195.0	-138.0
ק-209 תשואה 2.90%		
3625	6562.0	-134.0
3626	6069.0	-124.0
3627	5627.0	-202.0
ק-210 תשואה 2.89%		
3628	5288.0	-19.0
3629	4954.0	-17.0
3630	4683.0	-15.0
ק-211 תשואה 3.20%		
3631	4225.0	-100.0
3632	3977.0	-95.0
3633	3755.0	-91.0
ק-212 תשואה 3.27%		
3634	3293.0	-177.0
3635	3112.0	-169.0
3636	2996.0	-165.0
ק-213 תשואה 3.38%		
3637	2793.0	-138.0
3638	2599.0	-130.0
3639	2378.0	-156.0
ק-214 תשואה 3.03%		
3640	2044.0	-56.0
3641	1772.0	-48.0
ק-215 תשואה 3.17%		
3642	1569.0	-42.0
3643	1361.0	-37.0
ק-216 תשואה 3.13%		
3644	1216.0	-34.0
3645	1096.0	-31.0
4.25% מלווה פריבה (גליל)		
ק-231 תשואה 4.05%		
3701	905.7	+26.8
ק-232 תשואה 4.14%		
3702	689.0	+21.1
ק-233 תשואה 4.45%		
3703	597.3	-7.0
3704	511.2	-13.5
ק-251 תשואה 4.91%		
3751	268.6	-6.8
ק-252 תשואה 4.80%		
3752	105.3	-1.7
3753	100.9	-1.8
ק-253 תשואה 5.30%		
3754	90.8	-2.3
3755	87.2	-3.2
3756	84.0	-2.2
3757	82.3	-2.2
3758	80.7	-2.1
ק-271 תשואה 5.17%		
3826	93.2	-2.1
3827	91.3	-2.1
3828	88.0	-2.1
3829	86.3	-2.0
3830	84.5	-2.0
3901	109.5	
ק-291 תשואה 5.05%		
3902	94.1	-1.4
3903	93.3	-1.4
3904	91.7	-1.4
4% מלווה פיתוח (90% הצמדה)		
3110	— הפסקת מסחר —	
3111	243700.0	-1700.0
3112	241100.0	-1000.0
3113	241700.0	-1200.0
3114	233500.0	
3115	230300.0	-1000.0
3116	222700.0	
3117	233200.0	
3118	222000.0	-5200.0
4%–6%–7% מלווה פיתוח ישראל (80% הצמדה)		
3201	190000.0	-4000.0
3202	195700.0	
3203	192900.0	
3204	189100.0	
3205	183000.0	
3206	180150.0	
3210	175500.0	
3211	174200.0	
3212	169000.0	
3213	165100.0	
3214	162601.0 ת	-6082.0
3501	160100.0	+400.0
3502	159750.0	
3503	143400.0	
3504	138800.0	+400.0
3505	139000.0	
3521	133600.0	
3522	129000.0	+300.0
3523	121600.0	
3524	120400.0	-800.0
3525	118700.0	
3526	118000.0	-700.0
3527	115600.0	-600.0
3528	112550.0	-650.0
3529	112000.0	-400.0
ק-704 תשואה 3.75%		
3530	109039.0	-1301.0
3531	105709.0	-2968.0
3532	105525.0	-2583.0
3533	110046.0	-1311.0
3534	103775.0	-1240.0
ק-705 תשואה 3.26%		
3535	104895.0	-1040.0
3539	98798.0	-970.0
ק-706 תשואה 3.30%		
3536	104694.0	-932.0
3537	104578.0	-932.0
3538	98433.0	-977.0
3540	96224.0	-863.0
3541	94909.0	-834.0
3542	94761.0	-821.0
3543	90139.0	-782.0
ק-707 תשואה 3.45%		
3544	89946.0	-909.0
3546	87704.0	-680.0
3547	87508.0	-880.0
3548	87411.0	-678.0
3550	82824.0	-826.0
3551	82501.0	-825.0
ק-708 תשואה 3.45%		
3545	87508.0	-927.0
3549	82639.0	-872.0
3552	75826.0	-796.0
3554	75657.0	-769.0
3555	75657.0	-789.0
ק-709 תשואה 3.62%		
3553	75092.0	-660.0
3571	65032.0	-551.0
ק-710 תשואה 3.47%		
3556	72061.0	-753.0
3558	71940.0	-746.0
3559	69395.0	-721.0
3560	65660.0	-679.0
3561	65476.0	-678.0
ק-711 תשואה 3.50%		
3557	72450.0	-637.0
3572	65826.0	-567.0
ק-712 תשואה 3.60%		
3573	65280.0	-689.0
3574	60194.0	-636.0
3577	60121.0	-1532.0
3578	55519.0	-1420.0
ק-713 תשואה 3.66%		
3575	59893.0	-700.0
3576	59724.0	-700.0
3579	55102.0	-1484.0
ק-714 תשואה 3.42%		
3580	53907.0	-890.0
3581	49014.0	-815.0
3582	45190.0	-758.0
3583	41967.0	-710.0
ק-715 תשואה 3.50%		
3564	39623.0	-414.0
3585	37746.0	-391.0
3586	34171.0	-352.0
3588	34113.0	-350.0
ק-716 תשואה 3.58%		
3587	34156.0	-383.0
3591	31113.0	-349.0
3592	31078.0	-349.0
3593	31026.0	-348.0
ק-717 תשואה 3.56%		
3589	31063.0	-403.0
3594	29603.0	-385.0
3596	28280.0	-369.0
3597	28185.0	-368.0
ק-718 תשואה 3.18%		
3590	31360.0	+69.0
3595	29880.0	+77.0
8.25% מלוות אחיים (100% הצמדה)		
[illegible] 81	99.6	-3.1
[illegible] 157	107.2	-2.2
[illegible] 82	101.6	-1.0
[illegible] 1	97.0	
5% מלווה פיתוח [illegible]		
2001	128600.0	-1000.0
2002	128500.0	-700.0
2003	125200.0	-700.0
2004	124200.0	-750.0
2005	116500.0	-700.0
2006	115800.0	-700.0
2007	114200.0	-700.0
2008	111750.0	-450.0
2009	114500.0	
2010	114000.0	-1000.0
2011	111200.0	-600.0
2012	109700.0	-800.0
2013	111000.0	-1000.0
2014	108000.0	-900.0
2015	105400.0	-1050.0
2016	108200.0	-800.0
ק-108 תשואה 3.75%		
2017	106396.0	-1773.0
2019	106074.0	-3417.0
2020	102967.0	-3319.0
ק-109 תשואה 4.10%		
2015	106272.0	-1871.0
2021	102760.0	-3405.0
ק-110 תשואה 2.79%		
2022	102010.0	+217.0
ק-111 תשואה 4.00%		
2023	100257.0	-2209.0
ק-112 תשואה 4.00%		
2024	93610.0	-1854.0
2027	90209.0	-1814.0
2031	83361.0	-1729.0
ק-113 תשואה 4.03%		
2025	94055.0	-1769.0
2026	93732.0	-1771.0
ק-114 תשואה 2.61%		
2028	93010.0	+195.0
2030	88468.0	+230.0
ק-115 תשואה 3.71%		
2029	86172.0	-2120.0
2033	79229.0	-2018.0
2035	72652.0	-1885.0
ק-116 תשואה 4.10%		
2032	83615.0 ת	-3394.0
2034	78925.0 ת	-3277.0
2036	72380.0 ת	-3079.0
ק-117 תשואה 4.00%		
2037	68589.0 ה	-3462.0
2052	57426.0 ת	-3110.0
ק-118 תשואה 3.15%		
2038	70556.0	+145.0
2040	67926.0	+170.0
2051	64249.0	+187.0
ק-119 תשואה 3.93%		
2039	66143.0	-1598.0
2041	62562.0	-1533.0
ק-120 תשואה 3.85%		
2053	57977.0	-1517.0
ק-121 תשואה 3.23%		
2054	54140.0	-2217.0
2056	51710.0	-1345.0
2058	47023.0	-1242.0
2060	43361.0	-1163.0
ק-122 תשואה 3.60%		
2055	55899.0	-1455.0
2057	51481.0	-611.0
2059	46775.0	-555.0
ק-123א תשואה 2.25%		
2061	33965.0	+72.0
ק-123ב תשואה 1.17%		
2062	32213.0	+57.0
ק-123ג תשואה 1.15%		
2063	30768.0	+65.0
17	103.4	
18	102.2	
19	100.5	13.08
20	102.0	
21	101.4	+2.0
22	102.3	+.3
23	92.9	-.8
24	87.6	+.2
25	92.3	+1.5
26	87.9	13.08
27	87.1	-.3
28	91.0	+.5
29	89.0	-.6
30	98.7	+2.0
31	98.1	13.08
32	95.0	
33	98.0	
34	101.0	
אגרות חוב [illegible]		
אמפל ב	100.0	07.08
24	84.7	23.07
25	86.4	27.07
26	86.4	27.07
28	87.3	22.07
30	84.5	31.07
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
ק-601 תשואה 12.48%		
2501	148.8	-3.0
2502	146.1	-3.1
2503	141.4	-3.0
ק-602 תשואה 12.40%		
2504	140.7	-3.1
2505	135.2	-3.0
ק-603 תשואה 12.00%		
2506	130.8	-2.8
2507	126.1	-2.8
ק-604 תשואה 7.20%		
2508	101.4	-.2
צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 8.90%		
7001	229.5	+7.5
7002	222.5	+7.4
ק-902 תשואה 9.00%		
7003	212.0	+7.0
7004	195.3	+6.6
ק-903 תשואה 10.68%		
7005	173.8	-9.2
ק-904 תשואה 10.15%		
7006	166.1	-3.8
ק-905 תשואה 10.78%		
7007	157.4	-2.8
7008	149.5	-2.7
ק-906 תשואה 9.00%		
7009	152.5	+5.1
ק-907 תשואה 10.90%		
7010	135.8	-3.0
ק-908 תשואה 10.67%		
7011	129.2	-2.0
7012	124.5	-3.0
ק-909 תשואה 10.78%		
7013	117.2	-2.5
ק-910 תשואה 10.85%		
7014	101.7	-2.2
ק-911 תשואה 10.77%		
7015	84.4	-1.7
7016	86.3	-1.8
7017	85.4	-1.8
7018	85.2	-1.8
7019	85.6	-1.8
7020	85.4	-1.8
7021	84.6	-1.7
7022	84.5	-1.7
ק-951 תשואה 11.10%		
7201	80.7	-3.7
7202	81.9	-3.8
7203	81.6	-3.8
7204	82.0	-3.8
7205	82.0	-3.9
צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 3.84%		
6101	11513.0	-284.0
ק-802 תשואה 4.10%		
6102	6824.0	-111.0
ק-803 תשואה 3.88%		
6103	6242.0	+30.0
ק-804 תשואה 4.38%		
6104	5598.0	-135.0
6105	5305.0	-128.0
ק-805 תשואה 4.40%		
6106	5133.0	-96.0
6107	4940.0	-94.0
ק-806 תשואה 4.41%		
6108	3541.0	-81.0
6109	3365.0	-78.0
6110	3305.0	-75.0
ק-807 תשואה 4.45%		
6111	2756.0	-65.0
6112	2672.0	-64.0
ק-808 תשואה 4.50%		
6113	1808.0	-45.0
ק-821 תשואה 5.40%		
6151	692.5	-36.9
6152	662.6	-35.5
ק-822 תשואה 5.30%		
6153	578.9	-30.6
6154	568.5	-30.1
ק-823 תשואה 5.02%		
6155	373.9	-20.0
ק-824 תשואה 5.22%		
6156	297.3	[illegible]
ק-825 תשואה 4.62%		
6157	232.9	[illegible]
6158	228.7	[illegible]
ק-826 תשואה 5.40%		
6159	175.8	[illegible]
ק-827 תשואה 5.38%		
6160	166.8	[illegible]
6161	160.2	[illegible]
ק-828 תשואה 5.23%		
6162	145.1	[illegible]
ק-829 תשואה 5.34%		
6163	135.6	[illegible]
6164	128.4	[illegible]
ק-830 תשואה 4.62%		
6165	129.0	[illegible]
ק-831 תשואה 5.49%		
6166	113.7	[illegible]
6167	111.2	[illegible]
6168	109.5	[illegible]
ק-832 תשואה 5.38%		
6169	103.9	[illegible]
ק-833 תשואה 5.19%		
6170	99.3	[illegible]
ק-834 תשואה 4.50%		
6171	74.5	[illegible]
6172	73.4	[illegible]
ק-851 תשואה 4.60%		
6801	80.8	[illegible]
אל-ארז 86	897.0	[illegible]
אלביט 85	283.3	[illegible]
אלרון 85	1210.0	[illegible]
אלסינט 83	— הפסקת מסחר —	
כורסקס 85	691.0	[illegible]
תדיראן 84	98.0	[illegible]
תדיראן 85	400.0	[illegible]
תבטחיטב 5	197.9	[illegible]
תעש מכון 1	100.0	[illegible]
תעש מכון 2	111.6	[illegible]

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אגת	194.86	191.04	לקט	1451.07	1421.28
אדיר	1293.69	1267.81	לשם	799.90	783.58
אדם	1695.21	1660.65	מבחר	953.39	934.68
אופיר	1562.54	1531.67	מבטח	2747.80	2721.8
אור	383.08	375.72	מגן	185.82	183.11
אורית	147.54	144.55	מגוון	2561.70	2537.7
אורלי	207.35	205.86	מגל	609.31	597.43
אורן	603.35	591.47	מור	1194.40	1177.70
אייל	2979.03	2922.16	מורן	652.60	646.53
איילת	3628.12	3549.60	מכה	23874.05	23238.23
אירוס	3897.49	3811.53	מיטב	715.90	701.72
איתן	571.19	559.57	מעוף	3026.10	2967.50
אלון	490.92	480.64	מעין	635.52	623.26
אלמוג	580.40	569.08	מקשה	822.27	806.15
ארז	671.77	658.69	מרגלית	989.05	969.91
אש	112.32	109.84	מרום	933.60	915.28
אשל	160.52	157.37	נגה	20547.75	20247.89
אתגר	186.47	186.62	נכסף	646.35	633.91
בדולח	1706.83	1673.48	נטע	377.11	369.83
ברוש	384.19	376.68	נילי	4062.37	4002.19
ברק	380.56	372.99	סביון	436.63	428.79
בקעת	727.64	713.29	סגולה	115.76	113.45
בניש	1135.36	1112.97	סלע	813.36	797.04
גבע	835.96	823.65	סנונית	564.39	553.33
גרן	570.64	559.47	סער	610.92	599.33
גיא	7504.98	7394.17	ספיר	495.35	492.89
גיל	2252.41	2209.51	עדיף	648.67	636.26
גלית	493.72	487.65	עדית	1697.14	1663.43
דובדבן	285.29	282.50	עדן	5737.74	5655.47
דוכיפת	529.83	519.42	ענבר	1112.51	1087.63
דולב	186.90	182.94	ענת	1934.31	1915.54
דורון	1190.82	1167.53	עפרוני	535.96	524.14
דותן	209.50	205.46	ערמון	137.01	134.52
דליה	406.12	399.38	פלא	1214.99	1190.99
דרור	3587.55	3325.88	צבר	500.10	490.18
דקל	281.06	275.57	צופית	507.26	497.30
הדס	286.36	283.69	צוק	98.07	97.68
הדר	401.51	394.33	צמיד	842.44	824.29
זהבית	2504.00	2452.15	צמיחה	6192.15	6103.95
זהר	15851.94	15622.39	צמרת	1462.44	1433.41
זיו	14849.95	14636.86	קלע	1681.60	1673.20
זמיר	673.39	660.35	רונית	15036.83	14903.31
זהורית	123.60	120.87	ריבון	100.89	100.70
חלילן	109.58	109.11	רקפת	527.33	518.86
חלמיש	553.28	542.32	רשף	636.52	622.58
חן	108.39	108.17	שביט	638.11	625.65
טופז	1159.48	1132.77	שוהם	807.71	788.47
טל	4202.92	4174.38	שירה	312.38	310.11
יובל	640.25	627.78	שמיר	305.37	299.36
יהלום	1609.42	1578.19	שנהב	580.55	572.11
יהודית	31039.12	30748.77	שסק	560.81	547.09
יערה	550.51	538.45	שקד	160.26	157.07
כוכב	787.95	772.64	תאנה	175.15	173.46
כחל	113.44	111.20	תבור	768.48	758.07
כלנית	448.29	440.84	תדהר	370.86	369.01
כספית	604.94	596.75	תהילה	88.78	84.86
כרמל	114.79	112.64	תירוש	408.60	403.77
כנר	892.67	876.03	תפוז	181.97	178.42
להב	3432.04	3366.35	תפוח	170.62	169.57
להשקיע	97375.88	95657.97	תרשיש	1238.71	1214.37
לפיד	10763.96	10555.01	תשרי	382.48	377.19

איגרת שולץ – ומה שאין בה

איגרת שולץ נועדה לתת ספיחה על השכם לצוות הכלכלי המוביל בישראל. עתויה נועד לחזק את ידיהם של ראש הממשלה ושל שר האוצר במאבקים על קיצוץ התקציב ועל רפורמות כלכליות.

ההצעות המועלות באיגרת אינן חדשות: הרעיונות להורדת מסים, להקטנת מעורבות הממשלה בשוק ההון ולמכירת חברות ממשלתיות, הועלו זה מכבר ע"י כלכלנים ואנשי משק, בממשלה באקדמיה ובתעשיה.

הנקודה החדשנית שמעלה שולץ היא ההכרה שמדיניות כלכלית בישראל אינה יכולה להיות מבוססת לאורך זמן על הורדת רמת החיים. תנאי הכרחי למניעת ירידה ולמשיכת העם היהודי לארצו הינו רמת צריכה פרטית ורמת סידורי חינוך ובריאות כמקובל במערב.

החוליה החסרה באיגרת שולץ היא מאין יבואו המקורות החסרים.

האם מציע מזכיר המדינה לישראל להוציא פחות לבטחון?

סיוע גדול יכולה ממשלת ארה"ב לתת לישראל אם תסכים להמיר חלק גדול יותר מהסיוע האמריקאי לשקלים, להקטין את הסכום המיועד לקניות מחברות אמריקאיות ולאפשר להסתפק בחלק גדול יותר ממנו להזמנות מהתעשיה הישראלית, המסועת לעבודות, ולתת בכך דחיפה מעשית לתעשיה זו.

הרשות לתכנון כלכלי:

העודף במאזן תשלומים יגיע השנה ל־900 מ' דולר
היצוא מפגר והצריכה מקדימה את התחזיות

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

העודף ב"חשבון השוטף" של מאזן התשלומים יסתכם בשנת 1986 ב־900 מיליון דולר. כך קובעת הערכה מעודכנת שהוכנה ברשות לתכנון כלכלי במשרד הכלכלה.

בהתחזית המעודכנת מתברר כי בלימת האינפלציה עשויה להיות ההישג היחיד של המדיניות הכלכלית בשנה זו, בעוד שביתר התחומים, ההתפתחויות הכלכליות יהיו השנה גרועות מכפי שנחזה ב"תקציב הלאומי".

הפער הבולט ביותר בין יעדי המדיניות שנקבעו בתחילת השנה לבין ההתפתחויות בפועל צפוי בתחום הצריכה הפרטית. התחזית המקורית צפתה גידול הצריכה הפרטית בשיעור 2.5 אחוזים. ההערכה המעודכנת היא כי הצריכה תגדל ב־7 אחוזים.

פער לרעה קיים גם בתחום היצוא. הרשות לתכנון כלכלי מעריכה כי היצוא יגדל השנה ב־5 אחוזים בהשוואה לתחזית המקורית של 7 אחוזים. היבוא, לעומת זאת, יגדל השנה ב־8 אחוזים, מעט יותר מ־7 האחוזים של ההערכה המקורית.

בהשקעה בנכסים קבועים צפויה השנה ירידה בשיעור 2.5 אחוזים. התקציב הלאומי הניח כי רמת ההשקעה תשאר ללא שינוי. התקציב הלאומי הניח ירידה בשיעור 2 אחוזים בצריכה הציבורית אך הירידה בפועל תהיה אחוז אחד בלבד – כעריכים כלכלני הרשות. התוצר הלאומי הגלמי יגדל השנה ב־2.5 אחוזים יותר מהתחזית המקורית שעמדה על 1.6 אחוז.

"תיעוש" תגייס 11 מיליון ד' הון־סיכון בארה"ב למפעלים באזורי פיתוח

מאת משה גבע

קונצרן "תיעוש" ההסתדרותי מתכוון לגייס הון סיכון בארה"ב בסכום כולל של כ־11 מיליון דולר, לצורך הקמת מפעלים חדשים באזורי פיתוח. התכנית טעונה אישור הועדה המנהלת של חברת העובדים. מן הגישושים של ראשי הקונצרן במשרד האוצר התקבלה תגובה אוהדת.

במקביל נדחתה בחודשי ימים הנפקת אגרות החוב שהיתה מתוכננת להתבצע – בחודש אוגוסט. ההנפקה בסך 5 מיליון דולר תתבצע באמצעות אחת מחברות הבת של בנק הפועלים. שני שלישים מתמורתה ייועדו להשקעות ושליש ייועד להקטנת התחייבויות.

במסגרת תכנית העבודה לשנה הבאה דיווחה החברה למנהלת חברת העובדים על השקעה מתוכננת של כ־7.5 מיליון דולר בהרחבת מפעליה ובפיתוח מוצרים חדשים. בענף הפלסטיקה היתה אמורה להתבצע רכישת מפעל נוסף, אך לפי שעה ירדה אפשרות זו מהפרק, לאחר שהמשא ומתן בין הצדדים לא הניב כל תוצאות. לפיכך תתרכז "תיעוש" בפיתוח שני מוצרים חדשים במפעלים קיימים. קו פעולה דומה תנקוט החברה בענף הרפואה. במפעל "מדי" לייצור מדדי חום שבשדרות מתכוונת החברה להכניס קו ייצור חדש של מוצרי זכוכית, זאת מאחר שצריכת מדדי החום ירדה בשנה האחרונה בכ־35 אחוז.

כמו כן מתוכנן להשקיע כ־2 מיליון דולר בכל אחד מהמפעלים בענף הרפואה באשקלון ובפ"ת לצורך חידוש הציוד. גם בענף הטכסטיל מתוכנן לפתוח מוצרים חדשים ובכלל זה מוצרים ספיים.

"תיעוש" סיימה את פעילותה בששת החודשים הראשונים של השנה ברווח, כאשר רק 2 מתוך 16 החברות של הקונצרן הפסידו. מחזור המכירות צפוי לגדול השנה ב־20 אחוז ולהגיע ל־120 מיליון דולר, מתחלק שווה בשווה בין ענפי התעשיה והתיירות. היצוא התעשייתי אמור להסתכם ב־20 מיליון דולר והתיירות ב־40 מיליון דולר.

"אגד" לוחץ לסיים דיון בסל־תחבורה
מהחודש הבא ישלם הקואופרטיב 3.5 מיליון דולר לחודש ע"ח רכישת 1100 אוטובוסים ב־165 מיליון דולר

מאת אריה אגיד, סופר "דבר"

"אגד" חייב להתחיל לשלם מהחודש הבא 3.5 מיליון דולר בחודש על חשבון רכישת 1100 אוטובוסים בארבע השנים האחרונות, נודע לסופר "דבר". בתחשיבים של סל־התחבורה, שתוקפו יפוג בסוף החודש נלקחה בחשבון רק הריבית על סכום של 165 מיליון הדולר, מחירם של האוטובוסים הללו. זו הסיבה ש"אגד" לוחץ לסיים בהדחות את הדיון בהרכב הסל החדש.

שר־התחבורה, חיים קורפו, אמר בשיחה עם סופר "דבר", כי אין עתה מקום לקיצוץ נוסף בסובסידיה. בתקציב נקבע כי הסובסידיה לתחבורה ציבורית תעמוד על 50 אחוז, אך היא מגיעה היום לפחות ל־40 אחוז, מזה 30 אחוז בחשבון שוטף, ו־8 אחוזים "על חשבון חובות העבר".

בסל־התחבורה, שתוקפו יפוג עתה, נלקח בחשבון פרעון החוב על 1150 אוטובוסים, שרכש הקואופרטיב בשלוש השנים שלפני כן. השר קורפו אמר, כי כל עוד לא סוכם הסל החדש, יישאר הסל הישן בתוקפו. לדעת אנשי האוצר חייבים הסכומים המוקצבים בסל הישן לתשלומי ריבית וקרן להספיק לתשלומים הנוספים על חשבון 1100 האוטובוסים.

"אגד" מעוניין לכלול בסל החדש הקצבה לרכישת עוד כמה מאות אוטובוסים חדשים. כבר עתה חסרים לאגודה 250 אוטובוסים לעבודה בתכנית העבודה, שנקבעה לה. ראשי הקואופרטיב טוענים, כי בלעדי ההצטיידות הנוספת "יגרמו זעזועים בבתן השירות. ראשי "אגד" אינם מוכנים להתחיל בהצטיידות, ללא סיכום עם הממשלה.

הדיונים בהרכב הסל החדש אמנם נפתחו רשמית, אולם האוצר מסוה את המשך המו"מ. "באגד" טוענים כי עניין התחבורה הציבורית נמצא בתחתית סולם העדיפויות של האוצר, אולם אנשי המשרד אומרים, כי אי־אפשר לדון בהרכב הסל החדש, כל עוד אין יודעים את גובה הסובסידיה, שתוכל הממשלה לתת לתחבורה הציבורית בארבע השנים הבאות.

מקורות מהימנים בירושלים אומרים, כי קיימת הסכמה בעניין הסובסידיה בין השר קורפו ושר־האוצר, משה ניסים, אולם פקידים באוצר עדיין מעדיפים להשהות את הדיון ולשמור את האופציה ל"הנחית גזרות" בעתיד. שר האוצר לעומת זאת, מתייחס לנושא התחבורה הציבורית בראיה משקית חברתית כוללת, ולפיכך לא יפגע בה, אלא אם תחויב הסובסידיה חריגה של ממש מהמסגרת שנקבעה לה. יש המעריכים, שגם אז יבקש שר־האוצר למצוא דרך שונה לאיזון התקציב.

"תעשיות לייזר" תגייס בארה"ב 25 מיליון ד'

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

חברת "תעשיות לייזר" מבקשת לגייס 25 מיליון דולר בארה"ב, באמצעות הנפקת אג"ח ל־20 שנה, נושאות ריבית שנתית של 7.5 אחוזים וניתנות להמרה למניות רגילות, במחיר גבוה בכ־25 אחוז מעל מחיר המניה ביום ההנפקה.

"תעשיות לייזר" הגישה את תשקיף ההנפקה לאישור הרשות לניירות ערך של ארה"ב, כחתם בלעדי של ההנפקה משמשת חברת "דרקסל בורנהם למברט" מניו יורק, שהיתה גם החתם בהנפקה הקודמת של החברה בספטמבר 1985, וכן חתם של חברות ישראליות אחרות שגייסו הון בארה"ב. ביניהם חתם להנפקת אג"ח של "כור" לפני כמה שבועות.

מדו"חות כספיים שפרסמה "תעשיות לייזר", עולה כי מכירותיה ברבעון הראשון של 1986 הגיעו ל־7.2 מיליון דולר בהשוואה ל־6 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח נטו גדל ל־934 אלף דולר בהשוואה ל־661 אלף דולר לאותה תקופה אשתקד.

חברת "תעשיות לייזר" עוסקת בתכנון, פיתוח וייצור מערכות לייזר לניתוחים ולצרכים רפואיים אחרים, הנמכרות בעולם תחת השם המסחרי "שרפלן".

"אפריקה ישראל" שיפרה רווחיות

מאת משה גבע

הרווח הנקי הכולל של חברת "אפריקה ישראל להשקעות" מקבוצת בל"ל הסתכם בשנת המאזן 1985/6 בכ־7.1 מיליון ש"ח לעומת כ־2 מיליון ש"ח בשנה שקדמה לה – גידול של 252 אחוז.

כך עולה מהדו"חות הכספיים שפרסמה אתמול החברה לשנה שהסתיימה ב־31 במרס 1986. הגידול בסך המאזן של החברה הסתכם ב־12 אחוז – מכ־126 מיליון ש"ח בשנת 1983/4 לכ־141 מיליון ש"ח בשנת 1985/6. הרווח הנקי למניה (ובניכוי השפעת מכירת חלק מהון מניות חברה בת לחברה אם) בשנה המדווחת הינו 2175 אחוז – גידול של 94 אחוז לעומת השנה שקדמה לה. הרווח מפעולות הסתכם בכ־10.8 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח של כ־7.5 מיליון ש"ח בשנה הקודמת – גידול של 41 אחוז.

"אפריקה ישראל" הגדילה את רכושה הקבוע ב־9.9 מיליון ש"ח – גידול של 23 אחוז לעומת השנה הקודמת. עיקר הגידול בהשקעות נובע מהקמת פרויקט קרית המחשבים, המינהל והתפעול של בל"ל בלוד. והכנסות משכירת המבנה בסך 2.5 מיליון דולר לשנה ישתקפו בשנת המאזן הבאה. בשנה וחצי הקרובות יתווספו לחברה עוד כ־10,000 מ"ר נכסים להשכרה כתוצאה מהקמת מבנה בפרק לתעשיות עתירות ידע בנס ציונה, מרכז מסחרי בגבעת סביון והרחבת המרכז המסחרי ברמת אביב.

בתחום הבניה למגורים החל השנה בבנייתן של כ־400 דירות וקוטג'ים. החברה מכרה השנה 765 יחידות דיור בהשוואה לכ־650 בשנה הקודמת – גידול של 17 אחוז.

חברת הבניה של "אפריקה ישראל", "סבוס רימונד" זכתה השנה במיכרז לביצוע עבודה בהיקף של 3.5 מיליון דולר עבור משרד הבטחון, במימון כספי הסיוע מארה"ב.

לדברי מנכ"ל "אפריקה ישראל", שלמה גרופמן, הורידה החברה בשנה האחרונה את עלות הבניה בכ־20 אחוז וצמצמה כוח־אדם בכ־10 אחוזים. "אפריקה ישראל" מצפה לגייס הון נוסף בדרום אפריקה לאחר שהמשלחת הישראלית בראשות מנכ"ל האוצר עמנואל שרון חתמה הסכם המגביל את סכום ההשקעות של יהודי דרום אפריקה בישראל ב־40 מיליון ראנד.

החקלאים מתנגדים להעלאת מחיר מים

מאת דויד משיוב

בחודשים האחרונים אישרה הממשלה סכום של 152 מיליון דולר כסיוע לחקלאים. עד כה לא חולק כל הסכום שאושר. החקלאים טוענים שהסכומים שאושרו להם לפני מספר חודשים נשחקים ואילו חובם תופח והולך והם ממשיכים לשלם ריבית גבוהה.

הסכומים שאושרו לסיוע לחקלאים במצוקה הם כדלהלן: 100 מיליון דולר שיועדו לפריסת חובות לחוצים וקצרי מועד של החקלאות להלוואות נוחות יותר לתקופה של 6 עד 7 שנים. חלקה של הסוכנות היהודית בסכום זה הוא 25 מיליון דולר. נוסף על כך נמצאים בחלוקה 27 מיליון דולר כספי ממשלה המיועדים לישובי רמת הגולן ובקעת הירדן.

בנוסף, הוחלט על מתן 25 מיליון דולר מתקציבי הממשלה והמחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית כמקדמה לסיוע שיינתן לישובים החקלאיים המצויים במצוקה כלכלית. סכום זה, עליו הוחלט בראשית חודש יולי, עדיין לא חולק לגורמים הזכאים לקבלו.

תנועת המושבים מתכננת הפגנה בהשתתפות אלפי מושבניקים, מול משרד ראש הממשלה ביום ראשון הבא (ה־24 באוגוסט) במחאה על כך שהכסף טרם חולק. היום אמורים נציגי תנועת המושבים להפגש עם יו"ר הכנסת, שלמה הלל, להסביר לו את מצוקת המושבים, למחות על הסחבת בחלוקת כספים שאושרו, שעלולה, לדבריהם, לגרום להת־מוטטות 4000 משקים משפחתיים הנמנים עם כל התנועות המושביות בארץ.

מיליון דולר הושקעו בהדברה ביולוגית

מאת דויד משיוב

קיבוץ שדה אליהו משקיע מיליון דולר בקירוב בהקמת מכון ראשון מסוגו בארץ ואחד היחידים בעולם להדברה ביולוגית של מזיקים בחקלאות. המכון אמור לשווק את מוצריו בארץ ובעולם. המכון מוקם לאחר הרצה נסיונית של שלוש שנים שהסתיימה בהצלחה. המכון פועל בשיתוף מומחי מכון וולקני בבית דגן וחוקרים באוניברסיטת תל־אביב, ונהנה מתמיכת שרות ההדרכה במשרד החקלאות. בתקופת ההרצה הוקמו בתי גידול לאקריות טורפות שהן האויבים הטבעיים למזיקים בחקלאות. באקריות טורפות משתמשים להסמכת מזיקים בתות שדה, בגידולי אבטיחים, מילונים, מלפפונים, פלפל, עגבניות, חצילים, וכן צמחי בית וגידולי פרחים שונים.

סחבת בהעברת סיוע שאושר לחקלאים

מאת דויד משיוב

בימים הקרובים תתקיים פגישה של ראש הממשלה שמעון פרס, שר האוצר משה נסים, ושר החקלאות אריק נחמקין לדיון בתביעת האוצר להעלאת מחירי המים לחקלאות. משרד האוצר דורש לייקר את מחירי המים לחקלאים כאמצעי לצמצם צריכת המים ולכסות עלויות ריאליות להפקת מים. המחסור החמור במים השורר במשק בגלל שנות בצורת ממושכות ושאיבת יתר מפוטנציאל מי התהום, גרם לגרעון הידרולוגי של 1.5 מיליארד מטר מעוקב מים.

המחיר המרבי למים כיום הוא 10 סנט למטר מעוקב. מחיר זה גבוה מהמחיר אותו תבעו החקלאים.

בראשית הדיונים על מחירי המים תבעו החקלאים להוזיל את המחיר המרבי לכדי 7 סנט המטר המעוקב. אולם בדיונים עם משרד האוצר הגיעו לפשרה של קביעת מחיר המים המרבי לכדי 9 סנט המטר המעוקב. מחיר המים בפועל כיום הוא 10 סנט המטר המעוקב, וכלכלני האוצר מבקשים להעלותו.

שר החקלאות, אריה נחמקין, מתנגד לדרישה זו. לטענתו, כאז החליטה הממשלה על צמצום של 200 מיליון ממ"ע מים בשנה מהצריכה הכוללת של המשק תרמו החקלאים את חלקם ואף יותר. במשך ארבעת החודשים אפריל – יולי השנה חסכו החקלאים 150 מיליון ממ"ע מים, שהם 19 אחוז ממכסות המים שלהם.

נושא נוסף שיעלה בדיון על המים הינו בעיית ניצול מי שפכים מושבים. בגלל חוסר השקעות בתשתית בעבר, כמויות גדולות של מי שפכים אינם מנוצלים להשקיה. לדוגמא, 100 מיליון ממ"ע מי שפכים של איזור גוש דן אינם מנוצלים ברובם משום שלא הסתיימה הקמת המפעל להסבת שפכים של גוש דן ולא הוקצבו הסכומים הדרושים להשלמת הנחת צינור מים שיזרים מי שופכין מושבים אלה לשדות בנגב.

מי השפכים הם הרזרבה הגדולה של מים אשר יוכלו להגדיל את כמויות המים המוקצות לחקלאות וכן להחליף מים מתוקים.

מקבצי הון / ש. רוזנבלום

פורלשטיקים בבורסה הם לחם חוקו של כל משתתף במסחר בני"ע. פורלשטיקים בעגת הסוחרים הם כידוע: סיפורי המעשיות מאחורי עליות שערים מסחררות.

מניית "חמן" לדוגמא, הסיפורים לאחר שהמניה עלתה פי 14 בשנה האחרונה נגעו בקשת שבין – באבקי סליטה, חוזה להפצת מוצרי חמן בסין, קרקע עירונית יקרה עליה יושב המפעל, וכהנה כינויי "תופינים" שהברון מינכהאוזן ילד קטן לידם. ללוקשים הללו כמסתבר ישנה אוזן כרויה ומקשיבה, האוזן או האוזניים הללו נוטות להאמין במעשיות ותופרות לעצמן חלומות והודים על רווח כספי של ממש.

מניית "ניקוב" לדוגמא, בשנת 1982 סופר בבורסה על חוזה להספקת מחשבים ותוכנה בין ניקוב לרוסיה, שמעתם טוב: ניקוב הקטנה ורוסיה הגדולה. המעשיה הבורסאית ידעה גם לספר שהסחורה תמכר בתווך לפינלנד בהלסינקי ומשם תועבר ישירות לברית המועצות. מניות "ניקוב" תפסו גובה כמעט אלוהי ועלו בעשרות אחוזים ניכרים בימים ספורים בלבד. סופו של עניין שפינלנד לא תווכה במאום ורק הדיון הישראלי עבד שעות נוספות.

הפורלשטיק מתבצע בדרך־כלל ע"י גורמים מקורבים, בין שעטנו בין בעלי עניין ובעלי חבילות התקועים תקופה אינסופית בני"ע ספציפי. הפורלשטיק עובד גם הפוך, מרכלים שמועות רעות ואוספים סחורה בהצעים בזול יחסית.

חברת "קונסרטיום" לדוגמא, פעם סופר על הזוה תקשורת מקיף וחובק עולם עם סניפים בלונדון הונג־קונג וניו יורק. אח"כ סופר על קשיים וחובות בעיקים ותביעות משפטיות. בין המעשיות והסיפורים שער המניה נסק והתבוסס אינספור פעמים תוך גריפת רווחים ניכרים לספקולנטים.

מניות חלבה "אטאס" הינם פורלשטיק ידוע נוסף. תחילה אספו סחורה בזול ובאורח הדרגתי. אח"כ סיפרו כדלקמן: עלית מנסה להשתלט על אטאס, החברה תפייק מוצריה בשוק הערבי, קבוצת משקיעים מנסה להשתלט וכהנה מעשיות. מניות אטאס שהוא מפעל חלבה אפרורי וחסר עניין עלו כאחוזי תזזית וירדו כאחוזי אמוק וכל הפורלשטיקים נמוגו בעשן בחלל האויר.

צריך כמובן לדעת ולהבדיל בין פורלשטיקים לסיפורים שיסודם מציאות ובחלקם מעורב גופך ידיעות ופרשנות. חברת "חיפה כימיקלים" מהווה דוגמא מוחשית להבדל בין פורלשטיק לסיפור אמיתי. מניות החברה נרכשו באופן גדול בשוק ואכן קבוצת משקיעים השתלטה על המפעל. מי שהקשיב לסיפור חיפה כימיקלים הרוויח מכוון רב, אין ספק שזה ארוע חריג. הנהלת הבורסה מנסה לצמצם את הפורלשטיקים, הבורסה אינה יכולה לשלוט בפיו של ספקולנט ולפיכך התופעה קיימת. לנו המשקיעים כדאי לעשות סלקציה בסרם נבהה קשות.

הנאמנים

באחרונה אנו עדים לשינויים פרסונליים הנובעים בנאמנות או אי נאמנות לבוסים ישירים במערכות כלכליות וציבוריות. שכעטו על אנשי לוינסון ואנשי גוית. למדנו שבבנק הפועלים היו "עריקים", שהעבירו תמיכתם מלוינסון לגוית.

באו של מלך חדש בראש ההירארכיה של מוסד כלכלי גורר עליה ונפילה של נאמנים לבוס זה או אחר. ניקח, למשל, מנהל מחלקה במוסד כלכלי כלשהו הנחשב למנהל מיומן מוצלח כישרוני וכהנה מעלות טובות שברא הקב"ה. מנהל זה המביע דעתו בנושאים אישיים לתפקוד המערכת שבה הוא עובד נדון מראש לרישום בפנקס חשבונות שחור. היה הבוס עוזב או מתפוטר או סתם פורש בגיע המוליך הניזון מהפנקס הארור. לזכותו של אותו מנהל מוצלח לא עומדים הכישורים, מסתבר שהנאמנות חשובה מכל.

לתומי חשבתי ששיקולי העבודה הקשה המפרכת יעמדו בראש, בדיעבד רק גורם הנאמנות מכריע. דומני שהעוול זועק באופן בולט ביותר. קשה למנהל בכיר שלא להקלע לטווח אש כלשהו, קשה למנהל שלא להביע דעתו על המתרחש בתוך ביתו, קשה למנהל לשתוק שכן הוא מורגל לדבר. אנשי לוינסון או אנשי גוית, תומכי יפת או מתנגדי יפת, אוהבי אהרון מאיר או שונאיו, יותר חשוב מי בוחש בקדרה מאשר מיהו מנהל מוכשר הממלא תפקידו בהצלחה, זהו המצב המעציב כנראה.

תופעת "הנאמנים" השתרשה לה באורח מעמיק במציאות הישראלית. שר חדש ממנה מנכ"ל חדש, הגיוני. שר חדש ממנה חצי מהפקידות הבכירה וחצי מהפקידים בחו"ל, לא הגיוני. עכשיו התופעה הסרג'יקומית הזו עברה גם לצבא, חשבתי שהצבא הינו שמורת טבע התבדיתי. אינני פרשן צבאי ואינני יודע מהי העלות הכספית במישרין ובעקיפין לשינויים שנעשו, אני יודע או מבין שהתפקוד ייפגע לפחות בתקופה הקרובה.

תופעת הנאמנות גורמת לפקידים אפורים לשלוט על תקציבי ענק, התופעה מסייעת למינויים מוטעים שנזקם הפיננסי רב ומיותר, התופעה מזיקה ומיותרת. בכל תהליך כלכלי המינהל התקין מהווה בסיס להצלחה. מינויים פרסונליים, נאמנות אישית ומיני שיקולים שכאלה הם בחלקם אבות הכישלון. אולי הגיע הזמן שהמחנות הבנקאיים יתעסקו בשיקומם של הבנקים באינטנסיביות יתר, במקום בעריכת חשבונות ועריפת ראשים מיותרת. הגיע הזמן שהנורמות האחרות הללו שהשתרשו אצלנו יתחספו כמה מהר שאפשר. נקווה לטוב.

· הכותב הינו יועץ השקעות

המשקיע הקטן בנבכי שוק ההון

מאת שמואל רוזנבלום

שוק ההון הישראלי יוצר בעיות בהשקעת כספים למשקיע במצב. אפיקי השוק השונים: באג"ח, מק"מ ומניות הפכו במשך התוכנית הכלכלית לבעלי מגמות ברורות יותר בניגוד לעבר. הקפאת שער השקל והירידה באינפלאציה יוצרים בעיה מוחשית למדי למשקיע המצוי. בעבר, כאשר היה חשש כלשהו לפיחות, נהגנו לנהור לאפיקים הדולריים, כיום חשש שכזה אינו מוחשי.

בעבר נהגנו להתגונן כנגד האינפלאציה באמצעות האג"ח הממשלתיות. אלה איבדו מעט מזוהרן בשלב הנוכחי אל מול רווחות אינפלאציה נמוכות.

בעבר נהג עמך ישראל לרכוש דולרים שחורים. שער הדולר השחור היה ידוע לכולנו כזוב יותר מהרבה דברים אחרים. השחור נתן לנו אלמנט בטחון מפיחות, והרגשה שאנו מחזיקים מטבע בכף אמיתי בניגוד לשקל המתנועע כאחוז תזזית. השחור הירקרק, להזכירנו, גרם למחזיקים בשנה האחרונה הפסד ניכר ביותר, כמעט מפולת.

במצב שנוצר בשוק ההון נוטים אנשים להחזיק כספם בפקדונות שקליים. ריבית התפ"ס הפק"מ נעה למעלה ולמטה עפ"י גרעונות הנזילות בבנקים ועפ"י רמת האינפלאציה החזויה. בחודש האחרון לדוגמא קיבלו המשקיעים בתפ"ס ריבית של 1.2% בממוצע חזהי ריבית נטו ריאלית ונאה. ניתן להניח, בהתחשב במדד האחרון שהיה אפס אינפלאציה, שהריבית תרד באורח ניכר ויחד עימה ירדו האג"חים הממשלתיים שאיבדו מזוהרם באחרונה. יכולת ההשקעה שלנו הולכת לפיכך ומצטמצמת אם אם, נכסי דלא ניידי אינם ביכולתו הכספית של משקיע קטן והזהב כידוע אסור לנו לסחור.

שני אפיקי השקעה נותרו בלתי ברורים, הראשון הינו מניות הבנקים והשני הבורסה לני"ע ההינו שוק המניות. רעיון סל המטבעות ותוסר העניין במטבע־חוץ הביא את מניות הבנקים לתשואה הנעה סביב 16% לערך שנתית. תשואה מסוג זה הינה מיוחדת במינה ונדירה למדי בעולם הרחב.

גם באג"ח הדולריות הממשלתיות נבחרות מספר אג"ח בתשואות מעניינות למדי. אם אנו מאמינים שממשלת ישראל תפרה את האג"ח והבנקאיות במועדן יש הגיון רב ברכישתן.

שמענו פרשנות מרובה על יכולתה או אי יכולתה של הממשלה לפרות את הבנקאיות. אם נצא מנקודת הנחה שהממשלה תעמוד בהתחייבויותיה באופן ברור ומוחלט אזי מומלצות הבנקאיות להשקעה טובה והגיונית. האפיק השני שנותר "פתוח" הוא: שוק המניות. הבורסה תפסה תדמית ספקולטיבית שלילית בשנים האחרונות בעיקר מאז מפולת 1982.

הבורסה היום שונה בהרבה מכפי שהורגלנו בעבר, אמנם אולי עוד לא מספיק שונה כפי שצריך להיות באופן רגיל ומתוקן, אך בכל זאת מתנהגת מעט יותר מבעבר.

באחרונה חזינו בתופעה מרעננת בבורסה: חברות מפרסמות מאזנים חיוביים. חברות כים מלח, פיבי, שופרסל, הבינלאומי, גבים, דלק תוספות פרסמו נתונים כספיים מעודדים ביותר. בבורסה קיימות מניות רבות המצויות במרבית הסקטורים השונים ואשר כינויין – מניות כבדות. מניות אלה הוכיחו יציבות נאה ונפח עיסקאות סביר בשנים האחרונות. אין כל סיבה הנראית לעין שגופים אלה לא ימשיכו להתנהג כך גם בעתיד. מגמות המסחר בשוק עדיין אינן "ספורטיות" יתר על המידה ותנודות השערים חריגות לטעמו של ציבור המשקיעים הרחב.

באחרונה התחילה תופעת התמתנות במסחר. להוציא מספר מניות קיקיוניות למדי הפך המסחר לרגוע יותר ובעל תנודות שערים סבירות יותר. אם תימשך תופעת הרגיעה עוד תקופה נוספת עשוי השוק לקבל צביון שונה מבעבר, דבר שיגרום, להרחבת מעגל המשקיעים.

מעגל המשקיעים הינו היסוד הבסיסי ביותר הטכנן בפעילות בורסאית הגיונית ושקטה. בחודשים האחרונים העדיף מעגל המשקיעים להשאר בעמדת המתנה על גדר התפ"סים. כיום ניתן לחזות בבירור בניצני שינוי בטעמם של המשקיעים, פיזור חלק מהשקעתם גם לאפיקי בורסה כקרנות נאמנות המשקיעות במניות בבורסה. כאמור אם שינוי זה יימשך אם אם, אנו עשויים לחזות בבורסה תוספת מבעבר, ובעיקר בגידול נפח העיסקאות שהיה דל בעיקר עד עכשיו.

גישתו של ציבור המשקיעים היא אחת מהנקודות הקשות ביותר לחיזוי. כעם זה התבסס עד כה בעיקר על ביגננה פסיכולוגית ומעשית כפני גזירות כלכליות ומיני מרעין בישין בתחום הכלכלי־פוליטי. כעת אולי עשויה הבחירה ואופי ההשקעה לשאת אופי רגוע יותר ובעל אינטרס השקעתי לפרק זמן ארוך משהורגלנו בו. תהליך מסוג זה יהא הבסיס המעשי לשינוי פני שוק ההון בכלל והבורסה בפרט.

· הכותב הינו יועץ השקעות

ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר
ראשון ב דבר בבוקר

וילות ובתים | דירות למכירה | דירות מרוהטות | עסקים | אלמנות | הצעות עבודה | מכוניות | רוצים לקנות | רהיטים | מקררים | וידאו טייפ | מערכות קול | דיני והדיה | מציעים למכירה | ניקיון ואחזקה | צמחי אגבניות | שידוכים | שוק המציאות | נישואין לנישואין | חיפה | ירושלים | נתניה

דרוש מנהל עבודה
בעל ותק ונסיון בעבודות שלד וגמר באזור תל־אביב
יצחקי, טל: 454207/8.

דרושים מלצרים
עבודה קבועה
799135 לבקש את שמעון

למפעלי חברה לייצור ושיווק תמרוקים דרושים:
1. מנהל/ת חשבונות סוג ר'.
2. פקיד/ה.
טלפון: 03-784559, 03-797373

החברה להגנת הטבע
האגודה להתנדבות בע"מ
מדריכה
לבית ספר שדה איילון
הדרכה בנושאי טבע, ידיעת הארץ והסביבה הקרובה, במסגרת התנדבות לשרות לאומי. התחייבות לשנתיים של עבודה.
המעונינות יפנו טלפונית 03-375063
קו פנימי 240 (ריבי) או 03-822357 (איציק).

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

אם ייענו תביעות העובדים ייאלצו לסגור את „תפוד"

מאת דני צדיקוני, סופר „דבר" בדרום

השביתה במפעל „תפוד" למוצרי תפוחי אדמה בשער הנגב נמשכת זה היום התשיעי ומנהל המפעלים האזוריים בשער־הנגב אהרון ניב מסר, כי אם תיענה ההנהלה לתביעות העובדים, לא יהיה מנוס מסגירת המפעל, מאחר שגם ההתגברות שחלה במכירותיו לאחרונה טרם חילצו אותו מהחובות הכבדים הרובצים עליו.

ניב אמר, שההנהלה מקבלת את פסיקת ההסתדרות, כפי שנקבעה ע"י מזכיר פועלי המזון משה כהקיסבן, שאותה דחו העובדים. כן הטעים ניב, כי במשק סוכם, שהשנה לא יכללו תנאים נוספים בהסכמי העבודה.

מזכיר מועצת פועלי שדרות שלום הלוי ויושב־ראש ועד העובדים אשר אור אמר, כי העובדים ויתרו, בזמנם רי הוותר על שכרם ועל תנאי עבודתם, מתוך התחשבות במצבו הקשה של המפעל, ועתה הם סבורים, כי הגיעה העת לקבל בחזרה את המגיע להם, וכן לקדמם בדרגות.

ההצעה שלה הסכימה ההנהלה, אמרו הלוי ואור, איננה מעניקה לעובדים מאומה: הם אמנם יקבלו 10 אחוזים תוספת, אולם תוספת זאת תילקח מהם ע"י אי־מתן תנאים המגיעים להם.

ב„תפוד" עובדים 100 עובדים קבועים ועוד 50 עובדים זמניים, 65 אחוז מהם נשים. הכנסת הפועלים נעה בין 450 ל־750 שקל ברוטו בחודש.

משלחת ארכיאולוגית של אונ' ת"א פתחה חפירות בתל־כברי

(ע). — משלחת ארכיאולוגית מטעם אוניברסיטת תל־אביב בראשותו של ד"ר אהרון קמפינסקי, החלה בימים אלה בחפירות שמטרתן לחשוף את צפונות תל־כברי שבגליל המערבי, שלדעת המדענים, ניתן להשוותו — מבחינת גודלו — לחצור ולמגידו.

המשלחת הארכיאולוגית מתכוונת לחפור במקום במשך 6 עונות.

מגילויים ראשונים מתברר, שראשית ההתיישבות בתל היתה לפני כ־5,000 שנה. לפי סיכום שנעשה בין ד"ר קמפינסקי לבין קיבוץ כברי ועיריית נהרייה, יחולקו המימצאים שנתגלו בין המוזיאונים של נהרייה, כברי ואגף העתיקות.

עד עתה, נחשף מבנה גדול שבקרבתו נתגלו ממצאים מצריים שכללו אבני גול וראש של אלה.

במקום התגלו גם שרידי חומות של העיר, שהיתה כנראה, עיר מרכזית באיזור זה של הגליל.

הסתדרות המורים: להורים אין זכות להתערב בחינוך ילדיהם

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

הסתדרות המורים מתכוונת להפוך מאבק בין ועד ההורים למנהלת בית־ספר בראש פינה ל„מקרה עקרוני", שיוכיח כי להורים אין זכות להתערב בחינוך ילדיהם בבית הספר.

יו"ר תא המנהלים בהסתדרות המורים משה אידלשטיין מסר, כי אם ההורים יתעקשו לנהל מאבק נגד המנהלת, תבקש הסתדרות המורים להוציא את ילדי ועד ההורים מבית־הספר ולהעבירם לבית־ספר אחר.

ועד ההורים של בית־הספר היסודי בראש פינה מנהל זה כשנתיים מאבק על זכותו להיות מעורב בתוכניות הלימודים בבית־הספר המקומי. בין היתר טוענים ההורים, שרמת הלימודים בבית־הספר אינה עומדת בדרישות וילדיהם יוצאים נפגעים מכך.

לדעת ההורים, מנהלת בית הספר, המכהנת בתפקידה כבר 18 שנה, אינה מצליחה להעלות את רמת המוסד. לאחרונה החריפה מערכת היחסים ולקראת סוף השנה הורתה הסתדרות המורים למנהלת ולחבר המורים לנתק מגע ולהימנע משיתוף פעולה עם ועד ההורים. התערבותו של יו"ר ועד ההורים הארצי יצחק עפרון לא הועילה לביטול ההוראה.

אף שהיחסים המעורערים פגעו בניהול בית הספר, סירבה הסתדרות המורים להסכים להעברת המנהלת מתפקידה.

יו"ר ועד ההורים של בית הספר מיכל וייס מסרה: „אנחנו מעוניינים להיות מעורבים בחינוך הילדים ומעוניינים לשתף פעולה. הוראת הסתדרות המורים היא צעד קיצוני ומנוגד לכל הגיון חינוכי".

ראש מועצת ראש פינה, צבי רסקי מסר: איפה נשמע בארץ שזה לא עניינם של הורים להתערב בחינוך ילדיהם? מה זה להורות על ניתוק מגע?

מעורבות בקישוט ותו לא

משה אידלשטיין טען כי „הורים הם לא פונקציה בחינוך. במדינת ישראל להורה אין זכות לקבוע מה ילמדו ילדיו. כארגון מקצועי נדאג לעקור מהשורש את התופעה המתרחבת של קבוצות הורים, המתערבות בעבודת מנהלי בתי־ספר. הורים יכולים להיות מעורבים בקישוט בית הספר או בהפעלת חוגים. לא יותר". „עניינים פדגוגיים מסורים על־פי החוק בידי המנהל והמועצה הפדגוגית של בית הספר ולא בידי ההורים", אמר אידלשטיין. לדבריו, הציבור מבין שלא כהלכה את התקנות, המעניקות להורים זכות לקבוע 25 אחוז מתוכנית הלימודים. „רק שר החינוך רשאי להורות על מהלך כזה", אמר.

אתמול נפגשו ההורים וראש המועצה עם מנכ"ל משרד החינוך אליעזר שמואלי שהבטיחו לנסות ולפשר בין ההורים והסתדרות המורים.

מאמץ להסדיר מקום בבית־אבות ל„דודה הלנה" שלקתה בשיתוק

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

„יד ושם" וחברי החברה להגנת הטבע בהרצליה עושים מאמצים להעביר את הלנה אליאס־טות, חסידת אומות עולם, בת 70, המאושפזת בימים אלה במצב קשה במחלקה פנימית בבית־החולים „בילינסון" לבית־אבות על שם גרטרוד לוקנר בנהרייה, שבו מתגוררים חסידי אומות עולם קשישים. בעלה בן ה־91 של הלנה אליאס־טות אינו מסוגל לטפל בה.

לפני ימים אחדים, אושפזה הלנה אליאס־טות, המכונה „דודה הלנה", במצב קשה בבית־החולים „בילינסון". הלנה הובאה לאישפוז משותקת בכל גופה.

בימים האחרונים, ביקרו אותה חברי סניף החברה להגנת הטבע בהרצליה, שנקשרו אל הזקנה ההונגריה. ראש המדור לחסידי אומות עולם ב„יד ושם" מרדכי פלדיאל התקשר אתמול לבית־החולים „בילינסון" והודיע, כי המוסד יכסה את כל הוצאות האישפוז של הלנה אליאס־טות.

בבית־החולים נאמר לו כי יש כוונה לנתח את הזקנה בימים הקרובים, אך לא ברור אם תאושפז בבית־החולים גם לאחר הניתוח.

בעקבות שיחה זאת, החלה פעילות קדחתנית כדי להכניס להלנה אליאס־טות מקום בבית־האבות על שם גרטרוד לוקנר בנהרייה, לאחר שהתברר סופית, כי בעלה של הלנה בנימין סות בן ה־91 לא יוכל לטפל בה אחרי הניתוח, כי מצבו הפיזי אינו יציב.

עדיין לא ברור אם בית־האבות על שם גרטרוד לוקנר אמנם יסכים לקבל את הזקנה החולה, אך נראה, כי „יד ושם" יעשה כל מאמץ להעביר את הלנה אליאס־טות לבית־האבות הזה.

הלנה אליאס־טות היא בת לבארון הונגרי. זמן מה לפני מלחמת העולם השנייה, בעת ביקור ביוגוסלאביה, פגשה הלנה בבנימין סות, שהיה בעל סוכנות־קמח, ונישאה לו.

בשנת 1939, מצאו פליטים יהודים מאוסטריה מחסה בביתם של בני הזוג, בכפר וליקה־דונצפה, והלנה עזרה להם בביגוד ובמזון. בין השנים 1941 ו־1944, סייעה הלנה אליאס־טות ליהודים רבים שברחו מציפורני הנאצים. ב־1948, היא עלתה עם בעלה לישראל וגם בארץ המשיכה בעזרה לנזקקים.

הלנה אליאס־טות התפרסמה הודות לפעילותה למען חיילים פצועים בכל מלחמות ישראל, וכך אף זכתה לכינוי „דודה הלנה".

עתה מקווים כל המטפלים בעניינה של הלנה אליאס־טות, שתזכה גם היא לעזרה בצר לה.

השירותים הווטרינאריים אוסרים יבוא צבי־מים

מאת דני צדיקוני, סופר „דבר"

הרשויות הווטרינאריות אסרו על יבוא צבי מים לנוי לישראל, מחשש הסכנה הנשקפת מהם לבריאותם של ילדים.

בתחילת השנה, השמידו השירותים הווטרינאריים שני משלוחים של צבי מים, שהגיעו מארה"ב ומהמזרח הרחוק, מחשש שהם נגועים בסלמונלה.

עלון השירותים הווטרינאריים במשרד החקלאות מוסר, כי בשנת 1985 הגיעו ארצה לפי נתונים רשמיים — 8,000 צבי נוי.

ההחלטה למנוע את יבוא צבי המים תיוותר בתוקפה עד אשר יתקבלו מארגוני הבריאות הבין־לאומיים הנתונים הדרושים בנוגע למחלותיהם השונות של הצבים האלה.

עשרות משאיות נדרשו לפינוי חצרו של אספן גרוטאות בעכו

(ע). — אספן נלהב של מקררים ומכונות כביסה ישנות, שבעליהם השליכו אותם, הקפיד לאסוף מאות פריטים כאלה, מכל הסוגים, שאותם איחסן בחצר ביתו, בעכו. בסוף השבוע שעבר, נאלץ אספן הגרוטאות להיפרד מן האוסף, בפקודת בית המשפט.

כל נסיונות העירייה להביא לסילוק הגרוטאות שנערכו בחצרו של האספן, שהיו מטרד תברואתי — עלו בתוהו.

בסופו של דבר, הוציא בית המשפט העירוני צו המורה לסלק את הגרוטאות. לשם כך, גוייסו כל היחידות הטכניות של העירייה ובמשך כמה ימים הועמסו המקררים ומכונות הכביסה על עשרות משאיות שהובאו לחצר, והעבירו אותם לאתר שבו מאוחסנת עתה פסולת מוצקה, המשמשת להתכה.

נודע כי חלק מהחצר שפונתה מהגרוטאות מיועד לשטח ציבורי ירוק, שישרת את תושבי השכונה.

חסידה צנחה משמים על גג המכונית והחלימה בחדר־השינה המשפחתי

מאת צבי אילן, סופר „דבר"

יום אחד נסעו בני משפחת ברקוביץ במכוניתם ברחוב תל־אביבי. לפתע, צנחה על המכונית חסידה, שהסתבכה בחוטי חשמל. בני המשפחה יצאו מהמכונית, ומצאו שהחסידה פצועה ואינה מסוגלת לעוף. הם החליטו לקחתה לביתם ברמלה.

שם, טיפלו בה, חבשו פצעיה, והאכילוה. במשך ששה שבועות שהתה החסידה הפצועה בבית משפחת ברקוביץ, בחדר־השינה. בני המשפחה לא ידעו מה לעשות בה, ובטעה שהיו בטיול בעין־גדי, סיפרו לפקח רשות שמורות הטבע שם על העוף שהצילו.

הפקח הודיע להנהלת הרשות ומטעמה יצאה פקחת לבית המשפחה ומצאה שהחסידה שרויה בקו הבריאות.

בירור שערכו פקחי רשות שמורות הטבע העלה, שהחסידה היתה מוחזקת לפני כן בגן הזואולוגי של אוניברסיטת ת"א, התעופפה משם, הסתבכה בחוטים ונפצעה. עתה הוחזרה לגן הזואולוגי.

נמסר, כי החסידה שהחלימה לא תשוחרר להיק הטבע, מאחר שהתרגלה לאנשים שוב לא תצליח להיקלט בטבע.

דוברת הרשות להגנת הטבע יצאה בפנייה לציבור ובבקשה מכל המוצא ביצים, קינים, בעלי־חיים ועופות פצועים להודיע על כך לרשות, שתדאג לתת להם את הטיפול הטוב ביותר.

חשדנות וסחבת — גורל קיבוץ שחבריו עוסקים במדיטאציה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

חברי קיבוץ יחד, השוכן במחנה קרוואנים זמני למרגלות גוש שגב שבגליל, מאשימים את המוסדות המיישבים במניעת התפתחות היישוב, מפני שהם עוסקים בחיי היום יום שלהם בטכניקת „השדה המאוחד" („מדיטאציה טרנסצנדנטאלית").

ההתנכלות ליישוב באה לידי ביטוי בסחבת במציאת יישוב קבע, כך טוענים 70 חברי קיבוץ יחד.

מזכיר הקיבוץ, דני סגל אמר ביום ו' לסופר „דבר", במלאת 5 שנים להתגבשות הגרעין, כי החיים בנקודה זמנית כרוכים במגבלות ובקשיים רבים, הן מבחינת הטיפול הסוכנותי, הן מבחינת התפקוד הכללי של היישוב.

„מבחינה כלכלית, הקשיים הם בכל הנוגע להיקף פיתוח התעשייה והענפים הצדדיים. נוסף לכך, נמנעת מאיתנו להלוטין האפשרות להקים ענפים חקלאיים ולהשתלב באופן אינטגראלי במערכת האזורית", קבל המזכיר.

דני סגל טוען, כי כשיתוכנן בנקודת קבע, יגיע קיבוץ יחד תוך שנה ליותר מ־100 חברים, מתוכם מספר רב של אקדמאים ובעלי מקצועות טכנולוגיים, שיסייעו לפיתוח התעשייה הטכנולוגית ולביסוס התעשייה עתירת הידע באיזור שבו יתיישבו.

בחמש השנים שבו התגבשו בגרעין, עברו אנשי יחד בשלוש נקודות יישוב זמניות. הארעיות והאווירה החשדנית של הסביבה כלפיהם הניעו את חברי קיבוץ יחד להציג לפני נציגי ציבור ועיתונאים את טכניקת המדיטאציה הטרנסצנדנטאלית.

סגן ראש המועצה מטה אשר, עוריאל דיזיצר, שאליו שייך קיבוץ יחד מבחינה מוניציפאלית, מספר שבעת העלייה לקרקע, לפני שלוש שנים, נפוצו שמועות, שאנשי יחד הם קיבוצניקים חסרי אחריות. לא רציניים שהשפעתם על הסביבה — הרסנית.

„מהמגעים שלי איתם למדתי שההפך הוא הנכון", אמר דיזיצר.

למרות זאת, כשביקשו חברי קיבוץ יחד השנה מקיבוץ יסעור השכן — קיבוצו של עוריאל דיזיצר — שיצרפו את ילדיהם ללימודים בבית הספר המקומי, סירבו אנשי יסעור לקבלם.

המפעל המרכזי בקיבוץ הוא מפעל לאלקטרוניקה ולמחשבים, העוסק בפיתוח ובייצור בתחומי החומרה והתוכנה. כן כולל המפעל מחלקה לשרטוט ולעריכה אלקטרונית ממוחשבת, הנחשבת הגדולה ביותר באיזור הצפון.

„בסך הכל, אנחנו רוצים להקים קיבוץ יפה בישראל, שיתבסס על תעשייה עתירת ידע ועל חקלאות. בקיצור, ציונות לשמה. אבל שרק יתנו לנו", אמר ל„דבר" מרכז הקיבוץ ניר ליאב.

נאשמת בכישוף גבר בדיכאון

(ע). — כתב אישום על מעשי כישוף, עבירות מטבע וקבלת דבר במרמה הוגש אתמול לבית משפט השלום בתל אביב נגד אודט עזור, כבת 45, מתל־אביב.

התובעת טענה בכתב האישום, כי ב־1984 פנה המתלונן, גבר כבן 50, אל אודט עזור, בביתה, וביקש את עזרתה ברפוי הדיכאון העמוק שבו היה נתון.

לפי כתב האישום, הכינה הנאשמת למתלונן ספל קפה, ולאחר ששתה הסתכלה בשרידי הקפה שבספל, עיינה בספר כלשהו ואמרה למתלונן „אני רואה שנכנסו בך שדים ורוחות שטניים".

התובעת טענה, כי הנאשמת הורתה לאשת המתלונן לשחוט תרנגול שחור בחצות הלילה, בפתח דירתם ברמת גן, ולמרוח מן הדם השפוך על חולצת המתלונן ועל פתח דלת הבית.

התובעת טענה, כי הנאשמת ידעה שאין לה כל „כוחות נסתרים" וכי אין בכוחה לרפא את הרגשתו הרעה של המתלונן, ובמעשיה קיבלה דבר במרמה, עשתה מעשה כישוף וביצעה עסקות לא חוקיות במטבע זר.

מת פליקס טיקוטין מייסד מוסיאון האמנות היפאנית בחיפה

(ע). — פליקס טיקוטין, ממקימי המוסיאון לאמנות יפאנית בחיפה, מת בגיל 92 בשוויצריה. הוא יובא למנוחת עולמים בשוויצריה, ליד קבר אשתו אוזה טיקוטין־ליכט, לפני כ־10 שנים.

אחרי מלחמת העולם השנייה יצא [illegible] לאירופה לסחור בחפצי אמנות יפאנית. ב־1958, בעת ביקור בחיפה, החליט, בעקבות פגישתו עם ראש העירייה המנוח אבא חושי, לתרום חלק מאוספו הפרטי לעיריית חיפה.

בכך הונח היסוד להקמת המוסיאון לאמנות יפאנית על הכרמל.

כאדריכל, עיצב את אולם התצוגות של המוזיאון ובמשך שנים שימש יו"ר חבר הנאמנים שלו ופעל רבות לפיתוחו וקידומו.

פליקס טיקוטין הניח שתי בנות, אילנה דרוקר, המתגוררת בירושלים, ובת נוספת, המתגוררת בהולנד.

תוכנית לשיקום אסירים: מגורים יחד עם סטודנטים

האסירים ישולבו באגודות הסטודנטים

מאת יעל ארמוני, סופרת „דבר" בירושלים

החל משנת הלימודים הבאה, יגורו אסירים משוחררים בדירות משותפות עם סטודנטים מן האוניברסיטה העברית בירושלים. בשלב הראשון, מדובר בשכירת שש דירות בעיר, שבכל אחת מהן יתגוררו שני סטודנטים בחברת אסיר משוחרר אחד.

במסגרת הפרוייקט החדש, ישולבו ששה אסירים בחברתם של 12 סטודנטים. האסירים המשוחררים ייבחרו מקרב אסירים שהיו בתקופת מאסרם בקשר עם סטודנטים בפרוייקט ההסברה לאסיר.

בהווה [illegible] יהיה האסיר המשוחרר [illegible] בבית ובאלבהול בדירה, ואסיר בסהק קלפים. ביקור הברים לאסיר המשוחרר יהבה [illegible] בדירה.

מנכ"ל הרשות לשיקום האסיר אברהם הופמן אמר אתמול ל„דבר", כי שילובם של האסירים בדירות סטודנטים נועד להגביר את סיכויי קליטת האסירים המשוחררים בקהילה העירונית, מעבר לקליטתם במקום העבודה. „הניתוק מן החברה העבריינית הוא חיוני לשיקומו של האסיר" אמר הופמן. „אנו מתקשים ביצירת חברה אלטרנטיבית. הסיסמה שלנו היא, להעניק את החופש בהדרגה. מבחינה פסיכולוגית לא יכול אדם שהיה כלוא תקופה ממושכת להתמודד ביד עם מלוא החופש", אמר ל„דבר" מנכ"ל הרשות לשיקום האסיר.

לשם הצלחת הפרוייקט, ייבחרו הסטודנטים המתאימים. „מצד אחד על הסטודנט להיות אדם חם [illegible] האסיר, עליו להיות סמכותי. אחת הבעיות שעימן יצטרך הסטודנט להתמודד היא בעיית הצבת הגבולות. הוא גם יצטרך לדאוג לכך שהאסיר שותפו לדירה יקום לעבודה", אמר הופמן.

אסיר משוחרר שישתלב בתוכנית השיקום הזו יהיה זכאי לתעודת חבר בהסתדרות הסטודנטים, שתקנה לו זכויות להשתלב בפעילויות שונות שמארגנת הסתדרות הסטודנטים והוא יחויב להשתלב בעבודה או לימודים, להשתתף בניהול משק הבית ולחזור הביתה בשעות סבירות.

טלפוני־חרום בנגב

מאת דני צדיקוני, סופר „דבר" בדרום

בעקבות רצח המתנדבת מאנגליה, לפני מספר חודשים, בצומת רוחמה, יתקין משרד התקשורת טלפונים בכל הצמתים באיזור שער הנגב.

ראש המועצה האזורית צבי חזן מסר, כי יחול בהתקנתם של טלפונים אלה כבר בימים הקרובים.

אבי משפחה בת 13 נפשות: „תנו פרנסה או שנשבות רעב"

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

14 בני משפחת עמר בצפת, המתגוררים בדירת 4 חדרים בשכונה ההדמית בעיר, מאיימים כי אם לא תימצא עבודה לאבי המשפחה, שפוטר מעבודתו, ואם לא יסייעו בידיהם במשהו לפרנסת המשפחה — יפתחו בשביתת רעב.

אבי המשפחה יצחק עמר, בן 40, הועסק עד לאחרונה כאחראי עובד צה"ל באחד הבסיסים באיזור ובאחרונה פוטר לדבריו, כי רצו שאני אנקה שירותים, וסירבתי".

מאז פיטוריו הפסיק האב להוציא על כלכלת משפחתו את כל חסכונותיו ואף לקח הלוואות מכל מקור שהסכים לתת לו, כל זאת כדי להאכיל את משפחתו.

בדיקה שנערכה לבירור מצבה של המשפחה העלתה, כי משפחת עמר אמנם חיה בתנאים קשים ביותר. רוב הילדים לומדים במסגרות מיוחדות, מחוץ לבתי הספר הרגילים, והאם בעלי יכולת דלה ביותר, עד כדי פיגור שכלי.

עובדות סוציאליות של המחלקה הסוציאלית בעיריית צפת, שניסו להגביל את הלידה במשפחה, ע"י המלצות לשימוש באמצעי מניעה ופעולות הסברה, נתקלו בסירוב עיקש מצד בני הזוג עמר.

העובדות אף פנו לרבנים בעיר בבקשה שינסו להשפיע על בני הזוג עמר להפסיק להביא ילדים, אך הרבנים אמרו, כי „אולי הבן הבא יהיה משיח, ועל כן אין לאיש זכות למנוע מהמשפחה להביא ילדים לעולם".

„אין לי די כסף להאכיל את ילדי, ואם לא אקבל עבודה — נגווע כולנו", קבל האב יצחק עמר.

מהלשכה הסוציאלית בעיריית צפת נמסר, כי „מדובר במשפחה בעייתית מאוד", וכי נעשים נסיונות לסייע בידיהם בכל דרך אפשרית, אך רוב ההצעות נדחות על ידי בני הזוג עמר.

הקונגרס היהודי מוחה על הפסקת תמיכה לאנטי־ציונים

מאת בת זבולוני, סופר „דבר" בירושלים

מחלוקת פרצה לאחרונה בין הסוכנות היהודית והקונגרס היהודי העולמי, על רקע החלטת הסוכנות היהודית להפסיק את התמיכה הכספית ל„מוסדות חינוך אנטי־ציוניים" בישראל.

כזכור, החליטה ההסתדרות הציונית העולמית להפסיק את תמיכתה הכספית לישיבות ולמוסדות חינוך המתנגדים לציונות, אינם מכירים במדינה הציונית ואינם חוגגים את חגיה הלאומיים.

הדר' ישראל זינגר, מנכ"ל הקונגרס העולמי ויד ימינו של נשיא הקונגרס אדגר ברונפמן התראיין לשבועון היהודי „אלגעמיינער זשורנאל", המופיע בניו־יורק, והביע בדברים חריפים את מחאתו על החלטת הסוכנות היהודית להפסיק את התמיכה הכספית למוסדות חינוך „לא ציוניים".

זינגר אמר, בראיון: „לא ייתכן שציוני אמריקה יתערבו ויפסקו בענייני הלכה, למי לתת כספים ולמי לא, כי זה לא עניינם של הציונים באמריקה".

בראיון סיפר הדר' זינגר, כי בסיור שערך עם נשיא הקונגרס הדר' ברונפמן בשכונת מאה שערים בירושלים, אמר לו ברונפמן, כי אינו מבין, אפילו מבחינה עסקית, את התועלת בפרסום תמונות התועבה על לוחות תחנות „אגד" בשכונות חרדיות בירושלים.

בין היתר, אמר ברונפמן: „מי, לעזאזל, יקנה בגדי „ביקיני" במאה שערים? במקום זאת, היתה החברה מטיבה לעשות לו פרסמה גרביים שחורים ארוכים, ולא בגדי ים, עם נשים חצי ערומות".

הננו מודיעים בצער רב על פטירתה ללא עת
של אשתי, אמנו, אחותנו וסבתנו היקרה

בלה גרבוז ז"ל

לבית פקק מפינסק

ההלויה תצא מבית המנוח, רח' גורדון 25 בגבעתיים
היום יום שני י"ג אב תשמ"ו 18.8.86 בשעה 14.00,
לבית העלמין בחולון.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

המשפחה המתאבלת

להברנו
יאיר גרבוז ומשפחתו
אתכם באבלכם
על מות
האם

„דבר אחר"

ליאיר גרבוז
משתתפים בצערך
על מות
אמך

חבריך ב„דבר"

יחד עם חברנו
יצחק זכאי והמשפחה
באבלו הכבד במות אביו
אברהם ז"ל
בנרפת

בית גינוסר

מינהל מקרקעי ישראל

מינהל מקרקעי ישראל
מחוז הצפון

**מכרזים להחכרת 2 מגרשים
להקמת מרכז שירותים
ומרכז מסחרי בחצור הגלילית**

מינהל מקרקעי ישראל מבקש הצעות להחכרה על חוזה פיתוח בגין הקרקעות שפרטיהן בעת פרסום המכרז הן כדלהלן:

1. מגרש להקמת מרכז שירותים-מכרז מס' נצ/66/86

גוש מספר	חלק מחלקה מספר	מגרש מספר	שטח במ"ר בערך	סה"כ אחוזי בניה בקומה אחת	מחיר מינימום מדוש בש"ח (לא כולל מע"מ)	סכום פקדון בש"ח
13854	40	ב'	1,300	100	12,435	3,000

2. מגרש להקמת מרכז מסחרי - מכרז מס' נצ/67/86

גוש מספר	מגרש מספר	שטח במ"ר בערך	סה"כ שטח לבנוי במ"ר	מחיר מינימום מדוש בש"ח (לא כולל מע"מ)	סכום פקדון בש"ח
13854	א'	930	1,125	17,652	3,000

בהתאם תוכנית מפורטת 3276, שטח הבנוי מחולק 70% בקומת קרקע+50% בקומה א'—50% בקומה ב' וזאת מתוך שטח של 750 מ"ר. יתרת השטח בגודל של 180 מ"ר מהווה שטח פרטי פתוח.

זכות ההשתתפות במכרזים למומלצי משרד המסחר והתעשיה בלבד.

פרטים, הזמנות המכרזים וטופסי הצעה ניתן לקבל במשרדי המחוז בצפון, קרית הממשלה, נצרת עילית, בימים ובשעות העבודה המקובלים.

המועד האחרון להגשה בקשה להמלצה במשרד המסחר והתעשיה הוא 18.9.86 והמועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הוא 86 .10 .12. הצעה שלא תימצא בתיבת המכרזים ביום ובשעה האמורים מסיבה כלשהיא - לא תדון.

אין מינהל מקרקעי ישראל מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהיא

להברנו **אליעזר קובלין**
אתך באבלך במות עליך
בנך ז"ל

בנק אמריקאי ישראלי בע"מ
ההנהלה והעובדים

לברוריה קידר
אתך באבלך הכבד על מות
אמך ז"ל

משען — סניף חיפה
ההנהלה והעובדים

החתונה של יעל רוטמן והיימקה זבולון

שאמורה היתה להתקיים באילון ביום רביעי 20.8.86 תתקיים באותו מועד בקבוץ רמת יוחנן.

אוטובוס של מועצה אזורית זבולון יאסוף את המעונינים מרחבת החניה של תחנת הרכבת בת־גלים חיפה.

בבית המשפט המחוזי חיפה — תיק המרצה 4757/86

בענין המבקש: הרצוג אגון מנהריה, רח' יבנה 1,
בעל ת.ז. 3021807 המיוצג ע"י עו"ד מרק חיים בנהריה,
שד' הגעתון 19.

- נגד -

המשיבה: מדינת ישראל – רשם המקרקעין חיפה, רח' יפו 28.

החלטה

על המבקש לפרסם הודעה בילקוט הפרסומים ובעתון יומי, המזמינה את מי שמעוניין בקיומו של העקול על הדירה הידועה כחלקה 160/2 בגוש 18209, אשר נרשם בספרי המקרקעין ביום 29.3.68 לפי החלטה בתיק המרצה 1167/68, להופיע בתיק זה ולהודיע על התנגדותו לבטול העקול וזאת בתוך 30 יום מיום פרסום ההודעה.

(–) מ' גליה
שופט

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
הועד הפועל

הננו משתתפים בצערה של **משפחת צדוק**
על מות אבי המשפחה
דוד צדוק ז"ל
מנאמני תנועת העבודה וידיד לבית ההסתדרות
תנחומינו למשפחה.

ישראל קיסר ח"כ
מזכ"ל ההסתדרות

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה הפתאומית
של האם והחברה
טובה גרינשטיין
הלויה ביום ג' י"ד אב תשמ"ו 19.8.86 בכפר יהושע

**המשפחה
ובית כפר יהושע**

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
מבטחים מוסד לבטוח סוציאלי של העובדים בע"מ

ביקור מזכ"ל ההסתדרות במבטחים

מחר יום שלישי 19.8.86

בהשתתפות:

מזכ"ל ההסתדרות — ח"כ ישראל קיסר
מנכ"ל מבטחים — הה' עמוס ערן
יו"ר המועצה — הה' יהושוע וושצ'ינא

בתכנית:

1. בקור מזכ"ל ההסתדרות במבטחים מחשבים.
2. מפגש עם מנהלי יחידות ועובדים במבטחים.
3. התכנסות הנהלת מבטחים

תנופה לצמיחה — כולנו יחד יד ביד

**למנויי „דבר"
ברמת־גן, גבעתיים ונחלת־יצחק**

עקב התקלות והשיבושים הרבים שהיו לאחרונה בחלוקת העיתונים באזורכם, החליטה הנהלת „דבר" להחליף את סוכן חלוקת העיתונים באזור וזאת על מנת לשפר עבורכם את חלוקת העיתונים.

בימים הקרובים ייתכן ויחולו מספר שיבושים ואיחורים קלים בחלוקת העיתון.

אנו בטוחים שתקבלו זאת בהבנה על מנת שנוכל בעתיד הקרוב להעניק לכם את השירות הטוב ביותר.

בברכה
הנהלת „דבר"

דבר היום

סבב המינויים וסימני השאלה

לאחר מלחמת יום הכיפורים הופיע המונח „מלחמות הגנרלים". תעשה ביטוי שכיח ושגור בפיהם של פוליטיקאים, קצינים (ולא רק במילואים) וכותבים רבים. בדרך־כלל נעשה בו שימוש בהקשר של חילוקי דעות בין מפקדים, בכירים ביותר, לגבי האירועים שהיו בשדה הקרב או שקדמו למלחמה. מאז מעטים שועים לחשוב כי צה"ל הוא צבא משולל תסול חילוקי דעות ויכוחים לגבי שאלות רבות ומכריעות, שגם העניין האישי – וכיצד לא – כרוך בהם. אולם מכאן ועד למאבקי כוח אישיים בשאלת מינויים, המרחק בכל זאת נראה רחוק למדי. יתכן שהיתה זאת משאלת לב.

פרשת סבב המינויים האחרונים בצה"ל, ולא פחות ממנה דברי הרמטכ"ל בראיון ל„מבט" ודבריהם של קצינים שהופיעו בעקבותיה ללא שמותיהם, הם עניינים מעיקים.

מי שהאמין עד עתה ששאלת המינויים לתפקידים הבכירים בצה"ל אינה מעסיקה את קציניו, אכן טעה. אולם אירועי הימים האחרונים מעמידים במרכז את שאלת הפרופורציות. עד כמה עסוקים קציני צה"ל בשאלות מינויים, כמה עסוקים בכך הרמטכ"ל ושר הבטחון ואיזו השלכה יש לעיסוק זה על היחסים שבין הרמטכ"ל ושר הבטחון.

התמונה המצטיירת אינה משמחת, אם לנקוט לשון המעטה. רק לפני כחצי שנה נשמו קציני המטכ"ל לרווחה כאשר התמנו האלופים ברק, פלד, שגיא ושחק לתפקידיהם. כבר אז דובר שכהונתו של האלוף ברק בראש אמ"ן היתה קצרה, וכי מינויו של האלוף דרורי כמפקד המפח"ש וכמי שהתנגד להקמתו היתה תמוהה משהו. אולם איש לא חלק על כך שטוב עשה שר הבטחון כאשר הכריע וסיכם ויכוח מתמשך מי יכהן והיכן. סבב המינויים הנוכחי, שבו „הוזז" שגיא ודרורי פעם נוספת, מעמיד סימן שאלה לא רק לגבי החלטות עכשוויות אלא גם לגבי מינויים מן העבר הקרוב ביותר.

הרמטכ"ל אמור היה להשיב על שאלות מן הסוג הזה בראיון בטלוויזיה. למרבה הצער בא לבדך ונשמע אפילו לא כמסביר. כנראה שיש דברים שקשה להסביר אותם. ואם קשה להסביר אותם, כנראה שהיה צריך „להסתיר" אותם.

שר הבטחון, יעצו לו אחרים, צריך עתה להודיע ולקבוע מי יהיה הרמטכ"ל הבא. אולם ברור שמבחינת יחסי השר והרמטכ"ל הדבר אינו אפשרי. ואפילו אבחנה־קביעה זו לכשעצמה אינה מעודדת.

השאלה מי יהיה הרמטכ"ל הבא תוסיף להעסיק את צמרת צה"ל כל עוד לא תנתן ההחלטה, וכפי שלמדנו, העיסוק הזה אינו כה אלגנטי. לא טוב הדבר ששר הבטחון נקלע למצב כזה. צריך לקוות שיחלץ ממנו מהר ככל שיוכל.

מיהו עבריין „וחוק העיתונות"

מאת עליזה ולך

פסיקתו של נשיא בית המשפט העליון השופט מאיר שמגר בעניין החנינות שהעניק הנשיא מתקשרת, כנראה, לעניין אחר – מיהו עבריין, בהקשר של פרסום שמו. פוליטיקאים, הזהרו בתקנת „חוק העתונות"

השופט מאיר שמגר. מיהו עבריין

עד שהוגשו העתירות בפרשת חנוני השב"כ לבג"ץ רווחה הסברה, לא רק בקרב הדיוטות אלא גם בקרב משפטנים, שסמכות הנשיא להשית חנינה מוגבלת למי שכבר הורשע בדין. עד שנימק השופט שמגר את פסיקתו בסוגיית החנינות לרבי־עיית השב"כ נסו אפילו עתונאים לראות טעם בדרישה לגילוי התאפקות בפרסום שמות חשודים, גם אם התקוממו על נסיונם של שרים מסויימים, נסורי עורם שלהם, להפקיע מידי מוסדות העתונות את הזכות להגביל את עצמם. באו הנמקותיו של השופט שמגר, בפירוט רב, וערערו, או לפחות הן צריכות לערער, את בוצקות טיעונם של החותרים הבלתי־נלאים להגבלת חופש העתונות.

השופט שמגר נדרש למונח „עבריין" רק בהקשר לסעיף 11 ב' לחוק יסוד הנשיא, כלומר: רק בהקשר לסמכות החנינה. עם זאת נדמה לי, שלא רק לא־משפטנים יוכלו להישען על קביעותיו כעל תקדים בהקשרים אחרים. „אינני סבור כי יש לפרש את המונח עבריין כמתייחס רק אל מי שהורשע בדינו", כותב השופט שמגר בהנמקותיו לפסיקתו. „לפי תפיסת היסוד המשפטית שלנו כל אדם הוא בחזקת זכאי כל עוד לא הורשע בדינו. אך כלל גדול זה הוא בעניין זכויות וחובות של הפרט מול ערכאה שיפוטית ומול כל רשות וכל פרט אחר, אך אין בכך כדי ללמד בהכרה על כל שימושי הלשון האפשריים במונח תיאורי, אשר בו נוקטים בחקיקה בשלל של הקשרים ובזיקה למגוון של נסיבות, שענייננ בפלילים ובכל הכרוך בכך... מכוח ההיקש נובע, כי הביטוי עבריין בסעיף 11 ב' בחוק יסוד נשיא המדינה מכוון גם למי שמיוחס לו מעשה, או מחדל פלילי ולא דווקא למי שהורשע באחד מאלה".

היוזמה להגבלת פרסום שמות החשודים למשך 30 ימים מיום מעצרם התעוררה לא מפני שחשך עולמם של מי שמכונים „האזרחים הקטנים" עקב פרסום שמם בהקשר של חשד למעשים פליליים. היא קיבלה תאוצה מפני ששמו של שר התפרסם בהבלטה, במהלך חקירה מסויימת של חשד לעבירות. בעלי שררה, כידוע, רגישים קודם כל לעורם שלהם והם מוכנים להזיז גבעות והרים רק אם תצמח להם טובה אישית מהמאמץ. התפלפלותו של נשיא בית־המשפט העליון סביב המונח „עבריין" חורגת מההקשר הצר שלשמו נדרש בקביעתו, „כי השימוש במונחים עבירה ועבריינים יכול ויפנה לפי העניין וההקשר אל המעשה או אל המואשם או החשוד בביצוע של עבירה ולאו דווקא להרשעה או למי שהורשע כבר".

לא ייתכן, וזה כבר נאמר לגופו של „חוק העיתונות" כשחקיקתו הועברה לוועדת השרים לענייני חקיקה, שאיש־ציבור, בין שהוא נבחר ובין שהוא ממונה, יהיה נתון בחקירה וייחשד במעשים פליליים, והציבור לא יידע על כך מפני שעל העיתונות ייאסר לדווח על כך. שר המשפטים אריהו ברוך, כידוע, על החלטת הבג"ץ בפרשת החנינות. שר המשפטים הוא מתומכיו הנלהבים של „חוק העתונות" עוד כשהיה שר תיירות בלבד. אם לא קרא עדיין את נימוקי השופט שמגר בפסיקה שמצאה חן בעיניו כל כך, יואיל נא להקריש מחשבה ויתעמק בהנמקותיו. אולי ימצא סימטריה כלשהי בין פרשת החנינות החריגה ובין מעשים חריגים, אפשריים ונדירים ככל שיהיו, הנוגעים ל„חוק העתונות". אם לא תהיה למוסדות העתונות ברירה הם יעתרו לבג"ץ באמצעות עו"ד מיכל שקד.

ג'. שולץ, שם עט

מאת מוריה אבנימלך

נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו ומנכ"ל האוצר פרופ' עמנואל שרון קבעו את עיתויה של אגרת שולץ. למזכיר המדינה יש סיבה טובה לעודד את ממשלת ישראל לנקוט צעדים כלכליים נוספים

התופעה של „מכתבי ידיד", משולחנו של מזכיר המדינה האמריקאי, ג'ורג' שולץ לראש ממשלת ישראל, ובהם עצות בענייני כלכלה ומשק, היא תופעה יחודית, מקבילה ליחסים המיוחדים שבין ארצות הברית לישראל.

נכון שישראל מקבלת מארה"ב מענק שנתי עצום בסך 3 מיליארד דולר לשנה, ונכון שבשנתיים האחרונות קיבלה יותר, 3.75 מיליארד דולר לשנה, ולפיכך נכון שלארה"ב יש אינטרס ברור במצב הכלכלי בישראל. אולם מזכיר המדינה לא שלח מכתבים כאלה למדינות נאט"ו וגם לא למדינות דרום אמריקה, ונראה שהסיבה לכך היא שהצוות הכלכלי הבכיר של מדינות אלה אינו נוהג להזמין אגרות מג'ורג' שולץ ובעיתוי המתאים להשגת יעדיו.

הדינה של „אגרת שולץ" החל עוד בראשית שנת 1980. נגיד בנק ישראל דאז, ארנון גפני, הזמין את פרופ' סטנלי פישר, מהמכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס, וביקש להציע לבנק ישראל מדיניות מוניטרית להורדת שיעור האינפלציה. עיקרי הדו"ח פורסמו במאמר מאת סטנלי פישר, בסקר בנק ישראל, ביולי 1981. הדו"ח של פישר כלל את המרכיבים העיקריים של התכנית הכלכלית כפי שהחליטה עליה הממשלה ביולי 1985. משפט המפתח בתכנית זו היה „המערכת הכלכלית זקוקה לעוגן נומינלי, שניתן לקשור אליו את רמת המחירים. עוגן נומינלי זה עשוי להיות התפתחות השכר הנומינלי, או שער חליפין קבוע".

גיבושה של התפיסה נמשך בשנים 1983–1984 במחלקה לכלכלה באוניברסיטה העברית ובמחלקת המחקר של בנק ישראל. במשך התקופה גבר שיתוף הפעולה המחקרי בין פרופ' מיכאל ברונו, פרופ' סטנלי פישר מחלקת המחקר בבנק ישראל. ערב ההחלטה על התכנית הכלכלית, גובש מסמך „עשר נקודות" של הפרופסורים האמריקאים, סטנלי פישר והרברט שטיין, מסמך ששימש בדיעבד, בסיס לתוכנית הכלכלית מיולי 1985.

תכנית זו כללה את הצעדים לייצוב המשק באמצעות קביעת שער החליפין הנומינלי (עוגן מוניטרי), קיצוץ התקציב, רפורמה במס הכנסה, רפורמה בשוק ההון והקטנת מעורבות הממשלה במשק, כאשר גיבוש נוסף של פרטיה נעשה בקבוצת עבודה אמריקאית־ישראלית ה־J.E.D.G. בראש הישראלים עומד מנכ"ל האוצר, פרופ' עמנואל שרון, חבריה הם פרופ' מיכאל ברונו, פרופ' איתן ברגלס, אמנון נויבך, מרדכי פרנקל ואהוד גרא. השותפים האמריקאים הם אלן וולים סגן מזכיר המדינה, פרופ' הרברט שטיין ופרופ' סטנלי פישר היועצים לג'ורג' שולץ, פרופ' ביילי ממשרד החוץ האמריקאי ונציגים מהפנטגון, מסוכנות הסיוע ומשגרירות ארה"ב בישראל.

באמצע יוני השנה ערכה הקבוצה יומיים של דיונים משותפים בנושאי מיסים, שוק ההון, התקציב ומאזן התשלומים. מומחים שונים מהאקדמיה, מהאוצר ומבנק ישראל הציגו מערכות ושינויים המתבקשים בהן. יומיים קודם לכן התקיימו במכון פאלק למחקר כלכלי ימי עיון לזכרו של סימון קוזנץ, בהם הוצגו בפני ציבור כלכלנים נושאים דומים.

עיקרי הדברים שסוכמו בקבוצת העבודה המשותפת מופיעים באגרת שולץ. הרעיונות שהופיעו במכתב הועלו זמן רב קודם לכן ע"י כלכלנים באקדמיה, במחלקת המחקר של בנק ישראל ובמשרד האוצר. חלק גדול מהם מצא את דרכו לתכנית האמריקאית של „עשר הנקודות", כשם שהמערכת הישראלית קלטה רעיונות אמריקאים, ובמיוחד את רעיון הרפורמה במס הכנסה, שעיקרו הרחבת בסיס המס, ביטול פטורים והורדת שיעורי מס – הדומה מאד בעקרונותיה לרפורמת המס שהתקבלה בארה"ב.

עיתוי אגרת שולץ נקבע על ידי הצוות שרון־ברונו במקביל לדיוני הממשלה על קיצוצים בתקציבה. כאשר נגיד בנק ישראל מיכאל ברונו ומנכ"ל האוצר עמנואל שרון זוכים עוד קודם לכן בהישג שקשה לראות לו תקדים בהעברת רעיונותיהם לממשלת ישראל, ובמיוחד לראש הממשלה, שמעון פרס. אף על פי כן, וכדי לא להשאיר דבר ליד המקרה, מעדיפים השניים להפעיל את הפרטנרים האמריקאים, פישר ושטיין, ו„להזמין" איגרת משולץ. מזכיר המדינה האמריקאי נענה, ומספק את האגרת בעיתוי המתאים. ואומנם, הטכניקה הוכיחה את יעילותה. לאגרת נודעה השפעה על שרים, כמו על הציבור הרחב. הילת המומחים האמריקאים עדיין זוהרת. אגרת שולץ, קשה להטיל בכך ספק, היא בבחינת ספיחת עידוד. מזכיר המדינה האמריקאי מקווה לטוב מממשלת ישראל והוא יודע למה.

מזכיר מדינה שולץ. ספיחת עידוד

נגיד בנק ברונו. לא רק עיתוי

מי לא יודע, מי לא רוצה לדעת

מאת חגי אשד

איש לא הציע הפעם למנות ועדת שרים שתפעל כוועדה לחקירה משטרתית ומשפטית גם יחד, כפי שפעלה ועדת השרים („ועדת השבעה") ב„פרשת לבון"

דוד שחם מתגייס להגנתו של ח"כ אהרון הראל כנגדי (במכתב למערכת מיום 14.8.86), לאחר שהלה התגייס כנגדי קודם לכן להגנת ח"כ רפי אדרי (מאמרו של הראל מיום 6.8.86). ממש חד גדיא. מעניין מי יצא עכשיו להגנתו של דוד שחם, לאחר שהלה השליך עלי את הבליסטרא הכבדה „שאט נפש" [illegible] מישהו אחר, בעל לשון עניינית יותר וחדה יותר. „שאט־נפש" יכולה להיות הדדית, כידוע. חבל על מי שנזקק לכך.

דוד שחם נעלב בשם הראל מהמלה „פרקמטיא" שאינה אלא „סחורה" בעברית. זה הכל. „סחורה" לכל פוליטיקאי מצוי היא, כמובן, „הקלפי" „ופתק הבוחר" האמור להשתלשל לתוכה. אין שום עלבון בציון העובדה הנכונה שאהרון הראל עסק רוב ימיו המפלגתיים בארגון בחירות ובשאר ענייני ארגון ומינהל במפלגה ובהסתדרות. איש לא יטען, למשל, שהוא נבחר עכשיו לתפקיד מנהל „בית ברל" על תקן של יורשו של ברל. וזה בסדר גמור. שימשיך בכך, במקום לעשות הסבה מקצועית לעיסוק שאינו לפי מידותיו. חבל גם עליו.

אבל זה לא הכל, כמובן. דוד שחם מיתמם ומייחס לי אי הבנה לגבי ההבדל בין אי הבנה לאי הסכמה. חזקה עלי שאני יודע היטב את ההבדל הזה, אלא שאהרון הראל לא ביטא במאמרו שום אי הסכמה עם דעותי. הוא פשוט מאד ייחס לי דעות שאין לי ולא היו לי ואף שם בפי במרכאות דברי פולמוס בסגנון שאינני מסוגל לו. מעולם לא האשמתי את אהרון הראל ושאר חברי קבוצתו הקטנה (שגם דוד שחם נמנה איתה וזו זכות כולם, כמובן) בכינויים „בוגדים", „אשפיסטים", „פוגעים בבטחון המדינה", כפי שמייחס לי אהרון הראל במאמרו. וזאת, כביכול, משום שאהרון הראל וחבריו שוללים את עמדת מפלגת העבודה ומנהיגותה – כי הפארטנר המועדף לקידום השלום הוא המלך חוסיין ולא יאסר עראפאת, וכי עדיף להידבר עם פלשתינאים שיסכימו להידבר גם עם ישראל וגם עם המלך חוסיין, במקום לחזור אחרי אנשי אש"ף שנלחמים בטירור וברצח גם נגד חוסיין וגם נגד ישראל. זה ויכוח ענייני על הדרך הנכונה והטובה יותר לקידום השלום. אני מצידי משתדל לנהל אותו בעזרת חצים יותר חדים וממורטים מאלה שמייחס לי אהרון הראל, תוך סילוף גמור של דעותי וסגנוני.

בגלל סירוגותו של הראל בוויכוחים מסוג זה דנתי אותו לקולא וייחסתי לו אי הבנה בשוגג, במקום לייחס לו סילוף מכוון במזיד. את דוד שחם, שהוא כידוע איש כתב וספר וגם פולמוסן ותיק ומנוסה, לא הייתי יכול לדון לקולא, אילו ייחס לי את הסגנון הקלוקל והתוכן המסולף של דעותי, כפי שעשה אהרון הראל. על דוד שחם אי אפשר לומר שהוא אינו מבין ואינו יודע, אלא רק שאינו רוצה לדעת. וזה, כמובן, דבר אחר לגמרי.

זו גם הטענה שיש לי כלפי הכותב של מכתב אחר למערכת שהופיע באותו גליון של „דבר" – אברהם גל מגבעת יהודה. הוא מסתמך על מכתבים קודמים למערכת ששואלים אותי „למה שיניתי את דעתי בעניין ועדות חקירה משפטיות מאז ימי „פרשת לבון" [illegible] להסביר לשואלים את הסיבות לשינוי דעתי, והוא מסיים בהתרסה ישירה: „נו, חגי אשד?" „נו" הוא, כידוע, ארגומנט חזק, שאי אפשר להתעלם ממנו. אך האמת היא שהשבתי והסברתי כמה פעמים גם זאת וגם זאת. וכי שרוצה לדעת יכול היה לדעת את טענותי החוזרות ונשנות במאמרים רבים ב„דבר" נגד חוק ועדת החקירה הנוכחי שהוא חוק דרקוני (ראה גם ביקורתו של ח"כ שבח וייס ב„דבר" מאתמול ומאמרים רבים אחרים, איש איש בסגנונו) – חוק של גיליוטינה לעריפת ראשים בלבד, במקום לתיקון תקלות ועיוותים. במקום ועדות חקירה לבירור האמת הפכו הוועדות הללו לוועדות של הריצת דין וענישה בלא משפט ובלא מתן זכות לנאשם לדעת את סעיפי האישום נגדו ולהתגונן לפי פרוצדורה משפטית רגילה, שאפילו רוצחים ואנסים נהנים ממנה.

את הטענות הללו השמעתי עוד נגד ועדת בייסקי („ויהי בימי משול השופטים" ב„דבר" 9.5.86), לפני פרוץ פרשת השב"כ. טענתי כאז שוב ושוב – ועוד קודם לכן בקשר לאסון צור – ש„לא לילד הזה התפללנו" וכי חל שינוי בלתי נסבל במוסד הזה ויש צורך דחוף לשנות את חוק ועדות החקירה, בהתאם לנסיון שהצטבר בפעולתן ובכשלונותיהן, לפני שאפשר יהיה לעשות בו שימוש צודק ומועיל. טענתי יותר מפעם אחת שהאיזון בין הזרוע המשפטית לבין הזרוע המבצעת הולך ומתערער לרעת הזרוע המבצעת וזו אחת הסיבות לחולשת הממשל והשלטון בישראל. וממילא גם לרעת הבטחון ולרעת טובת הציבור וגם לרעת שלטון החוק עצמו, בבחינת „תפסת מרובה לא תפסת".

הסברתי את השינוי שחל במצב מאז „פרשת לבון" ועד היום וגם את ההבדל המהותי בין „פרשת לבון" לבין פרשת השב"כ. במאמרי „הקיסם והקורה אז ועתה" (30.6.86). כך שה„נו" של אברהם גל לא היה במקומו עוד לפני ששאלו כל השואלים מה ששאלו וגם לאחר מכן. אבל מי שלא רוצה לדעת – ימשיך לטעון שאינו יודע ויתלה בי כל מיני האשמות סרק. לא התרגשתי ולא אתרגש מטענות אשר כאלה.

וראה זה קוריוז מעניין. בהקדמה לספרי „מי נתן את ההוראה" (על „פרשת לבון") כתבתי כי „פרשת לבון" היתה נטושה על עיקרון שהוא יסוד מוסד למדינת חוק – ממשלה אינה מוסד שיפוטי וראש ממשלה אינו יכול להרשיע או לזכות, להאשים או לטהר, אזרחים המאשימים זה את זה בעבירות פליליות". קטע זה כאילו נכתב לגבי פנייתו של סגן ראש השב"כ ראובן חזק אל ראש הממשלה שמעון פרס בהאשמות פליליות נגד ראש השב"כ אברהם שלום, וזאת – כדי ששמעון פרס יתעלם מממצאיהן של [illegible] („ועדת זורע", „ועדת בלטמן" ובית הדין הפנימי של השב"כ), וירשיע את ראש השב"כ, בלי לקיים נגדו פרוצדורה משפטית חדשה ובלי להעניק לו זכות להגנה משפטית, כמו לכל אזרח אחר, לפני הרשעה ולפני הטלת עונש עליו (כפיית התפטרות). על עמדה זו חזר כפי שפירסם גם היועץ המשפטי יצחק זמיר.

לא ראיתי ואינני רואה כל פסול בעמדתו של שמעון פרס בתחילת הפרשה, כאשר סירב להעניש את אברהם שלום בלי להעניק לו זכות להגנה משפטית באמצעות עורכי דין וכאשר העדיף לא לקיים חקירה כזאת מחשש שהיא תהיה כרוכה בפגיעה בבטחון המדינה ובחשיפת סודות מדינה כמוסים ביותר, שיגרמו נזק חמור למעמדה הבין־לאומי של ישראל לשמחת לב כל אויביה. זה עוד עלול לקרות. נחכה ונראה. הפרשה ונזקיה טרם הגיעו לסיומם.

כדי להימנע מכך הציע ראש הממשלה ליצחק זמיר דרך אחרת לטיפול בנושא – לקיים בדיקה מיקדמית באמצעות איש אחראי ויודע דבר – מי שהיה ראש השב"כ – יוסף הרמלין. בדיקה כזאת אילו נערכה אז בצינעה, כדרוש, היתה יכולה להוביל מזמן לחקירות נוספות לפי הצורך, ואף להצעות פתרון ארגוניות ואישיות, שהיה בהן כדי למנוע את הסתירה בין צורכי הבטחון לבין שלטון החוק. זו היתה דרך נבונה, שקולה ומועילה גם לבטחון וגם לשלטון החוק, הרבה יותר מן הדרך שהלך בה בעיקשות ובהתנשאות היועץ המשפטי לשעבר. הדרך שהציע ראש הממשלה תאמה בהחלט לעמדתו העקרונית וההתנהלותית של דוד בן גוריון בפרשת לבון כפי שציטטתי לעיל. היא תאמה בהחלט גם להנחיות „ועדת אגרנט" ליועץ המשפטי לממשלה איך לנהוג במקרים כאלה ויצחק זמיר הוא שפעל בניגוד להנחיות אלה. הוא פעל או גם בניגוד לפסק דינה של המשנה לנשיא בית המשפט העליון השופטת מרים בן פורת מעכשיו. גם היא מייחסת חשיבות עליונה לצורך להימנע מחקירה משטרתית ומנקיטת הליכים משפטיים, אם יש חשש לפגיעה בבטחון המדינה כתוצאה מכך.

דברים אלה לא נאמרו כדי למנוע כל חקירה, אלא כדי לשקול היטב איך לחקור ואיך לא לחקור במקרים שבהם החוק והשמירה על הבטחון אינם דרים בכפיפה אחת. הם נאמרו כדי להדגיש מה שקבעה „ועדת אגרנט" האמורה, כי יש להעניק משקל רב לדעתם של קברניטי המדינה בעניינים כאלה ולא לרמוס אותה ברגל גאווה כפי שעשו היועץ המשפטי ופרקליטיו. על כך ניטש הוויכוח מתחילתו והוא רחוק מסיומו ומסיכום הפרשה כולה. אבל איש לא הציע הפעם למנות ועדת שרים שתפעל כוועדה לחקירה משטרתית ומשפטית גם יחד, תוך הפרה בוטה של החוק ושל כללי הצדק הטבעי, כפי שפעלה ועדת השרים („ועדת השבעה") ב„פרשת לבון". נגד עיוות הדין הזה נאבק דוד בן גוריון ובמאבק צודק זה תמכתי אז כהיום ואין כל קשר בין מאבק זה לבין המאבק המתנהל עכשיו.

ואסיים בהערה אישית שהיא ממין הטענות הנטענות נגדי. מאז ועד היום אני רואה עצמי כמי שדוגל באסכולה של דוד בן גוריון בהגשמת הציונות ובהתוויית מדיניות החוץ והבטחון של ישראל על כל סתירותיה וניגודיה, המתחלפים לפי השתנות הנסיבות והתנאים. ועל כך יש מקום לפירושים שונים ולוויכוח ענייני. בכל הצניעות הראויה, אינני רואה את עצמי כחסיד שוטה החייב לחזור כתוכי על כל מה שאמר בן גוריון, בלי להבחין בין עיקר לטפל ובלי להזדקק לשינויים שחלו מאז ועד היום וללקחים שאפשר וצריך להפיק משינויים אלה. בין אלה שמרבים להסתמך על בן גוריון כל שני וחמישי יש חסידים שוטים, כאמור, ויש גם צבועים ומתחסדים שהיו יריבי בן גוריון ומתנגדיו החריפים בימי חייו ועתה הם עושים בדבריו קרדום לקידום עמדותיהם הנוכחיות, בלי שום קשר לעמדות בן גוריון ולעמדותיהם הם מאז וגם כדי לנגח את תומכי בן גוריון וממשיכי דרכו היום. איך אמרנו קודם? יש שעושים זאת מתוך אי הבנה או אי הסכמה ויש שעושים זאת מתוך אי ידיעה, או אי רצון לדעת. ויש גם סתם משמיצים להכעיס ולתיאבון, שכינויי גנאי אישיים והדבקת תוויות פסלניות הם כלי הביטוי היחידים העומדים לרשותם. מוטב שימשיכו בעיסוקיהם האחרים.

עיריית ראשון-לציון
אגף לחינוך תרבות נוער וספורט
המחלקה לחינוך יסודי
ועד ההורים העירוני

אגודת ידידי ביה"ס "חביב"

משרד החינוך והתרבות

100 שנה לביה"ס "חביב" ראשון-לציון כנס בוגרים "ראשון, ראשון חביב"

עצרת בוגרים. כך נראינו, כך חלמנו-מחול התקופות. סרט תעודי. המיקפם. מפגשי רעים. ברכות.

אלה ועוד באירוע חגיגי לציון 100 שנה להקמת בית הספר העברי הראשון בעולם, ביה"ס "חביב" בראשון-לציון.

ביום ג' יט' באלול תשמ"ו, 23.9.1986 במעמד אישי ציבור ומדינה.

מפגש בוגרים 5-7.30 אחר הצהריים. עצרת ה-100 בשעה 8 בערב. בחצר המשוחזרת של בית הספר "חביב" בראשון לציון.

[illegible]

סייעו נא בידינו להזמינכם אישית ע"י מילוי הספח ושיגורו לכתובת:
100 שנות חביב-כינוס הבוגרים
בית הספר "חביב"
רחוב אחד העם 9,
ראשון-לציון, מיקוד 75612.

גזור ושלח

שם משפחה ______ שם משפחה קודם ______ שם פרטי ______
כתובת מגורים מכויות ______
טלפון-בית ______ עבודה ______
עיסוק/משלח יד ______
שנת סיום בית הספר ______

גזור ושלח

נודה לך על הוספת שמות וכתובות בוגרים/ות עימם הינך בקשר לפי הפרטים לעיל והפניית תשומת ליבם לכינוס הבוגרים.

עצרת ה-100 - איש בל יעדר.

הוועדה המארגנת

בלי לאבד את נשמתה

מאת אולק נצר

„ברוסיה לא היו מרשים דבר כזה", אומרים אצלנו – לעיתים – בקנאה. התבטאויות דומות הופיעו ב„פרשת השב"כ" והן וכוונתן גרמו נזק

במהלך „פרשת השב"כ" התרחש משהו יוצא־דופן. הסתדרות המורים הודיעה בשלב מסויים, שהתנהגות הממשלה לא תאפשר למורים ללמד בכיתות את נושא הדמוקרטיה. עד כמה שזכור לי, זהו מקרה ראשון ויחיד בתולדותיה מדינה, שמישהו המייצג את הזרוע המחנכת מעיר לזרוע המבצעת שמעשיה בלתי־חינוכיים.

הפניה הזאת לממשלה היא עצמה אינה התנהגות דמוקרטית. הרעיון שהמורים צריכים להיות מסבירים של מדיניות השלטון, או שמעשי השלטון צריכים להשפיע על דרך הוראתם את האמת בכל נושא, איננו רעיון ברוח החינוך הדמוקרטי. מהצד האחר, לימוד בנושא תחומי החברה אינו צריך להיות תלוש מן המציאות. המורים צריכים ללמד את התיאוריה כך, שאזרחי־העתיד יידעו להגשים אותה ולהבחין בין התנהגות דמוקרטית לבלתי־דמוקרטית.

הרעיון הדמוקרטי מעמיד בראש סולם־הערכים את טובתו של כל פרט בחברה. רק זכויות הפרט „ניתנו על־ידי הבורא" ו„אינן ניתנות להפקעה". כדי להבטיח את זכויותיו ואת בטחונו של הפרט, הדמוקרטיה מחייבת בחירה של שלטון בעל כוח כפיה. אבל הרעיון הדמוקרטי, הוא לבדו בין הרעיונות המדיניים המתגשמים, רואה בשלטון סכנה עקרונית לשלום הציבור ולחירותו. כדי למעט בסכנה הזאת, הוא מעלה את ריסון השלטון לראש סולם־הערכים המעשיים שלו. המשטר הדמוקרטי צריך לאפשר לשלטון לשלוט ביעילות, אך גם לרסן אותו ביעילות לא פחותה. לשם כך הוא מעניק לשלטון רק זכויות חוקיות, ולא כל זכויות אחרות, ומקפיד לשלול ממנו את זכויות השליטה, במשך כל פרק־זמן, כדי שיעמוד לבחירה חופשית של כל פרט מחדש, ולא ישתלט חלילה. לשם כך אנחנו מפצלים רשויות, מחייבים ביקורת, מבטיחים דיון חופשי, ומבטיחים זכויות־יחיד וזכויות־מיעוט וכו'.

אלה הן אמות־המידה. לפיהן כל התנהגות פוליטית המנוגדת לעקרון הקובע שאת השלטון יש לרסן, או כל התנהגות המתעלמת מחובתו של ממלא־תפקיד שלטוני לקבל על עצמו את הריסון הזה, היא התנהגות לא־דמוקרטית. פרשת השב"כ סיפקה התנהגויות כאלה למכביר.

ראש־הממשלה נימק את התנגדותו לדרישת היועץ המשפטי להעמיד לדין את אנשי השב"כ, במלים: „יש מקרים שבהם השיקול הבטחוני עולה על כל שיקול אחר". מאחר שהפרט הוא הערך העליון בדמוקרטיה, זה בהחלט דמוקרטי לטעון שלפרט יש זכות, במקרים מסויימים, להפר חוק. שיקול־הדעת והמצפון הפרטי (כמו שלימד, למשל, הנרי דויד תורו, בתקופה שהעבדות היתה חוקית) עומדים מעל לחובת הציות לחוק, כאשר מתגלית סתירה בלתי־נסבלת ביניהם. דמוקרטיה לא עושה משמירת החוק פולחן. לעומת זאת יש לשמעון פרס טעות: לפי העקרון הדמוקרטי, בעל־השררה הממלא את תפקידו לא יכול לעמוד מעל לחוק: שמעון פרס, כאדם, יכול להחליט, בהתאם למצפונו, שפרשת השב"כ היא מן המקרים שבהם „השיקול הבטחוני עולה על כל שיקול אחר". אם ייתבע לדין בשל כך, הוא צריך להיות מוכן לתת על כך את הדין ולהיות שלם עם עצמו. אבל כממלא תפקיד הוא אינו יכול, בשום מקרה, לתבוע לעצמו את הזכות להעמיד את השיקולים שלו – אפילו הם שיקולי בטחון עליונים בעיניו – מעל לחוק. מאחר שריסון השלטון בכוח החוק הוא ערך־יסוד בדמוקרטיה, שלטון התובע לעצמו את הזכות להעדיף שיקולים אחרים על פני שיקולי השמירה על החוק, מתנהג התנהגות לא־דמוקרטית.

שמעון פרס ביקש לעצמו „זכות־יתר" רק למקרים מיוחדים של שיקול בטחוני, מעין יוצא־מן־הכלל המאשר את הכלל. אבל בניגוד להתבטאות שלו, שהיתה „רק" לא דמוקראטית, היו גם התבטאויות אנטי־דמוקראטיות רבות בקשר לפרשה. למשל, ח"כ יובל נאמן אמר ש„צריך להפסיק הלקאה־עצמית ולהפסיק לרדוף את האנשים הפועלים למען בטחון־המדינה". כאן כבר יש התנגדות עקרונית לכך שיד החוק תמשש את השריף השלטוני. יתר־על־כן, הדבר מוציא לפעולת החוק שם־רע: „רדיפה". כמו המלך ההוא שאמר „המדינה זה אני", אומר נאמן שאם ילקו אותו תהיה זו „הלקאה עצמית".

גם התבטאותו של השר שרון: „הממשלה ולא היועץ המשפטי עוסקת במלחמה בטרור", היא תביעה עקרונית, מן החוק, אף בלי נסיון התנצלות, שלא ידחוף את אפו לעניינים החשובים של המלחמה בטרור. יצחק שמיר אמר דברים עוד יותר אנטי־דמוקראטיים: „שבענו די והותר ועדות חקירה בישראל בשנים האחרונות ואלה לא הביאו ברכה לישראל". יש פה

(המשך בעמוד 8)

מכתבים למערכת דבר

המלחמה בתאונות הדרכים ומניעתן

נראה לי, שהדיבורים כיצד להילחם בנגע תאונות הדרכים הם יותר מאשר מעשים שנעשים בשטח. והמציאות המרה טופחת על פנינו. אני נוהג כ־40 שנה מהם כ־35 שנה באוטובוס, חורש את כבישי הארץ לאורכה ולרוחבה ורואה מה נהגים מסוגלים לעשות. פשוט לא ייאמן. נדמה לי, שהשם שהודבק למספר כבישים שהם אדומים פשוט חוטא לאמת. כל כבישי הארץ הם אדומים ומי שמאדים אותם הם אותם נהגים שנוהגים כמטורפים, מבלי לתת דעתם לחוקי התנועה.

נראה לי, כאילו הציבור כבר עובר לסדר־היום בנושא זה ולא מבין את גודל הטרגדיה ונתפס לאדישות. כאשר אני שומע כל יום שישי ברדיו את קצין המשטרה בן־יהושע שמסביר על הזהירות בנהיגה ומזהיר מפני ההתנהגות בכביש, אני מרחם עליו. לדעתי, אפשר להתגבר על אותן תופעות שליליות ולצמצמן בשלושה תנאים:

1. תשתית כבישים רחבה ומשופרת היטב עם שוליים רחבים ולזאת יש להשקיע את מירב הממון והמאמצים באופן הדחוף ביותר. אביא כדוגמה את כביש עכו–צפת. כביש בלתי־נסבל, קשה לתנועה ולנהיגה. בייחוד בחורף ערפילי, חלקלק, מעוקל וצר. או כביש ראש־פינה–קרית שמונה–טבריה וכו'.

2. ניידות משטרה, שינועו בכבישים ברכב מוסווה. הנהגים נעשים נזהרים כאשר הם מבחינים ברכב הכחול־לבן ואחר כך ממשיכים בפראותם. אין צורך בתקציב מיוחד למכוניות אלה. צריך פשוט להפוך חלק ממכוניות הסיירת לרכב אזרחי מוסווה, ואני בטוח שהשלל יהיה גדול, חיובי ותועלתי.

3. ענישת עבריינים. נראה לי, שיש צורך דחוף ביותר להטיל עונשים וקנסות כבדים על עברייני תנועה. מדובר כאן ממש במלחמה בתאונות ובתי החולים ובתי הקברות עדים למחירן הכבד. אני קובע, ששלילת הרשיון לזמן ארוך הוא העונש המתאים והטוב ביותר. פחות נהגים עבריינים על הכביש, הווה אומר, פחות תאונות. אם ננהג בדרך הרחמנות והסלחנות יהיה זה בעוכרינו. הקטל בכבישים חייב להיפסק. אין להשלים עימו בשום אופן. יש להילחם בו עד חורמה ובכל האמצעים.

יהודה עמיר
קרית מוצקין

יש להקים חיל עזר בכבישים

במוצאי שבת 2.8 ראיין הח"כ אוריאל לין לאור הטרגדיה האיומה שפקדה אותנו ובה ניספו תשעה בנים ובנות ונהג בעמק יזרעאל. בראיון זה נשאל לין מה הוא מציע כיושב ראש של ועדת התחבורה של הכנסת ואז דיבר על שלושה עקרונות. אחד מהם:

תורת הנהיגה. לין הוסיף, כי רבים הם הנהגים שאינם יודעים לנהוג. פשוט הם אינם אמונים לנהוג. ואז הדגיש, שיש דרך אחת ויחידה והיא אכיפת החוק. לין רמז שאין הוא מזלזל בהסברה, בפגישות וכו' אך גישה זו לא תביא את הפתרון המיוחל.

השכם והערב אומרים שנוכחות פקחים בכבישים, לפעמים אף פקח אחד, עשויה למנוע תאונות דמים. אנחנו מדברים הרבה אך לאמיתו של דבר לא עושים באמת. יש לגייס במהירות מאות ואלפים בוגרים לחיל שוטרים מיוחד בכבישים. הם יהוו יחידה בפני עצמה. מפקדיה של יחידה זו יעמדו בקשרים עם משטרת ישראל.

שוטרים אלה ידריכו את אוחזי ההגה, ולא יסתפקו אך ורק בכתיבת דו"חות. מפקד יחידה זו ועוזריו יהיו תפארת הארץ: בעיית התקציב נפתור על נקלה. העם יתרום, כל אשר ליבו ידבנו. הטלוויזיה תקדיש יומיים להתרמה. הבה נקום ונעשה את אשר הזנחנו בעוונותינו ולא עשינו, כי מלל ולהג היו תורת חיינו!

ועוד: אלפים ועשרות אלפים מובטלים ייגאלו מחוסר עבודה, המהרס אותם ואת בני המשפחה.

ברצוני להדגיש, כי אנו יכולים לעמוד בפני תנועה מהפכנית – – – ולא נדע עוד ראבה בחיינו.

עמנואל פרנקל
תל־אביב

תיירות – ומס נסיעות

בתשובה למכתבו של אלי מסר „תנועת התיירות היא דו־סיטרית" („דבר" 29.7) ברצוני להעיד: יש הרבה תנועות דו־סיטריות בין מדינות. מסחר – היא אחת מהן. אך האם זה מפריע למדינה כלשהי בהטלת מכס בכלל, ומכסי־מגן גבוהים בפרט? או מחירי דמפינג?

מטילים מס עצום אצלנו על יבוא מכוניות. מי מגיב על זה בחו"ל?

שרי הליכוד עם הגישה הפסבדו־ליברלית המיוסנת שלהם ביטלו ב־1978 את מס הנסיעות שהיה קיים קודם, כי הנהיגו „כלכלה נכונה", בהכריזם את ההכרזה הכחבת המפוצצת שלהם „להיטיב עם העם". עם חלקי העם מתומכיהם הם היטיבו – זה נכון. אלה התעשרו מהאינפלציה. אך יחד עם זאת הם נתנו מתנות אלה, פשוטו כמשמעו, לחלק המבוסס של הציבור מקופת הכלל של המדינה, ובלי הסכמת יתר חלקי העם.

מה רע ולא צודק בחזרה למס מגן זה? יש לך כסף בסכום ניכר לנסיעות לחו"ל, תשתתף אף אתה בתקציב המדינה!! ביטול הסובסידיות למצרכי מזון – כשמטרתה העיקרית לנתינת הסובסידיות היתה בשעתו – לעזור להקל על מעוטי היכולת ובעלי משפחות גדולות. ביטול הסובסידיות עכשיו מתפרש, למען האמת, כהטלת מס עצום ורגרסיבי ביותר על דלת העם. הרחבת מסגרת מס ערך מוסף על מצרכי מזון הקיום (זוג נעליים כודד אחד לי/לילד למשך שנתיים) – לגבות ממנו מס צודק, ובגביית מס נסיעות הנך רואה אי־צדק משווע? ואיפה השיוויון בפני החוק? ומה לגבי נשיאת העול הציבורי?....

מס נסיעות על בעלי יכולת – נוגד לחוקי אלוהים?

ומדינה, שדורשים ממנה לעזור לתעשיה, ליצוא, למלונאות, לחקלאות הגוועת, למפוטרים, למחוסרי עבודה, גם לקיים הוצאות ההזדיינות ההכרחית ועוד ועוד – מה עצה אחרת יש למדינה מחוץ להטלת וגביית מיסים?

בחריקת שיניים נקבל גזירות ונדאג רק למקופחים באמת.

משה רוזמן
תל־אביב

האם אנו כרוסיה הסובייטית?

למותר לציין את המאבקים הקשים שהיהדות בתפוצות ומדינת ישראל מנהלים כדי לשכנע מבחינה הומנית את ממשלת ברה"מ לאפשר ליהודים לצאת ולהתאחד עם קרוביהם החיים במיוחד בישראל. אחת הדוגמאות האנושיות היה מאבקה של אביטל שצ'רנסקי לאפשר לבעלה נתן לחיות ביחד.

והנה בתכנית „מבט" שבטלוויזיה שלנו הוקרנה כתבה מאת גיל סדן על העיר עזה, בה הוא מדווח לנו את שראו עיניו ומה ששמעו אוזניו. מה שיכול לזעזע את דעת־הקהל בעולם ואת אוכלוסיית ישראל שעוד לא איבדה את צלם האדם, זה המצב בעיר זו ובסביבתה, שחצי מיליון נפש חיים בתנאים של התפוצצות אוכלוסיה ללא פתרון באופק.

אולם, מה ששבר את גב הגמל: היתה תחינתו של תושב עזה שנשאר עם תינוקו ואשר האם אינה יכולה להצטרף למשפחה ולטפל בילדה היות שלא נותנים לה רשיון לחזור לעזה, כי בשל סיבות שונות נשארה בארץ אחרת. כל בקשותיו של בעלה טרם נענו. עצם המקרה, שהוא אולי אחד מרבים, מראה על קשיחות־לב של הרשות שהיא אחראית על איזור זה.

נשאלת השאלה: מה נלין ונבקר אחרים, כאשר אנו עושים את אותן העוולות לאחרים?

חיים הצור
איילת השחר

בנק הפועלים והעמלות

„בנק הפועלים פוטר מעמלות תשלום חשבון בבנק" („דבר" 16.6) „ההחלטה מעוררת זעם בבנקים האחרים שביקשו ל...ייקר את העמלות. (בנק הפועלים: „אנחנו מרוויחים גם בלי העמלות" („ידיעות אחרונות", 16.6).

ההודעה הזאת, דומני, באה מאוחר במקצת. כל העניין של עמלות לא היה צריך להתעורר בכלל. כלום להחלטה זו היה צריך להמתין 3 שנים ו„אחרי בדיקה" להגיע עכשיו למסקנה, שכן „על ידי השהיית הכספים בבנק למשך ימים בספר, הבנקים מרוויחים יותר". גילו אמריקה. הרי כל ילד יודע, שכספי מכניס כסף, יותר מעמלות ועוד בזמנים טרופים אלה. ובבנק הפועלים, שכמעט כל תשלומי המשכורות במדינה מתבצעים דרכו, במיליארדים של שקלים מדי חודש בחודשו, לא מורע לכך וברוב חכמתו ובמו ידיו, גורם לכך, שמצד אחד מוצאות המשכורות בבת אחת ומיד עם יום התשלום, כי למה לשלם עמלות בהוצאת כספים בחלקים, ומצד שני כשצריכים לשלם חשמל, טלפון ומיסים משתמשים בכשיר שלא עולה כסף כלל, באמצעות בנק הדואר.

הרי הבנק בעצמו גרם לעצמו נזק כפול ומשולש. ולזה צריכים כלכלנים־פרופסורים? כל יספרו לי שבבנקים בעולם משלמים עמלות. אצלנו בארץ המצב הוא שונה במקצת, פועל באנגליה או בגרמניה ממלא מוציא את משכורתו ביום התשלום, לא כן העובד היהודי. יהודי יודע ורגיל לחיות בתבונה. וזה שאר הבנקים עוד היום לא מבינים ועוד משחקים רוגזו?

הרי זה פוגע לראות את התנועה בבנקים היום. היום הרי התהפך העסק. הפקידים מחכים ללקוחות ולא להיפך. פרט מובן ליומיים בחודש, שעה שמוציאים את המשכורות ויום שמוציאים את קיצבת הביטוח הלאומי. ואם בבנקים עסקינן, כלום בנק הפועלים יכול בכלל להיות פרטנר עם בנק לאומי, שבו עיסקה אחת בהיקפה עלולה להיות שווה לפעולות של 100 פועלים בבנק הפועלים? וזה היה כל כך קשה להבין. והגרוטסקי בדבר הוא, שהעמלה עבור פעולה בנקאית בסך מיליון ש"ח ומעלה היא אותה עמלה כשעובד מוציא 50 ש"ח משכרו. שיוויון סוציאלי נפלא.

נפתלי ולינגר
נתניה

בסמכותו של השר

שר יקר לציבור מסור ונאמן
כפי שאתה מכריז כל הזמן.
אם אתה רוצה לקבור עניין
ועדת חקירה תמנה מיד,
שתחקור בעיה של מימסד,
או בעיה ציבורית אחרת
שבמשך שנים לא נפתרת,
ודעת הקהל עליה מאוד
נסערת.

הוועדה תשב מספר שנים
תעסוק בוויכוחים ודיונים
תזמין עדים ומומחים
ותבלה זמנה בעימים.
ואז לאור תוציא משפט
על זו הבעיה או המשרד.
כי העניין הגדול דל הוא וריק
ולא שווה בו להתעסק.
ולא תצמח מזה כל תועלת
לאזרח, לתושב פועל או
פועלת.

ואפילו למחזיק בהגה, הנהג,
שהציבור ממנו כל כך מודאג.
אז השר ירגע, ידעים ישאג
כי הדבר הוא בסמכותו בלבד
ואין רשות לאף אחד
להתערב בענייני השר המשרד
שקיומו וטובתו מובטחים לעד
אך לא עניינו של האזרח
ההולך מדחי אל הפח.

חיים שקלניק
מתנייב

לתבוע מן הרוסים בעד הרכוש

„הרוסים באים, הרוסים באים" זהו שמו של סרט אשר הוצג בארץ לפני כמה שנים. והנה הגיע הזמן והרוסים רוצים באמת לחזור ולהחדור למזרח התיכון ולקחת חלק פעיל יותר בהשכנת השלום באזורנו. נוסף על כך הם תובעים ממדינת ישראל להחזיר להם את רכוש הכנסיה הרוסית „הלבנה" הנאמד במאות דונמים של אדמה בירושלים.

אני שואל את ממשלת ישראל: מה עם הרכוש שלנו, הרכוש שנשדד מיהודי פולין, רומניה, ליטא, צ'כיה וארצות קומוניסטיות אחרות לאחר מלחמת העולם השניה? רכוש זה שנגזל והולאם על ידי המדינות הקומוניסטיות שווה מיליארדים של דולרים. לכל יהודי במזרח אירופה היה בית, אדמה, דירה, מפעל. מדוע עלינו לוותר עליו?

הורי, תושבי ירושלים־דליטא, שהובלו לפונאר והושמדו שם, השאירו אחריהם אדמות ובית. הורי אשתי, תושבי קלצק, אשר הושמדו שם בגיטו, השאירו אחריהם בית גדול במרכז העיירה. דווקא עכשיו, כאשר הרוסים תובעים את רכושם, עלינו לדרוש מהם לשלם לנו פיצויים מלאים על הרכוש והנכסים שהם שדדו מאיתנו.

אני פונה לממשלת ישראל להעמיד תביעה זו בדיונים עם הרוסים. אין להקל עליהם את השיבה לאזורנו. בכל מו"מ על השלום הם יעמדו לצד הערבים ונגדנו.

אני פונה להתאחדויות העולים של פולין, ליטא, רומניה ואחרות להתחיל ברישום הרכוש הגדול הזה אשר נשדד ולדרוש מממשלת ישראל לתבוע פיצויים מכל הארצות הקומוניסטיות.

אין התיישנות להשמדת עם ואין התיישנות לגזל עם.

יהודה שחור
נתניה

טלוויזיה

5.30 „עליזה בארץ הפלאות" – סדרה בהנפשה על־פי ספרו של לואיס קרול. שם הפרק: „הבית מאחורי הראי"
6.00 מועדון החתול שמיל – מארח רקדנים וזמרים בני עמים שונים.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות (ערבית).
6.35 ספורט (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „היה שלום מר צ'יפס" – פרק שני: צ'יפס נהנה משנים אחרות של חיים מאושרים עם אשתו האהובה קתרין. גם אישיותו הקשוחה משתנה בשל כך, אבל קתרין מתה. צ'יפס האומלל לומד למצוא את ניחומיו בבית־הספר ובתלמידים.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 „כן, אדוני רה"מ" – סדרה משעשעת חדשה, בהפקת הבי־בי־סי. הסדרה, המשך לקודמתה „כן, אדוני השר", מציגה בהומור את הנעשה מאחורי הקלעים בממשלת בריטניה. כמצופה, על־פי הכלל האומר שאנשים מתקדמים לתפקידים המתאימים לכישוריהם, הגיע שר הפנים לשעבר, ג'יימס הקר, למשרת ראש הממשלה. מזכיר הממשלה, סיר האמפרי אפלבי, משמש גם כאן „יד ימינו" של ג'יימס הקר, האיש בעל הכישרה הרמה ביותר. פול אדינגטון, רה"מ, נייג'ל הות'ורן, [illegible]
10.00 זה הזמן – תכנית אירוח שבועית. מנחה רם עברון.
10.50 „דמפסי ומייקפיס" – שם הפרק: „דולר כסף". קבוצת טרוריסטים פוגעת במתקני חברה דרום־אפריקאית, בלי סיבה נראית לעין. לדמפסי ולמייקפיס יש הסברים שונים למעשה, וכל אחד מהם פועל הפעם בדרכו שלו.
11.40 חדשות.

טלוויזיה לימודית

09.00 עד כאן.
09.05 שעת כושר.
09.15 ציפיטפוט: הדייג.
09.40 דרך קיסוס: פרקים 23, 24.
10.30 מחלקי העיתונים, פרק 4: 50 שנות תצוגה.
10.55 המוסיקה הדתית של דיוק אלינגטון: חלק א'. קונצרט שהתקיים בקתדרלת סט' פול בלונדון, לזכרו של המלחין דיוק אלינגטון, שהרבה לחבר מוסיקה ג'ז. את הקונצרט מנחה רוד סטייגר ומשתתפים בו אמנים אחרים בשירה, בנגינה ובריקוד.
2.00 עד כאן.
2.05 שעת כושר.
2.15 באה ציורים בפורטוגזית: ציורו של קלוד מונה „נסים בגף".
2.25 קסם קסם: בתוך הסוסה.
2.50 סרט מצויר.
3.00 פרפר נחמד: מים מים.
3.25 בו לסס: פרק 3.
4.00 החדוה: בשידור חי.
5.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 כלנך: פתיחה ברה־מג'ור ואקדמית סנט מרטין בנצוח נויל מרינר.
07.30 שחרית מוסיקלית – אנסקו: רפסודיה רומנית מס' 1 בלה מג'ור אופוס 11 (תזמורת שרות השידור הרומני בנצוח יוסיף קונטה); מוצארט: קונצ'רטו ברה מג'ור לכינור ולתזמורת („אדלייד") ק. 294 (יהודי מנוחין עם תזמורת פסטיבל מנוחין בנצוחו); בטהובן: סונטה מס' 17 ברה מינור לפסנתר אופוס 31 מס' 2 (ולדימיר אשכנזי); צ'ייקובסקי: המוסיקה לבלט „היפהפיה הנמה" (התזמורת הסימפונית של לונדון בנצוח [illegible]).
09.30 קונצרט בוקר – רספיגי.
12.05 מאוצר הפרטיה – סטפנו גרנדונה, גיטרה – באך: סויטה במי מינור, מס' 996; ג'וליאני: פנטסיה על נושאים מאת רוסיני; [illegible] 5 בגטלות.
13.00 קונצרט צהרים – מוצארט: סימפוניה מס' 33 בסי־במול מג'ור, ק. 319 (תזמורת הקונצרטגבאו / נ. הרנונקורט); [illegible]: קונצ'רטו מס' 8 ברה מג'ור לחליל ולתזמורת „בצורת תמונה מוסרת" (ק. ברנרד סמון / תז. רדיו ברלין / א. ליוביץ'); מנדלסון: הפתיחה ל„חלום ליל קיץ" (תז. פילהרמוניה / ג. מרינר).
15.05 מוסיקה רוחנית – מיצירותיו של קורל גייבארטס – אף גולגאסה [illegible].
16.00 קונצרט מנחה – סאליבן: סימפוניה במי־מינור „האירית" (הפילהרמונית המלכותית מליברפול / צ'. גרובס); קודלי: מבוא ווריאציות על נושא עממי לקור בית הנשמת (נ. קינג / הסימפוני [illegible]) נית הלוורגית / א. פרנסיסאי. בטהובן: סונטה לפסנתר מס' 3 בדו־מג'ור (א. גיללס); שוברט: „שירת הברבור", מחזור שירים – חלק ראשון (פ. שרייר / ז. אור לברג'ק ויולה): סונטה בלה מג'ור לכנור וקונטיבאסו (פ. אבוריאל, ס. כהנים / א. פרינגה); באך: קונצ'רטו בלה מג'ור לחליל, כנור, צ'מבלו וכלי־קשת וג. נוק לה / ג. הבסל / ק. ריכטר / תז. באך מינכן).
18.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית ים רשה"ש – קונצרט לבמה, מבצע דייוויד חזרמי־טון, מנצח דניאל מאר – והנבר, דוידי, ריבסקי קורסקוב, ספרטקוס, ג'ייג ודיוקא: ג'ורג' קליינזינגר: „פידי הפיקולו" (מקל: נועם ברמן, מבצע ישראל אלמון, מספר: מוטי כרמון).
20.05 „ערב טוב" – דביק ריביה: מוסיקה לחליל וכלייקשת (ו"ה. רמפלג רוסינג: סונטה מס' 3 בדו מג'ור לכלייקשת והתזמורת הקאמרית „פרנץ ליסט" מבודפשט).
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם התזמורת הסימפונית של זארבריקן דיק: ברוסוק קונצ'רטו לויולה ותזמורת (סבה צ'רמון, ויולה; י.ב. באך: סימפוניה במי במול מג'ור לתזמורת כפולה אופוס 18 מס' 1; מוצארט: סרנדה ברה מג'ור ק. 203.
22.30 מן המקורות – מוסיקה דתית־עממית של צפון־מערב ארגנטינה: קטעים מבוצע במסגרת הישראלי 1986 בכנסיית הדורמיציון.
23.00 „מידקס" – רצף מוסיקלי (ע.ג.ו.).

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – „על ספרות ילדים": הספרות מוסר וחינוך.
14.06 תכניות לילדים – שידור חי באולפן היובל בבנייני ישראל – „קוקי הבשקי" באת טובה הרקוביץ: „הקרפדה", תסכית באת מרגלית הלפרס: „הסוב־נים" באת מרי גורמון: „קיץ של עגבניה" באת עמוס כד.
15.00 „חי, צחוק דובי" מנחה: דן כנר שידור חי מאולפן היובל בבניין ישראל.
15.25 סיפרים עבריים.
16.05 „רדיודרמה" – „בדיקת הלד הד" מאת ריורד בקלי. משתת־פים: משה בקר, עפרה יוגב, אר־קיק לוי, שמעון גבאי ותחיה ברק (ע.ג.ו.).
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – „שרושים", סיור במוזיאונים היה־כורים: „חרדה".
19.05 עיונים בפרשת השבוע. „עקב".
22.05 „אותות ומופתים" – סדרה תעודית בבלאת 50 שנה לרדיו העברי: „הרי החדשות", תולדות החדשות והזמנים ברדיו (ע.ג.ו.).

רשת ב'

18.06 „מפיק חי" (ע.ג.ו.).
18.30 שירים עבריים.
19.35 דין ודברים – ענייני חוק ומשפט.
20.05 סולם הזמירות.
22.05 פינת הג'ז.
23.05 „מחפשים את המטמון".

רשת ג'

18.06 אתם זוכרים את השירים?
20.05 קצת אחרת.
22.05 משלנו.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 ראיון מיוחד עם האלוף אמיר דרורי מפקד חילות השדה.
20.55 פינה חמה ללב".
23.55 „שירות חצות" – עם המופרת יהודית הנדל.

בתי קולנוע

תל־אביב

אסתר: הטרמפיסט 9.40 ,7.30 ,5
אורלי: רכבת אל החופש
9.30 ,7.15 ,5
אלנבי: חלף עם הרוח 9.40, 7.30
בן־יהודה: השגעון הגדול
9.30 ,7.30 ,5.00
גורדון: בר 51 8.10
גת: הצבע ארגמן 9.15, 6.15 [illegible]
דיזנגוף 1: נשיקת אשת העכביש
9.45 ,7.20 ,4.45 ,1.30 ,11
דיזנגוף 2: 3 רווקים ותינוק
9.45 ,7.20 ,4.45 ,1.30 ,11
דיזנגוף 3: זאב צעיר
9.45 ,7.20 ,4.45 ,1.30 ,11
דקל: אצבע משולשת 9.30, 7.30, 5
דרייב־אין: הקרב על הועד 8.00
רכבת אל החופש 10.00
חצות סרט סקס
הוד: זהירות הבית מתפרק
9.30 ,7.30 ,5
בית ליסין: אבודים באמריקה 11.15
חן 1: היחפן מבברלי הילס
10.00 ,7.50 ,5.40 3.30
מהודרים באהבה 2.00, 11
חן 2: שגעון של לילה
9.50 ,7.45 ,5.50
סרן וקרירת הקסמים 2.00, 11
מהודרים באהבה 4.25
חן 3: בי"ס לשוטרים מתקדמים
9.50 ,7.50 ,5.55
קרטה קיד II ,4 ,2 ,11
חן 4: מרגלים שכאלה
10.00 ,7.50 ,6.00
נבי כאן 2.15, 11
סרן קרירת הקסמים 4.20
חן 5: חופשה מטורפת באירופה
9.50 7.50, 5.50
דמבו הפיל המעופף 4.30, 2.30, 11
ליטורה: רק בין חברים 9.30, 7.30, 5
לב 1: אהבות משתנות
9.40, 7.40, 5, 2, 11.30
לב 2: אלכס חולה אהבה
9.40, 7.40, 5, 2, 11.30
לב 3: יומנו של צב
9.40, 7.30, 4.45, 1.40,
לב 4: גבירתי המאמן
7.40, 5, 2 11.30
משימה – 9.30
מוזיאון ת"א: שואה
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: שכרון חושים 9.30, 7.15
סינמה 1: קברה 9.30, 7.30, 5.00
סינמה 2: מעריץ אלמוני
9.30 ,7.30 ,5.00
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
פאר: שתי אצבעות מצידון
9.30 ,7.30 ,5
פריז: כוורת 9.30, 7.15, 4, 2, 12
המופע האחרון 11.30
צוותא: ילדי ההדרנות 8.00
צפון: 3 רווקים ותינוק 9.30, 7.30
תכלת – רמת־אביב: כולם נפלו על הראש
9.30 ,7.15 ,5
נגה מתינת 11.30
שחף: זכרונות מאפריקה 9.15, 5.45
תבליט: ספורה של אגנס
9.30 ,7.15 ,4.30
תל־אביב: תקלה מופלאה
9.30, 7.30, 5, 11
רכבת תחתית 8.00
מסיבת רווקים 10.00
מופע הקולנוע של רוקי – חצות
האולם הקטן בביילי האומנות:
זכרונות מאפריקה 9.00, 6.15
הבירה: שתי אצבעות מצידון
9.30, 7.15, 4.30
אור 3: קרטה קיד II
9.30, 7.15, 4.30, 10.30
גיל אורה: היחפן מבברלי הילס
9.30, 7.15, 5
מהודרים באהבה 12.30, 10.30
בבירה: זהירות הבית מתפרק
9.30, 7.30, 4.30
לילדי גן 4.30
כמדלה: הכבוד של פריצי 9.15, 7.00
עדן: השגעון הגדול
9.30, 7.30, 4.30
רון: אצבע משולשת
9.30, 7.30, 4.30
מכרות המלך שלמה 10.30
בימשלה: תקלה מופלאה
9.30, 7.30, 4.30

ירושלים

אדיסון: זאב צעיר 9.30, 7.30, 4.30
אגדות ג'ל הולגרסון 11.00
אורדין 1: הצבע ארגמן
8.50, 6.00, 3.00
בעקבות אוצר הנסיך 10.30
אורנע: בי"ס לשוטרים מתקדמים
9.30, 7.30, 4.30
בית אגרון:
הקוסם מארץ עוץ 4.00
תולית 7.45

חיפה

אורה: 3 רווקים ותינוק
9.15, 7, 4.30
אורלי: בי"ס לשוטרים מתקדמים
9.15, 7
אמפיתיאטרון: מחסל השכו נינג'ה
9.15, 7, 4.30
ארמון: הטרמפיסט
9.15, 7.00, 4.30
עצמון: תתיך תתיך
9.15, 7.00, 4.30
חן: קרטה קיד II 9.15 7.00 4.30
פאר: היחפן מבברלי הילס
9.15, 7, 4.30
קריאתה:
לודי אהבותינו 9.15, 7, 4.30
רון: השגעון הגדול 9, 7, 4.30
רב גת 1: הצבע ארגמן 9.00, 6.00
עליסה בארץ הפלאות 4.30, 11.00
רב גת 2: שגעון של לילה 9.15, 7
בדי פוטוס 4.30, 11.00

קרית־ביאליק

כפיר: מסע עסקים של אבא 9.30, 7
כביק: שגעון של לילה 9.15, 7.00

קרית־חיים

בית העם: נשיקת אשת העכביש
9.15, 7, 4.30
היובל: זאב צעיר 9.15, 7.00, 4.30

קרית־ים

ניצן: אלכס חולה אהבה
9.15, 7.00, 4.15

קרית־מוצקין

אורות: השגעון הגדול 9.30, 7.15

אשדוד

אסתר: אלכס חולה אהבה 9.30, 7.30
אשדוד: בעקבות אוצר הנילוס
9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: הקרב על הועד 9.30, 7.15
מאיה: מסע העסקים של אבא
9.30, 7.00
רחל: היחפן מבברלי הילס
9.30, 7.30, 5

באר־שבע

חן: תתיך תתיך 9.30, 7.30, 4.30

בת־ים

עצמאות: השגעון הגדול
9.30, 7.30, 5

גדרות

בית העם: 7 אלכס חולה אהבה

הרצליה

היכל: השגעון הגדול 9.30, 7.30, 5
מלון דניאל: אהבות משתנות
9.30, 7.15

עפולה

[illegible] 9.00

חולון

ארמון: קרטה קיד II 9.30, 7.15, 5
מגדל: היחפן מבברלי הילס
9.40, 7.30
מגדל, קרית שרת:
בוקר: 9.30, 7.30
בלבי: 4.30, 11.30
[illegible]: השגעון הגדול 9.30, 7.30, 5
[illegible]
9.30, 7.30, 5

טבריה

אביב: אלכס חולה אהבה
9.30, 7.30, 5

כפר־סבא

עממי: 3 רווקים ותינוק 9.30, 7.30
מהודרים באהבה 11.00, 5.30
חן: בי"ס לשוטרים מתקדמים
9.15, 7

לוד

אילת: תתיך תתיך 9.30, 7.15
[illegible] 9.30, 7.30

נהריה

היכל: קברה 9.30, 7.00

נתניה

במדיה: בר 51 10, 6
דמבו הפיל המעופף 11
אמפי: קברה 9.30, 7
שרון: 3 רווקים ותינוק 10, 5
גנים 6, 11

פתח־תקוה

שלום: זאב צעיר 9.30, 7.30, 5
היכל 1: בי"ס לשוטרים מתקדמים
9.30, 7.30, 5
היכל 2: השגעון הגדול
9.30, 7.30, 5
היכל 3: זהירות הבית מתפרק
9.30, 7.30, 5

קרית־שמונה

שבעה: מבאלת כוורת III
9.30, 7.15

ראשון־לציון

גיבה: שגעון של לילה 9.30, 7.30
ראשון: בעקבות אוצר הנילוס
9.30, 7.15

רחובות

בית העם: בר 51 – 9.30, 7.30
חיה: קרטה קיד II 9.30, 7.30, 5
חן: בי"ס לשוטרים מתקדמים
9.30, 7.15

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: הצבע ארגמן 9, 6
ארמון: היחפן מבברלי הילס
9.45, 7.30, 5
לילי: תקלה מופלאה 9.30, 7.30
רמה: השגעון הגדול 9.30, 7.30, 5
רב גן 1: שגעון של לילה
9.50, 7.30
דמבו הפיל המעופף 5, 3, 11
רב גן 2: הופעה מטורפת באירופה
9.50, 7.30
מהודרים באהבה 5, 3, 11
רב גן 3: סיפורה של אגנס
9.40, 7.30
קרטה קיד II 5.10, 3, 11
רב גן 4: בי"ס לשוטרים מתקדמים
9.50, 7.30
סרן וקרירת הקסמים 5.15, 3, 11
שביט: בעקבות אוצר הנילוס
9.30, 7.30

רמת־השרון

כוכב: ג'יפנג בסיבוב 11.00 הבוקר
הקוסם 7.00, 4.30
9.30 שבת הדוקן

רעננה

אירית: קברה 9.30, 7.30

רמלה

אורה: קברה 9.30, 7.00

בלי לאבד את הנשמה

(סוף מעמוד 7)

התנגדות, מנומקת בנימוקי ברכה לישראל, שהמדינה תנהג לרסן את השלטון בחוקיה גם כאשר הוא מעורר „פרשיות", ויש גם הבעת סליחה אישית מכך („שכענר"...) רק אנשים אנטי־דמוקראטיים יכולים לטעון טענות כאלה ורק בעלי מנטאליות אנטי־דמוקראטית מסוגלים להודות איתן.

ההתנהגות המזיקה ביותר לדמוקראטיה, לדעתי, היתה של אלה שאמנם קיבלו את החוק בהכנעה, אבל תיארו את הקבלה הזאת כקרבן גדול, כסיכון קיומי. התנהגות כזאת פוגעת [illegible] של אזרחים שעדיין נשארו בלבם רגשות דמוקראטיים, כי היא מציגה את הדמוקראטיה כחלשה, כבלתי־מסוגלת להגן עליהם ביעילות. למעשה, המציאות מוכיחה תמיד את ההיפך, כלומר מוכיחה שככל שמרסנים את השלטון יותר ומפקחים עליו יותר הוא נעשה יעיל יותר: המציאות מוכיחה, שהסכנה החמורה ביותר ליעילותו של הכריך (הזרוע הבטחונית) היא השחיתות, הבאה בחוסר פיקוח עליו, ושהמדינות הדמוקראטיות המופסיות, גם ישראל, מנצחות בכלהכות את המדינות שבהן השלטון עושה ככל העולה על רוחו. ובכל זאת, בעלי המנטאליות של „יד החזקה", שהם הרוב, רואים בדמוקראטיה חולשה, בלגן, סכנה לסדר, משהו שאנחנו לא יכולים להרשות לעצמנו. „ברוסיה לא היו מרשים דבר כזה", אומרים בקנאה.

התבטאויות רבות בפרשת השב"כ חיזקו את הנטיה הזאת, אך אחת מהן תירשם בוודאי כזו שגרמה את הנזק הגדול ביותר. רק הדובר עצמו יוכל, אולי, לתקן משהו אם יתקן את דבריו.

כאשר נשיא המדינה אמר, ש„טובת הציבור וטובת המדינה מחייבים להגן על בטחוננו ולהציל את שירות הבטחון הכללי מן הנזק הכרוך בהמשך הפרשה", הוא אמר, בעצם, [illegible] החוק. הוא לא אמר, חלילה, שהוא מתנגד למאמצים להשליט את החוק. הוא רק כינה אותם „מחול־שדים" והסביר לעם, שההליך החוקי לא מסוגל להתנהל בלי לגרום נזק למדינה ולפגוע קשה בשירות הבטחון, ולגרום „פגיעה מוראלית" לאנשיו הנפלאים.

תגובה דמוקראטית בהקשר זה היתה צריכה להיות, שהחוק יכול לעשות את פעולתו בלי לגרום נזק, ושמדינה דמוקראטית צריכה להיות חזקה ונבונה דיה לשמור על נפשה בלי לאבד את נשמתה. אילו היתה תגובת הנשיא תגובה דמוקראטית בריאה, היתה מסקנתו צריכה להיות הפוכה משהיתה.

אליק כצר

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי, חיפה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: „תכנית מס' חפ/1724 – שינוי סוג בגוש 10863, חלקה 12".

שינוי תכנית זה מהווה שינוי לתכניות הבאות:
חפ/229 – תכנית המתאר של חיפה.
חפ/229א' – תכנית המתאר של חיפה (תיקון).

שינוי התכנית משפיע על התכנית המופקדת חפ/1400 – תכנית מתאר מקומית למרחב התכנון של הועדה המקומית לתכנון ולבניה, העיר חיפה.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3246, תשמ"ה, עמוד 3318.

השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

משה בלחר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
תמוז תשמ"ו
יולי 1986

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה באחוזי בניה ברחוב [illegible] מס' 31 גוש 6637 חלקה 550 תיק בנין 0831-031-2.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר־אישור הנ"ל בנימוקים זו רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, רח' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת והמלאה.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בבלי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 להלן החוק

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 7654 חלקה 371 רח' הגנה. מבוקשת הקלה 6% משטח המגרש להגיע ל־46% במקום 40% המותרים לפי התכנית רע/1/71.

כל המעונין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להצעת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.

ב. חלפרין
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

אלמנקס לכל המשפחה!

תל־אביב
הבימה – דיזנגוף 17 – 288465
בני דיזנגוף – 174 – 222386
ירושלים
הר נוף – שאולזון 81 – 532115
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר 905271
בני־ברק – רמת־גן
פינצי – חזית ציון 43 רמת־גן – 782821
בת־ים – חולון
קופת חולים – עץ יהב 4 חולון – 884854
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153
רחובות
כללית – בני משה – 452381

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, טיפת חלב, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על התורנים הרפואיים בישראל.

בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00.
אחה"צ – 03-433500, 03-433600

מרפאות שיניים
לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 ת"א – 03-284649
בימים א'–ה' בין 21.00 עד 23.00, ביום ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.
חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ב' – 04-523566
יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

טבע תנשמת
[illegible]

לחגוג את החיים בגיל 50

מאת נורית חליף

העולם – כמוהו כמזנון. לגשת, לקחת, לטעום וללמוד את האפשרויות הקיימות – כך רחל זנדר, פסיכולוגית. ועוד: לחיות בכל קטע של החיים עם משמעות. אזי ישנו הטעם. ומי שאינו יודע למצוא לעצמו משמעות, יאזור כוחות ויבקש עזרה, כי אפשר לעזור ובעיקר, צריך לנסות. לדעת שקיימות אופציות לכל מצב.

גיל אמצע החיים הוא, בראייתה של רחל זנדר, הגיל המוזנח ביותר במובן של התחדשות ושינויים, שהרי המשימות הגדולות של החיים כבר בוצעו ומולאו, עוד מעט יציאה לגימלאות, הילדים פרחו מן הקן: קל מאד (ואולי הכי קל), להתכנס בתקופה זו באפטיה. גבר או אשה הרואים רק את עצמם, כאשר האני הופך להיות מרכז הכל, צפוי להם שחייהם יתרוקנו מתוכן. מי שעסוק רק בעצמו – סופו דיפרסיה. תיאוריה אדלריינית אומרת: האדם חייב לתרום לחברה ממנה הוא מקבל. בהדדיות, בקבלה ובנתינה יש משום התחדשות. יש זרימה.

רחל זנדר: „כשהנך מגלה עובש על הלחם, אתה משליכו לפח וקונה חדש. כך בדיוק צריכים חיינו להתנהל. למחוק כל מה שהוא חסר ערך ומיובש ולהתחיל בדבר אחר. הכרחי ליצור משימות, לחפש אלמנטים של הנאה".

נושאים אלה הם מן הנושאים העולים בחוג המשתתפות בקבוצת הטיפול לנשים גילאיות 50 ומעלה, המתקיים אחת לשבוע במכון „מעגלים" – לטיפול ויעוץ פסיכולוגי בשיטת אלפרד אדלר, בתל-אביב. רחל מנחה. הנשים המשתתפות עוסקות בדינמיקה העוזרת לפרוק, לשפוך את הכל: את הדכאונות, החרדות והפחדים, את סיפור המשברים, את המועקות ותחושות הגיל, את האשליות הקבורות, את הקשיים שבינן לבין עצמן או אלה המתגלים בתוככי המסגרות.

את הנשים המשתתפות בקבוצה מאפיין הצורך בתמיכה רגשית – תמיכה אותה הן אכן מקבלות ביד רחבה במפגשים השבועיים. הנשים: האחת בעלה נכה, שניה בעלה חולה במחלה ממארת. שתי אלמנות. גם כאלה שאינן נשואות באושר. אחת בת 62, בעלה עודנו שטוף כולו בעבודתו, עד כי אינו מבחין בקיומה לצידו. ואילו לה ברור שכך אינה רוצה להמשיך, כי עוד יש דברים בחיים שהיא כמהה להם, על כן באה להתחזק, למצוא דרך ואלטרנטיבה. עוד משתתפת בקבוצה הינה אשה שחיה לבדה שנים רבות. חברתה גרושה בת 58, בעבר התאלמנה אחר כך נישאה והתגרשה. בעקבות הגרושין פיתחה דיפרסיה קשה, שמא היו גרושיה צעד מוטעה וחפוז בגיל כה מבוגר. ומשתתפת נוספת, גרושה בת 50, קורבן של עצמה, אשה שכל חייה העניקה לאחרים, „הקריבה" ימיה לילדיה ולבעלה – „והיום הם לא זוכרים את יום ההולדת שלי..."

קבוצה מורכבת עם הרבה קוים משותפים. נשים שצריך ללמדן לקבל על עצמן את האחריות לטוב שלהן. החיים אינם רק טיפול בזולת, כי אם גם טיפול פנימי ואישי, ובעיקר חיפוש מתמיד אחר משמעות. הסדנא הינה כמעבדה שהכל עובר בה, מכלול המצוקות האישיות. בעקבות כל סיפור אישי, הן מקיימות סיעור מוחות, ניתוח האירוע או ההתרחשות. „תרפיה פרושה חינוך מחדש, שאחד מיעדיו המוצהרים הוא להגיע ליכולת לעשות שינוי. בצוותא אנו מחפשות ומאתרות מודלים של פתרון לכל קונפליקט ומשבר."

שואלות: איזו משמעות יכולה למצוא אם שכולה שהפרח שלה נהרג במלחמה? מדברות על זה. פותחות את כל החבילה: לאחר תהליך של עיבוד האבל אפשר שפתאם תסתמן אלטרנטיבה. למשל לימודים. לימודים מאוחרים ההופכים למשמעות, אתגר בעל תוכן המסיח את הדעת מן הקשיים ובינתיים חולף הזמן לאט ושוב ניעור עניין מחודש בחיים ולפעמים. גם בעקבות טרגדיות קשות כשכול ואלמנות, אפשר לשנות וליהנות מהם. אין בקבוצה אלמנט של תחרות כמו זו העשויה להתגלע בקבוצות מעורבות של גברים ונשים. לגברים יש, לדעת רחל, קושי רב יותר לדבר בכנות על מה שכואב. בינם הדינמיקה מתפתחת קצת אחרת.

„בעבודת התרפיה הקבוצתית מוקרנים הרבה חום ואהבה בין המשתתפות, יחסי רעות נרקמים בין הנשים, האוירה נעשית חיש-מהר אינטימית, גוברת ומתעצמת הנכונות להקשיב, להתקרב, לעזור".

רחל זנדר, פסיכולוגית אדלריינית, סיימה תואר ראשון בקנדה, תואר שני בפסיכולוגיה ייעוצית בארה"ב. היא החלה עבודתה עם נשים במכון אדלר בשנת 76, כאשר האשה הכי צעירה בקבוצתה היתה בת 60 והמבוגרת כבת 73. רחל גם התמחתה בעבודתה בנושאים כהכנה לפרישה ותופעות פסיכולוגיות של גיל הזיקנה, בד בבד עסקה בעבודה יצירתית עם ילדים. „אדם מוכרח לפתח רגישות ותקשורת. להאמין שבכל תחומי החיים אפשרית בין בני זוג שותפות אמיתית, כדי שבגיל מאוחר לא יתברר פתאם שהרבה מדי כלים נשברו לרסיסים. בגילים היותר מאוחרים, צריך ללמוד לקבל את היש ולהבינו מפני שגיל אי אפשר לשנות, אבל התייחסות לגיל אפשר ואפשר. מאידך צריך להבין שלחיות לבד אין פירושו דווקא בדידות, כי אפשר לחיות לבד ולהיות עסוקה, חברותית פעילה ובהחלט לא בודדה".

בשנים האחרונות התפתחה מאד המודעות לקבלת יעוץ פסיכולוגי, לא רק במצבים של משברים נפשיים קשים, אלא גם ברגעי חולשה, פחד או אי-וודאות. כאותו גבר בן 76 שהגיע אל רחל זנדר, סיפר שהוא אלמן כבר 20 שנה והתרגל לכך אלא שלאחרונה, כך הבהיר, החל לשכוח דברים ופתאם גם התעוררו בעיות בינו לבין הבן והוא שואף לתקן. לאותו בן 76 הספיקו שלוש פגישות של יעוץ והכוונה במכון, בהן ניתנו לו הסברים ומידע לתופעות שגילה. בתום שלושת המפגשים ידע האיש להציב לעצמו סדר עדיפויות מתאים ונכון לחייו בהווה. „ומוטב כך," אומרת רחל, „מוטב כך מאשר לזחול אלינו מתחתית הבור, כאשר יש כבר מיגרנות וטשטוש בראייה ופריחות על הגוף וכאבי בטן ויאוש אמיתי".

מודה שהיא אוהבת במיוחד את הטיפול בגיל המבוגר. עובדת בהתלהבות ובחוש-הומור, בעזרתם היא מדליקה במטופליה את החשק לעזור לעצמם. רחל בת 52, בעצמה גרושה כבר חמש שנים, שני ילדיה יצאו מן הבית, בקרוב גם תהיה לסבתא. מצוקות של אמצע החיים רחוקות ממנה. עבודתה אהובה עליה מאד, לימודים תמיד מעסיקים אותה עוד ועוד. בשנה האחרונה למדה להנאתה אמנות, אנתרופולוגיה, קורס השתלמות בפסיכולוגיה ומדעי היהדות. לשנה הבאה: קצת פילוסופיה. מלבד זאת היא מפסלת, מלחימה, כותבת, רוקמת, וחוסכת בשעות שינה כדי להספיק יותר ועוד יותר. אשה החוגגת את החיים – מסר אותו היא משתדלת מאד להעביר למטופלים.

צמר בקיץ

באחד מערבי הקיץ החמימים והלחים בחר ארגון חותם הצמר הבינלאומי לקיים תצוגת אופנה – הפעם לאביב-קיץ 1987.

„חותם הצמר הבינלאומי", הוא ארגון שאינו נושא רווחים ועוסק בקידום מכירת מוצרי צמר נקי בעולם. לארגון מרכז גדול למחקר ופיתוח באנגליה. במעבדותיו נערכים נסויים שונים שמטרתם, בעיקר, השבחת החוט שיהיה עמיד בכביסה במכונה, בפני אש וכו'. ואכן אחרי שפותחו בדי צמר שניתן לכבסם במכונה ואינם מתכווצים, הפתיע „חותם הצמר הבינלאומי" בפיתוח חוט הנקרא „הצמר הקריר", המשמש ליצור בגדי אביב וקיץ.

במה פרסים על „הצמר הקריר": סלילת החוטים עדינה ביותר מה שנותן לו גימור שטוח. הוא קריר למגע ומשקלו פחות מ-220 גר' למטר מרובע (לעומת צמר רגיל, שמשקלו לפחות 350 גר' למטר מרובע).

מעצבים צעירים מצרפת, גרמניה, יפן, אנגליה וארה"ב וכן שני ישראלים, הכינו דגמים שרובם נתפרו מה„צמר הקריר". התצוגה עוברת בכל המדינות המורשות על ידי ארגון „חותם הצמר".

אלברט-אלבז הישראלי בוגר „שנקר", עיצב בגדים מבדי פולגת בקו אלגנטי וקלסי עם דגש על איכות הגזירה והתפירה.

הקו שבחר הישראלי האני-מורד, יליד בית-לחם שונה: הבגדים שעיצב, התפורים ברובם מ„הצמר הקריר", הם רכים מאד, נשיים בעלי צללית ארוכה וצרה בצבעים לבן ואפור.

הצמר החדש הפך ללהיט באירופה – והוא מתאים ביותר גם לקיץ האירופאי, בשעה שבארץ הוא יתאים בעיקר לעונות האביב, הסתו וגם החורף – אם ימשיכו לפקדנו חורפים חמים כבשנים עברו.

בתיה גבר

בתמונות: למעלה: יצירה של האני מורד.

משמאל – למעלה: יצירה של גאריג מצרפת.

למטה: חליפה משל קורנליאני, האיטלקי.

פשפשים בקיבוץ

מאת עודד בר מאיר

החל משבת הבאה, 23.8, מקבל „שוק הפשפשים" היפואי, תגבור בלתי צפויים בצידו של קיבוץ ניר אליהו שבשרון. כחמישה ק"מ מצומת רעננה הכשיר הקיבוץ שטח ובו הקים שוק סגנוני למכירת וקניית „מציאות". הוכשר גם שטח חנייה רחב (שקל וחצי בעד חניית המכונית), והותקנו דוכנים להצגת המוצרים ולהשכרה במחיר 100 ש"ח ליום.

בשוק הקיבוצי החדש, הנושא את השם „פישפשוק", אפשר לרכוש, במחירי הזדמנות, הכל, מסרוק נעל ועד רהיטים, מחוט ועד מכשירי כתיבה, כלי בית, בגדים, צמחי בית וגינה וכן ספרים וחפצי אמנות. המופקדים על היריד מבטיחים לנו כי מדי שבוע ייערכו ב„פישפשוק" מבצעים מיוחדים ומכירות סוף עונה כיד הדמיון המסחרי השמורה עימם.

לא רק לקנות אפשר בשוק זה: אם יש ברשותך אבזרים שונים, חפצי נוי, רהיטים שחפצת להיפטר מהם, בגדים משומשים ומיותרים – תוכל להביאם ל„פישפשוק" ולמכרם, תמורת סכום מוזל השווה למחצית המחיר הנדרש בדוכן. כאן הופך הקונה למוכר והמוכר לקונה והכל במחירים השווים לכל נפש.

אנשי ניר אליהו מבקשים לשוות למקום אוירת חו"ל ועל כן יש בדעתם לשבץ בין שבילי ה„פישפשוק" ליצני רחוב והדרנים, שינעימו את זמנם של הבאים ליריד. ישנה גם מחשבה להביא למקום ציירי רחוב אשר יציירו את דיוקנם של החפצים בכך תמורת סכום סמלי.

ומאחר שהקונה הישראלי הממוצע צועד על קיבתו, הרי שסמוך לדוכני המכירות ממוקם לו מזנון בעל שם יוקרתי – „הפישפש הרעב". נקניקיות, גלידות ומשקה צונן ישאירו אותך שבע לפחות למשך השהות ביריד.

בצד השוק, בצל עצי האקליפטוס, מותקנים מתקני נופש לכל המשפחה כדי לנוח מעמל הקניות, והמקום נקרא „פשפש הנופש".

עיקר שכחנו: האתר פתוח בימי שבת, מ-9.00 בבוקר ועד 7.00 בערב. הקיבוצניקים מניר-אליהו מבקשים להזכיר, שהפתעות נעימות מזומנות לבאים בשערי ה„פישפשוק".

על זה נאמר – יריד מעולם אחר.

מחשבים בוורוד ובתכלת

עולם המחשבים נשלט על-ידי גברים. הם המניעים את הענף במחשבה יצירתית וביוזמות עיסקיות. מקומן של הנשים, ברוב המקרים, במשרד שלפני חדר המנהל, עוסקות בעבודות השיגרתיות של הזנת המחשב, עיבוד נתונים בסיסי והדפסות על מעבד תמלילים. האם זוהי תוצאה של בחירה חופשית של האשה? של חינוך מוטעה ולחץ המשפחה? או של שוני במבנה המוח?

על כך חלוקים פוליטיקאים, חוקרים וארגוני נשים. ובינתיים צובעות חברות מחשבים ביפן ובארה"ב את מקשי המחשבים בתכלת ובוורוד כדי לשפר את תפוקת הנשים...

מאת ד"ר תמר ברוש

קידום מעמד האשה נראה מבטיח ביותר לפני כעשר שנים. ההנחה היתה, שעם חדירת טכנולוגיות מיחשוב למקומות העבודה, יצטמצם הפער ברמת ההכנסה בין גברים לנשים בעולם העסקים ובתעשיה. נראה היה לפמיניסטים כי נוכח השימוש במסך המחשב האישי ילך ויעלם יתרונו הפיסי של הגבר, וכך יחול עידן חדש, בו נשים וגברים יתחרו מתוך עמדות פתיחה שוות.

ואולם, מחקרים שונים מצביעים היום על תהליך בכיוון הפוך. לא רק שאין מספר הנשים המבקשות לעסוק במקצועות טכנולוגיים גדל, אלא הלך וגדל הפער בין הכנסת הגברים לעומת נשים גם בקרב האוכלוסיה המתפרנסת על שימוש עתיר במחשבים.

עולם המחשבים נשלט על ידי גברים. מספר זעום ביותר של נשים משתתף ברמת הבנייה, התכנון והמכירות של תעשיית המחשבים המתפתחת. מקומן של הנשים, ברוב המקרים, נשאר מסורתי כשהיה. הן יושבות לרוב, במקומן המסורתי במשרד שלפני חדר המנהל ועוסקות בעבודות שגרתיות של הזנת המחשב, עיבוד נתונים בסיסי והדפסות על מעבד תמלילים. הכסף הגדול ממשיך לזרום לכיסם של הגברים, המניעים את הענף במחשבה יצירתית וביוזמות עסקיות. נכון להיום, חלקה של האשה האמריקאית בהכנסת המשפחה אינו עולה על רבע (25%) באוכלוסיה הכללית, מקובל לחשוב שנשים מרוויחות חמישים ותשעה סנט על כל דולאר שמרוויח גבר.

מומחי תעסוקה של משרד העבודה במדינת ניו-יורק אינם מסתירים דאגתם מפני אבטלת נשים, לאור התפתחות ביצועי המחשב בתחום עיבוד הנתונים ברמות שבהן עוסקות נשים.

האכזבה ממיעוט השגיה החמריים של התנועה לשחרור האשה מעסיקה פוליטיקאים/ות, סוציולוגים ופסיכולוגים רבים, המציפים את שוק הספרים במסמכים, וסקרים ומאמרים המדגישים את הפער בין המינים.

בספר חדש הנקרא „צדק בין המינים" טוענים המשפטנים דוד קריפ ומרק יודוף, ביחד עם הסוציולוגית מרלין סטרונג-פרנקס, שמצב האשה בשנות השמונים הוא תוצאה של בחירה חופשית מצידה.

לאור התיקונים בחוק שבוצעו במהלך עשרים השנים האחרונות, וכן בעקבות פישוט תהליכי אחזקת משק הבית, אין הנ[illegible] מגבילה עוד.

החוקרים קוראים לארגוני הנשים להסיר את הלחץ הציבורי והחברתי מעל האשה. זכותה של כל אשה לבחור לעצמה את אורח החיים הפרטיים הרצוי לה תוך הכרה במחיר הכלכלי הנגבה מן הנשים המעדיפות להתמסר לתפקידים מסורתיים. קריאתה המפורסמת של סימון דה-בובואר לאסור על נשים ללדת.. ילדים כדי שישופר מעמדן, נראית לחוקרים לא רק אנטי נאטוראליסטית, אלא בעיקר שלילת חירות הפרט לבחור באורח החיים הרצוי לו.

בניגוד למסקנתם של חוקרים אלה, יש המצביעים על הבדלים פיסיולוגיים בדרכי החשיבה בין המינים כגורם לפער ברמת ההכנסה. פסיכולוגים ופיסיולוגים המטפלים באיתור ההבדלים בין אסטרטגיות הלמידה של שני המינים טוענים, שהגברים נוטים להשתמש יותר בצד הימני של המוח.

הפסיכולוגית קמליה בינבו, למשל, פרסמה באחרונה תוצאות מחקר רב-שנתי על אוכלוסיות של ילדי בית ספר מחוננים.

בימצאיה, המתייחסים לשלושה מצטיינים במתמטיקה מבין גילאי בית הספר התיכון, קובעים שעל כל 12 בנים מתמטיקאים אפשר לאתר בת אחת בלבד. הקשר בין פעילות הצד הימני של המוח לבין הגאונות הגברית נרמז על-ידי תופעות לוואי כגון שמאליות אצל בנים מחוננים. (בין השאר נרשמו גם תופעות של נטיה לאלרגיות וקצר ראיה לאותם בנים).

ארגוני הנשים מתקוממים נגד נסיונות מדעיים להדביק סטיגמות של נחיתות שכלית לנשים. נשיאת ארגון הצופים למשל, טוענת שילדות נדחפות על ידי משפחותיהן ללמוד מקצועות פשוטים כדי שיוכלו לצאת לעולם העבודה מיד לאחר סיום בית הספר. לעומתן זוכים בנים לעידוד רב בכל הקשור לעיסוק במקצועות מתימטיים וטכנולוגיים.

התדמית המסורתית של גבריות ועיסוק בטכנולוגיה או במדעים מדוייקים מכתיבה התנהגות נשית המאופיינת על-ידי פחד ממספרים ומהתעסקות בטכנולוגיה. לנוכח מציאות זו מקיימת דבורה ברכר מערכה לחיסול בערות המחשבים בקרב נשים. פרויקט ביעור הבערות מופעל השנה בסאן פרנסיסקו ויעבוד בשנה הבאה גם בניו-יורק.

לדעתה של יוזמת הפרוייקט, נובע ההבדל בגישת המינים לטכנולוגיה מהבדלי המשחקים בגיל הילדות. בנים נוטים לשחק במשחקים המבוססים על בלוקים או חוקים בעוד שבנות משחקות במשחקים של תהליך כגון בבובות, ובדימוי תפקידי הורים. לטענתה, יסוד הלמידה הטכנולוגית דומה לאיסטרטגיות של למידת כדור בסיס במשחק, ועל כן מקבלת על בנים.

כדי להתגבר על הקושי הפסיכולוגי המרחיק נשים מגישה למחשב מציעה דבורה ברכר תכנית הנחלת שפת המחשב, כאשר הלמידה נעשית לפי איסטרטגיה נשית. כלומר, הדגש הוא ראיה מערכתית של המחשב כמכשיר יעיל במושגים מעשיים. לשון ההוראה נקיה ממונחים טכניים כך שבמקום תכנית מחשב מדברים על מרשם (רצפט).

ארגון הנשים הפועל לסגירת הפער הטכנולוגי בין המינים טוען שלא רק גן הילדים והמשפחה המסורתית מחבלים בסכויי האשה להתקדם. לדבריהן, הגברים השולטים בעולם הטכנולוגיה מטפחים את המוגבלות הנשית במקום לעורר עניין בפוטנציאל הטמון בכלי רב-עצמה זה.

עיון בספרות המקצועית מראה, שתעשיית המחשבים ביפן ובארה"ב מקדישות הון רב במחקר ופיתוח כדי לשפר את התפקוד הנשי מול מקשי המחשב.

מדובר על עיצוב מחודש של המקש הסטנדרטי על מנת שלא יפגע בציפורניה של המשתמשת ארוכת הציפורניים. לא רק עומק שקע המקשים ישפר את תפוקת הנשים אלא אף צביעת המכשירים האפורים בצבעי פסטל, תכלת וורוד.

לאור כל אלה ניתן אולי להבין שיש משהו נסתר בצד האונה השמאלית של המוח הנשי אשר זר לא יבין לעולם.

ספר לילד

ילדי תל-יוסף בראשיתה

מאת מאיר בראלי

„ילדי הבר" מאת תקוה שריג הוא קובץ סיפורים על חייהם של ילדי תל-יוסף בראשיתה, וחלק מהם דן בתקופה מאוחרת יותר. יש בסיפורים אלה עניין לא רק לילד-הקורא, אלא גם לחוקרי התקופה, כי יש בהם משהו על אופיה של התחלת ישובו של עמק יזרעאל המזרחי. הספר קרוי „ילדי הבר", כי הילדים שהם גיבוריו גדלו בטבע ובעצם גם בשממה שלפני היות עמק יזרעאל לעמק ברכה. הדגש בסיפורים הוא על שובבות הילדים, על הערמות שהערימו על „הגדולים" ועל סכנות שהכניסו את עצמם לתוכן בהיסח הדעת.

יש ייחוד לסיפור אחד, בתחילתו, על ילד עולה והיקלטותו בחברת הילדים – נושא כאוב בזיכרון האישי של ישראלים רבים שעלו לארץ בגיל שבין 8 ל-15. העולה שלנו ידע עברית, כי למד בליטא בבית ספר „תרבות" (אגב, המחברת מבלבלת קצת בין ליטא לפולין) לאב קנאי לעברית, אלא שהמילים שהיו בפי הילד לא היו בדיוק אלה שבפי הצברים (גרבים – פוזמקאות, מגבת – אלונטית, סבון – בורית וכיוצא באלה). במקרה שלנו תהליך הקליטה היה קצר ומהיר. האחים העולים למדו מהר להיות „ילדי בר" והשתתפו בכל התעלולים.

מסופר מעט גם על קשרים עם ילדים ערבים (ומתי כבר יביא פלח את הפת).

יש בספרנו, כמובן, דמויות של בוגרים, ורובן לא כל כך סימפטיות; אין בוגרים רבים שהגיעו להבנה עם הילדים, לפחות לא בסיפוריה של תקוה שריג. הסיפורים קלים ונוחים לקריאה. הספר הופיע בהוצאת „כתר", בסדרה „ראשית קריאה" בעריכתה של ירדנה הדס. העטיפה היא מעשה ידיו של איתן קדמי הציורים – יפתח אלון.

בן שש למזלות

מאת אמנון תדמור

ילד יש לי והוא בן שש. בא אלי ושאל: „אבא, אני מזל אריה?" איני חסיד של העיסוק באסטרולוגיה, ובוודאי לא לילדים בני שש שנים.

אמרתי לו: „אתה לא מזל אריה ולא מזל שום דבר. אין ענין המזלות אלא שטויות." אמר לי: „זה לא שטויות, כל הילדים בגן אומרים אני נולדתי במזל אריה, אני נולדתי במזל סרטן."

ואני יש לי בעייה: האם לנסות להכניס לראשו של בני, שמה שמקובל אצל חבריו לגן, זה שטויות? אם אצליח ובני יקנה את דעתי, ימצא את עצמו בניגוד לעמדת כל חבריו. ואני אהיה בבחינת נוטע בילד בן שש תחושת שוני, זרות, ניגוד, „אאוטסיידר" המודע לשונותו.

האם אין זה מוקדם מדי?

או אולי צריך להפסיד מראש? להניח לילד כמות שהוא, עוד ילד שחברות גן הילדים שלו הכניסה לו לראש ענייני אסטרולוגיה כשהוא בן שש. זו איננה ההעדפה הפדגוגית שלי, וזו גם איננה תפיסתי את חובת האב לגדל את בנו.

חנוך לנער על פי דרכו? או למד אותו שהוא שונה מאחרים – זה צער גידול בנים.

אין שוזרים לא מוכשרים

לא כל כך חדש בשוק אך בהחלט שווה דיווח והמלצה הוא הספר „שזירה בפרחים מעטים" מאת רבקה לוי בהוצאת „אחיעבר" ירושלים. בספר ארבעה מדורים: טכניקת השזירה, שזירה בפרחים בודדים, השזירה היפאנית והשזירה המודרנית. הוא מדבר בשזירה בפרחים מעטים.

כל שזירה מלווה בתמונה, באיורים ובהוראות הנחייה, כיצד לעשותה, המאפשרים לקורא, תוך כדי שימוש בחומרים מעטים ובהוצאות כספיות מינימאליות, להגיע להישגים יפים.

הספר מיועד לכל הגילים, ילדים כמבוגרים, ויכול לשמש בסיס לתחביב מרתק, מרגיע ומהנה. תחביב זה נותן ביטוי אישי שדרכו מקבל העוסק בשזירה הרגשת סיפוק רבה וגם מעניק הנאה לאחרים המתענגים מיצירתו. התחביב הזה יכול להתאים לעיסוק משותף של כל המשפחה – כמו לבודדים, כמובן.

הדוגמה, בתצלום, היא של שזירה בפרח אחד בלבד. בקבוק משה בתוך סל נצרים, שלתוכו מכניסים זמורת גפן וחרציות לבנה אחת. אין צורך בספוג או בדוקרן.

כל העולמות

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

תשעת הזקנים המתבגרים

חילופי השלטון בצרפת הועידו תפקיד מפתח לבית המשפט העליון

„בצרפת העם הוא בית־המשפט העליון" – דעה נחרצת זו של דה־גול על מועצת החוקה היתה מקובלת על רבים בשנותיה הראשונות של הרפובליקה החמישית. כיום כלב השמירה החוקתי של צרפת – מועצת החוקה – נושב יותר מבעבר. בעת האחרונה חשף את שיניו ומנע קבלתו של חלק מחוק העתונות החדש, בהתבסס על הטענה שחוק זה אינו מבטיח את עצמאותה של העתונות. המועצה גם העלתה השגותיה בקשר לתכניות הממשלה לבטל הלאמתם של גופים רבים. אין פלא, איפוא, שראש הממשלה, ז'אק שיראק, רוטן ומתמרמר על „ממשלת השופטים".

מה כוחם האמיתי של תשעת השופטים העליונים של צרפת? אין במערב־אירופה ממשלה כממשלת צרפת שסמכותה הביצועית כה בלתי־מרוסנת. השימוש החוזר שעושה ז'אק שיראק בגיליוטינה הפארלמנטרית מעיד על חולשתה של האסיפה הלאומית. הסנאט, בשיא כוחו, יכול רק להשהות קבלתו של חוק השנוי במחלוקת. גם להחלטות של מועצת המדינה, שתפקידה לבחון אם פעולות הממשלה מתיישבות עם החוק, יש תוקף מייעץ בלבד. העתונות והטלוויזיה כשלעצמן, אף שהן נכונות יותר מבעבר לקרוא תיגר על הממשלות, כוחן מועט ביותר.

אפילו נשיא השייך למפלגת האופוזיציה, כמיטראן, יכול לגרום עיכובים טאקטיים בלבד. משהאת כוחות זו מותירה את מועצת החוקה – בית המשפט העליון – כמשקל־נגד יחידי לזרוע הביצועית.

תפקידה העיקרי של המועצה הוא לקבוע אם החוקים המתקבלים בפארלמנט אינם נוגדים את החוקה. התשובה על שאלה זו נחרצת רק לעתים רחוקות. המועצה, בראשותו של רוברט באדינטר, שר־המשפטים לשעבר בממשלה הסוציאליסטית, לא פסקה שהצעדים שנקט הממשל של שיראק נוגדים את החוקה, אולם על כל צעד כזה השמיעה השגות, שוליות אך נמרצות. השגות אלה אילצו את הממשלה לבצע תיקונים. אם לא נדרשו תיקונים, שימשו ההשגות תחמושת לאופוזיציה.

בתפקידיה של המועצה כלול פיקוח על הבחירות. בחודש שעבר ביטלה את תוצאות הבחירות לפארלמנט שהתקיימו במארס בשני מחוזות, משום שהתגלו במהלכן נהלים לא־תקינים. בחירות־המשנה, שיתקיימו במחוזות בסתיו, עשויות להפיל את ממשלתו של שיראק.

כהונתם של חברי המועצה נמשכת תשע שנים ואין אפשרות לחדשה, שלא כמקובל בארצות אחרות, שם מתמנים שופטים בבתי־משפט עליונים לכל ימי חייהם, מה שמקנה להם יותר עצמאות. בצרפת ממנים הנשיא ומנהיגי הסנאט והאסיפה הלאומית חבר מועצה אחת לשלוש שנים. בגלל הסדרים אלה נמתחה בעבר ביקורת חריפה על המועצה והיא תוארה כזרוע של הממשלה.

אלא שהמועצה עשתה דרך ארוכה מאז הוקמה, על־פי החוקה של 1958, כדי לשמש תרופת־הרגעה לפארלמנט החדש, שזה אך אולף. עד 1974 היתה הסמכות לבקש פסק־דין מן המועצה נתונה אך ורק לנשיא, לראש הממשלה וליושב־ראש הסנאט וליושב־ראש האסיפה הלאומית. אין תימה אפוא שבמשך כל אותה תקופה הרצה המועצה רק תשעה פסקי־דין. באוקטובר 1974 חולל הנשיא, ז'יסקאר ד'סטאן, שינוי מכריע; לפי התיקון שנעשה או יכולים 60 מחברי הסנאט או האסיפה הלאומית לבקש מן המועצה לפסוק בקשר לחוק כלשהו. בעקבות התיקון נעשתה המועצה לנשק־בכוח בידי האופוזיציה ולשסתום־בטחון של הממשלה.

השמרנים, שעברו לספסלי האופוזיציה ב־1981, ניצלו את אפשרות הפניה שלהם למועצה. בתקופת ישיבתם של השמרנים באופוזיציה, שנמשכה עד מארס האחרון, בחנה המועצה תקפותם של 76 חוקים, פסלה שלושה מהם ומצאה ליקויים ב־31 אחרים.

על־אף התחזקות מעמדה של המועצה החוקתית, כוחה חלש מכוחם של המוסדות המקבילים במערב־גרמניה ובאיטליה. חולשה זו משתקפת בעבודת הפארלמנט ובפעולות הזרוע הביצועית. שכן, כממשלים מודרניים נודעת חשיבות רבה לביקורת האדמיניסטרטיבית על החקיקה, וחשיבות גדולה לעתים אף מחשיבות תהליך החקיקה עצמו.

דומה שבית־המשפט העליון משמש, מדרך הטבע, כבורר בין הנשיא הסוציאליסטי לבין ראש הממשלה השמרני, אבל כיון שפעילותו מוגבלת לשיפוט טקסטים פארלמנטריים, אין כוחו עומד לו כאשר מתריף הסכסוך בין שני חלקי הזרוע הביצועית. עם זאת יכול ראש הממשלה שיראק להעיד, שעל אף חולשותיה, נעשתה המועצה מוסד שצריך להתחשב בו.

תשעת זקני צרפת מתבגרים הולכים.

רה"מ שיראק. גיליוטינה פרלמנטרית | נשיא לשעבר ד'סטאן. תיקון מכריע

המלכה וראש ממשלתה

המלכה השליכה לעברה של תאצ'ר כפפה מתוחכמת, ותאצ'ר תזדקק לתיחכום רב כדי לא להרימה

רה"מ תאצ'ר. ספסלת כנבחרת־עם | המלכה אליזבת. כוח מתוך פופולריות

מלכת אנגליה מודאגת, כפי הנראה מההשפעה שיש למדיניותה של ראש ממשלתה כלפי דרום־אפריקה על חבר־העמים. דאגתה רבה עד כדי כך שהיא הרשתה – או שמא לא הרשתה – לאחד מיועציה שבארמון להעביר את חששותיה אל העולם הודות באמצעות תדרוך עיתונות חשאי – מונח שיש בו דבר והיפוכו, אבל הטכניקה עצמה נקוטה גם בידי מרגרט תאצ'ר. ב„סנדיי טיימס" נאמר גם כי למלכה היו פקפוקים כשתאצ'ר התירה למטוסים אמריקאיים להשתמש בבסיסים בריטיים שמהם יצאו להפציץ את לוב. היא גם חושבת כי ראש הממשלה חסרה לא פעם רגישות וכי הפגינה אדישות בעת שביתת הכורים. הסיפור נחשב כפגיעה בנוהל הקונסטיטוציוני, המחייב להסתיר מן הציבור כל מחלוקת בין המלך לבין ראש הממשלה.

למעשה, מצטיינת חוקת בריטניה בגמישות. הרמיזות בעניין הנוהל, מטרתן לתת לבוש מהוגן יותר לוויכוח פוליטי רגיל. במדיניות כלפי דרום־אפריקה – נושא חילוקי־הדעות שרווחו כאן – אין החוקה נוגעת. תאצ'ר עומדת בראש ממשלה דמוקרטית, ולהוציא מקרים מוזרים ביותר, אין למלך כל שיקול דעת לגבי בחירה או מינוי של ראש ממשלה. על מדיניותה של תאצ'ר מחליטה תאצ'ר עצמה, באישור הפרלמנט ובסופו של דבר – ציבור הבוחרים.

כמו כל ראשי הממשלה, יודעת גם תאצ'ר את הכלל של בגהוט מן המאה ה־19, כי למלך יש זכות „לייעץ לעודד ולהזהיר". זכות זו ממומשת טוב ביותר בחדרי־חדרים. כוחה של זכות, אם יש בזכות זו כוח כלשהו, מוטב להפעילו ברמיזה חשאית ולא בכותרת בעתון. זכות זו אינה מחייבת את ראש הממשלה לשעות לאזהרות ולדברי העידוד הבאים מן הכתר. זכויות וחובות אלה מעוגנות לא בחוק אלא בנוהג, נוהג שלעתים נראה כי מוטב לא לקיימו. פלמרסטון, למשל, נהג בגסות במלכה ויקטוריה ואף אחד משניהם לא ניזוק בשל כך. תאצ'ר יכולה להתחשב בדעתה של המלכה בעניינים פוליטיים במידה יתרה או מועטה, כרצונה. ביחוד כשנראה לה שלבית המלוכה יש אינטרס מובהק בעניין.

בחבר העמים הבריטי יש למלכה בפירוש אינטרס מובהק. היא השתדלנית הנלהבת ביותר של הארגון, וכן עומדת בראש מספר מדינות־חברות.

אבל חבר העמים הולך ונעשה מיותר, אם לא מגוחך במקצת. תועלתו כגוף המסייע לדה־קולוניזציה של בריטניה, היא נחלת העבר. יש בו כמה דיקטטורות צבאיות או אישיות קיצוניות, הפועלות כמדינות חד־מפלגתיות.

רוב השליטים הללו נוטרים איבה לממשלות בריטניה, בגלל מעלליהם הקולוניאליים של קודמותיה, מכאן דרישתם להשיג עוד סיוע ולנקום את נקמתם הטבעית בדרום אפריקה. לעתים נדמה שלחבר העמים אין כל זהות ברורה פרט למאבק נגד מדינה זו, והחרמת משחקי אדינבורו היא הדוגמה האחרונה לכך.

המזכיר הכללי של חבר העמים, שרידאת ראמפל, שר החוץ לשעבר בממשלתו הגזענית של פורבס בורנהאם מגואיינה, הוא המנהיג הלוחם המתחכם ביותר נגד דרום־אפריקה הגזענית. על־פי רוב החוקים שלו עצמו היתה מולדתו הגזענית צריכה עתה להיות מחוץ לחבר העמים.

אף־על־פי־כן, תמיכתה הממושכת של המלכה בחבר־העמים, על מגרעותיו, מעוגנת היטב בכללים של בגהוט: לאחר שנועצו בה, היא עכשיו הזהירה. מה שאסור לה לעשות הוא להיאבק, והדבר אסור גם על כל יועציה האלמוניים בארמון. דבר זה עשוי להעמיד את המלכה במצב שבו יהיה ניגוד בין תפקידה כראש חבר העמים לבין המסורת האפוליטית של משרתה.

באותה מידה ברור כי על הממשלה הבריטית לא חלה כל חובה, לא חוקתית ולא אחרת, להתחשב בדעתה, אך בזה לא תמה הפרשה. תהא עוצמתו החוקתית של משרד ראש הממשלה אשר תהיה, על תאצ'ר להיות מודאגת ביותר מאופוזיציה כלשהי הבאה ממקור נכבד כל־כך. התרועות הנלהבות שנשמעו מצד הקהל העצום שנכח בחתונת בנה הוכיחו שוב כי המלכה היא דמות פופולארית ומבוססת ביותר. אף שאין לומר זאת לגבי רוב מנהיגי חבר־העמים, הצליחה המלכה במשך השנים בכשרון רב, להפוך את חבר־העמים, כארגון, לעניין של גאווה לאומית. נטישת הארגון על־ידי רבות מחברותיו לא היתה מביאה תועלת לתאצ'ר, וגם יחס של אי־כבוד לדעתה של המלכה היה מזיק לתאצ'ר. במאבק ביניהן עלולה תאצ'ר לצאת המפסידה, אם כי הצדק הפוליטי לצידה.

אם ידעה המלכה מראש על התדרוך לעתונות, דבר שהקריירה הארוכה שלה מעמידה בספק רב, ואם לא ידעה – הפרשה השליכה כפפה מתוחכמת אל עבר ראש ממשלת בריטניה. תאצ'ר תזדקק לכל כישוריה כדי להימנע מן הצורך להרימה, ביחוד משום שהוויכוח המתחדש לאחרונה בפרשת ווסטלנד עלול להפנות ביקורת מכאיבה כלפי השימוש שהיא עצמה עושה ביועצי העתונות שלה.

פזמונים למלך משוגע

לודוויג השני מת לפני מאה שנה, אולם חייו, שפיותו ונסיבות מותו מעוררים עדיין פולמוס

כשנשאל שר בווארי בממשלת מערב־גרמניה מה הוא אוהב יותר מכל בעיר בון, ענה: „את הרכבת למינכן". חלק נכבד בשוביניזם הבווארי תופס זכרו של לודוויג השני, המלך המשוגע, שמלך על מדינת בוואריה בסוף המאה ה־19.

לודוויג, שיצא לו שם של משוגע, הרעיף גשם של מתנות על ואגנר, חידש את פני בית האופרה בביירויט והוכיח שהחיים ברוחמה של גרמניה אינם עשויים רק מבירה ונקניקיות.

את ארוחותיו נהג לודוויג לסעוד על שולחן, שהתרומם באמצעות מיתקן מכאני מרצפת חדר־האוכל. כמו באגדות האחים גרים היה המלך מצווה: „שולחן – הערך !" והשולחן, שהמשרתים בחדר הסמוך היו מפעילים את המנגנון שלו, היה סב על צירו ומתרומם עמוס כיד המלך. כמה ממהדורותיו היו שימושיות יותר. לבשל, גלימות הפרווה היקרות שלבש היו נחוצות בחורף של איזור האלפים.

אגודת המלך לודוויג, שמושבה בבוואריה, סוגדת בנאמנות לזכרו של שליט בווארי. לא כולם בגרמניה זוכרים אותו ביראת־כבוד כזו. העתון „דר שפיגל", היוצא־לאור בעיר המבורג, המרוחקת ממינכן, פרסם זה לא כבר תמונה של אשה חשופת חזה בהלבושת אדים, הניצבת מול ציור־דיוקן ענק של המלך. גם בקיץ הזה, כבכל קיץ, נוהרים אלפי תיירים לטירת נוישוונשטיין ולאתרים אחרים שהמלך, בשגעונו, בנה על גבול אוסטריה במשך 22 שנות שלטונו בבוואריה שנסתיימו בליל ה־13 ביוני 1886, כשטבע באגם סטארנברג.

על־פי התנהגותו, אפשר להגדיר את לודוויג כמשוגע רומאנטי, כלומר אדם שאינו מביא בחשבון את המחיר של מעשיו יוצאי־הדופן. בדרך כלל מתארים אותו כחולם חלומות בהיר ורגיש, כחופש בלי הרף אחר האושר, וזה חבק בבנו בלי הרף, עד מותו המסתורי, אולי כקרבן של מזימה רצחנית.

לא כך זה היה – טוען וילהלם ואבקינג, בספר החשוב ביותר במבול הספרים שהופיעו השנה לציון שנת המאה למותו של המלך. ואבקינג, קצין משטרה בכיר במשטרת בוואריה, מצייר תמונה של מלך, שהיה רחוק מלשגות בהלוכות לארמונים יקרים. לודוויג, על־פי תיאוריה, היה מלך רקיבזג, שתיין כבד, כניבל את פיו ונהג גסות בחברותיו. ואבקינג עיין בתיקי המשטרה ובמסמכים שלא נבדקו לפני כן, והגיע למסקנה שלודוויג רצה להקות את הקיסר בידון ועל־כן העלה באש את מינכן. המחבר־השוטר מוסיף ומגיע בספרו שהמלך זמם לפתור את קשייו הפיננסים על־ידי שדידת בנקים או מכירת בוואריה לפרוסים.

ואבקינג מחזק בספרו את דעתם של הרופאים כי לודוויג היה אויל, וטוען שהמלך התאבד. טענה זו עוררה את זעמם של נאמני לודוויג. הנוריסים בתוקף שהוא נהרג, והריגתו היתה חלק במדיניות ההתפשטות של הפרוסים. הספר עורר בעיקר מחאה בקרב המלוכנים הבווארים. אחד מראשיהם תובע לאסור את הפצת ספרו של ואבקינג. הוא לוכך גם בטענות שהמחבר, יליד ווסטפאליה, אינו ראוי לאמון שנותנים בו הבווארים וכי יש לפטר אותו מתפקידו במשטרה.

טירת נוישוונשטיין. מזוך או כתב שכות

עדיין לא נאמרה המלה האחרונה בנוגע על דמותו של המלך בן המאה ה־19. לודוויג הוסל, פרופסור להיסטוריה בקלן, הצטרף לוויכוח הביוגראפיה של המלך. לודוויג, טוען הפרופסור, לא השתמש בכספי האוצר של מדינת בוואריה, אלא מימן את שגעונותיו בכספו הפרטי.

שוק הספרים הבווארי מוצף עתה, בשנת המאה למות המלך, בספרים המהללים את זכרו. בין הספרים הרבים ראה אור ספר פזמונים שנכתבו על המלך המשוגע. לודוויג מת אמנם לפני מאה שנה, אולם תעשיית לודוויג עולה כפורחת ונכונו לה שנים רבות.

המסע נגד ה"קוק"

"הבית הלבן" עסוק עתה גם בשינוי הרגלי צריכת הסמים של כחמישה מיליון אמריקאים

תושבי וואשינגטון כבר מכירים היטב את סיפורו של לן ביאס. פרשת מותו של כוכב הכדורסל של אוניברסיטת מרילנד, ארה"ב, לפני חודשיים, אינה יורדת מעל דפי העתונות המקומית. אלמלא מת ביאס, בגלל כאיפת קוקאין, יום לאחר שחתם חוזה בקבוצה בוסטון סלטיקס, אין להניח שהנשיא רייגן היה פותח במסע־צלב לאומי נגד השימוש בסמים.

אחרי הכל, מסע־צלב מעין זה אינו נטול סכנות. הנשיא נרתם למאמץ לשנות את ההרגלים של שלושה עד חמישה מיליון אמריקאים, שפקידי הבית הלבן סבורים, כי הם משתמשים בקוקאין בתדירות, ואת הרגליהם של 15־18 מיליון אזרחים הצורכים מריחואנה בצורה זו או אחרת, נוסף על כ־500,000 המכורים להרואין. בתקופת־הפרסום סביב מותו של ביאס, לוותה בזרם אדיר של סיפורי־זוועה על ה„קראק", הקוקאין המזוקק הזול והקטלני, והבית הלבן נאלץ לנקוט פעולה. אלמלא היוזמה הנשיאותית היו חברי קונגרס דמוקראטים רבים, ובראשם יו"ר בית־הנבחרים טיפ אוניל, יוצאים בזמנם לקרב נגד השימוש בסמים. יש לומר שכיום ברור שאין מקבלים עוד את הטיעון המתירני, שהיה כה אופנתי, כי מה שהבוגרים עושים לגופם הוא עסקם הפרטי.

התכנית החדשה תתרכז בצריכת הסמים. המדיניות של הגבלת האספקה כוחה, כך נראה, מוגבל ביותר, אפילו יהיה שיתוף פעולה עם ממשלות אמריקה הלאטינית או עם ממשלות זרות אחרות. גם לכידת כמויות שיא של הקוקאין – 14.2 טון בששת החודשים הראשונים של השנה – לא הפריעה למחירו של הסם לרדת לחצי בתוך ארבע שנים. על בסיס תכנית הנשיא בבדיקות סמים (אלא יהיה לבדיקות יוצבה, בחלק מן המשרות ברשויות הפדראליות) ובשכנוע אנשי הספחת בתעשיית הבידור לבל יציגו את השימוש בסמים כמשהו זוהר ואופנתי.

על התכנית, ימתחו, כנראה, ביקורת משני אגפים. יהיו כאלה שיטענו שבדיקת השתן שעושים לאזרחים במגמה לאתר סימני סמים אינה אמינה ועל־כל פנים היא פולשת לתחומו של הפרט. אחרים יטענו שיש להשקיע את כספי הארץ בתרופות לגמילה ובחינוך, אף כי אלה תחומי, כמסגרת התכניות האמריקאיות למלחמה בנגע הסמים, בתחומי האחריות של המדינות. אף־על־פי־כן מאפשרת התכנית הנשיאותית לריגן להציג לפחות אחד מכישוריו הבולטים ביותר – יצירת אחדות לאומית למען מטרה מסויימת – ואין כמעט ספק שסיכויה הפעם היה מוצלח.

רבים גורסים שאופנת השימוש בקוקאין עברה כבר את שיאה. אנשים צעירים נוכחים לדעת, שאין הדרך להרוס את בריאותם ולרוקן את כיסיהם. משאל גאלופ שנערך בשביל ה„ניוזוויק" העלה כי חלו שינויים מפתיעים בדעת־הקהל האמריקאית. רוב האמריקאים תומכים בביצוע בדיקות סמים לבעלי מקצועות רבים. 67 אחוז חושבים כי אפילו החזקת מריחואנה בכמויות קטנות צריכה להיחשב כעבירה פלילית, לעומת 50 אחוז שחשבו כך ב־1985 ו־43 אחוז ב־1980. נראה שדעת־הקהל נוטה לצד הנשיא.

החיים כמעשיה שוודית

הסופר השוודי, אוגוסט סטרינדברג, ידוע בעולם דובר האנגלית כאחד המחזאים המקוריים ורבי ההשפעה ביותר של סוף המאה ה־19. סטרינדברג, שהיה בן דורו של איבסן הנורווגי, כתב מחזות חדשניים יותר, וסקרנותו האינטלקטואלית הקיפה תחומים רחבים יותר מאלה של הנורווגי. אף־על־פי־כן, נכנס רק קומץ ממחזותיו – „האב", „מיס יוליה", ו„סונטת הרוחות" – אל הרפרטואר הבין־לאומי.

אוגוסט סטרינדברג. סקרנות והיסטריה

התפוקה שלו, מכל מקום, היתה עצומה, ורמתה לא אחידה. לא במעט, מפני שפיזר את כשרונו על פני תחומים רבים: שירה, רומנים, ביקורת ומסאות.

סטרינדברג כתב כל כך הרבה, משום שהוא התפרנס מן הכתיבה. העוני של שנות כתיבתו הראשונות דחף אותו אל כתיבה עתונאית, ששכרה זעום. הבטחון הכלכלי הגיע בשלבים מאוחרים של הקריירה. חיי המשפחה הסוערים שלו, שכללו שלוש פרשות נישואים סוערות וחמישה ילדים, היו יקרים; כאלה היו גם מסעותיו באירופה והטעם שפיתח לבגדים יקרים ולאבסינת. אולם היצירה רבת ההיקף שלו נבעה לא רק מצורכי הפרנסה, אלא מבחירה. סקרנותו של סטרינדברג לא ידעה שבעה, והוא נכה לכתוב על כל מה שעניין אותו.

בדרך כלל מצדיקה עבודתו של אמן את ההתעניינות שמגלים האנשים בחייו. אולם אצל סטרינדברג – כמו אצל ביירון ואוסקר ויילד – היו החיים עצמם כמעשיה פיקארסקית. כך, למשל, היתה האפיזודה ששימשה אחר כך, ב־1881, כ„טריגר" לכתיבתה של „מיס יוליה". סטרינדברג שהה לזמן מה בטירה דנית חרבה, שהיתה שייכת לרוזנת שניגנה בקונצרטינה, ונוהלה על־ידי אחיה־למחצה של הרוזנת, שהיה שיכור ועסק בהיפנוזה ובספיריטואליזם. זה איים לירות בסופר השוודי ברובה, כשאחותו הצעירה האשימה את סטרינדברג כי אנס אותה.

בין חבריו של סטרינדברג היו גוגן ומונק, והוא קיים קשרי מכתבים עם זולה ועם ניטשה. מושבת האמנים הסקנדינבית, שהיתה ממוקמת בברלין, כללה ציירים, סופרים ומעריצות שהציעו להם אהבה חופשית. בין אנשי המושבה היו דמויות מוזרות ויוצאות דופן כסטרינדברג עצמו, דאגני ז'ול הנימפומנית הזוהרת, והסופר והצייר הפולני, סטניסלב פרזיבשבסקי, שתואר על־ידי ידיד כאלכוהוליסט המלנכולי ביותר בעולם.

מחבר הספר, מ. מאייר, איננו נותן אופי סנסציוני לחומר שבידו ואינו מרבה בסיפורים אנקדוטיים. סיפורו של סטרינדברג נמסר בטון מפוכח ומדוד, אך יחד עם זאת שובה לב. מאייר אינו מחליק את הצדדים הלא־נעימים שבאישיותו של הסופר: קנאתו ההיסטרית וחשדנותו, אשר גרמו להרס נישואיו ולהתנכרותם של רבים מחבריו; כפיות הטובה שלו כלפי האנשים שניסו לסייע לו, יהירותו, דעותיו הגזעניות והאנטישמיות.

קארין, בתו של סטרינדברג, כתבה על אביה, „על אף הכל הוא היה אדם טוב". מי שיקרא בספרו של מאייר לא יסכים בקלות עם קביעה זו.

סטרינדברג, מאת מישל מייר. בהוצאת סקר ווארבורג. 651 עמ'. 25 ליש"ט.

העם נגד פינושה

פינושה, שאיבד את אהדת האמריקאים, מחזיק – בינתיים – חזק

„לצ'ילה יש רק בעיה אחת – הנשיא שלה", אמר לאחרונה שר לשעבר בממשלת צ'ילה. התביעות להתפטרותו של פינושה נשמעות מגופים רבים במפה הפוליטית בצ'ילה: השמאל המרקסיסטי, השמאל הדמוקרטי, מפלגת „אמצע הדרך", הנוצרים הדמוקרטים, מפלגת המרכז הימנית – המפלגה הלאומית, האיגודים המקצועיים, ארגוני המעסיקים, הכנסיה הקתולית ואפילו – אם כי בדרך שקטה – ממשל ארצות־הברית. בתגובה הכריז הנשיא פינושה ב־12 ביולי כי בתום שמונה שנות כהונתו (ב־1989) הוא יתמודד מחדש על התפקיד. הוא זקוק לזמן נוסף כדי להביא לחקיקתם של „חוקים חדשים", הסביר הנשיא, „לא אמסור את השלטון רק לשם התענוג שבדבר".

גנרל פינושה, הנשיא בן ה־70, עלה לשלטון ב־1973 בהפיכה צבאית שהפילה את משטרו המרקסיסטי של סלבדור איינדה. הוא הבטיח אמנם להחזיר את השלטון הדמוקרטי על כנו ברגע ש„התנאים יאפשרו זאת", אך ב־1980 ניסח חוקה שהעניקה לו שמונה שנות נשיאות. על־פי אותה חוקה ייבחר יורשו של פינושה ב־1989 על־ידי ארבעת חברי החונטה הצבאית. שלושת שותפיו של הנשיא לחונטה – מפקד חיל־האוויר, מפקד חיל־הים ומפקד המשטרה – אינם מרוצים, כפי הנראה, מהאפשרות המסתמנת כי פינושה יחליף את עצמו בתפקיד הנשיא, אך כמפקדו העליון של הצבא יש בידו הכוח לעשות זאת.

פינושה לא הצליח עד היום לשפר את הכלכלה אחרי התקופה הקשה שידעה בימי איינדה. בשנות ה־70 ניצח על הרפתקת „הכלכלה החופשית", אשר הסתיימה בהתמוטטותן של חברות רבות, אשר הולאמו לבסוף על־ידי הממשלה. כעת הוא נאבק להחזירן שוב לבעלות פרטית.

התואנה הנוספת בה משתמש פינושה כשהוא מצהיר על רצונו בקדנציה נוספת, היא האיום הקומוניסטי. התמיכה במפלגה הקומוניסטית בצ'ילה גברה מאוד בשנים האחרונות. הגנרל פינושה משתמש במיליטנטיות של מפלגה זו להצדיק את סירובו לפרוש מהנשיאות. יחד עם זאת מצביעים סקרי דעת־קהל בלתי־רשמיים כי לתמיכה הגדולה ביותר זוכות המפלגה הנוצרית דמוקרטית והמפלגה הסוציאליסטית הלא־מרקסיסטית. אחד מחברי המפלגה הנוצרית דמוקרטית אמר בציניות: „פינושה זקוק לקומוניסטים והקומוניסטים זקוקים לפינושה".

האופוזיציה ארגנה מספר צעדי מחאה. באחרון, ב־2 ביולי, הוכרזה שביתה כללית בת יומיים שבמהלכה נהרגו שמונה בני־אדם. אחד מהם היה רודריגו רוחס, צ'ילאני צעיר שגר בארה"ב ושעשה בצ'ילה בביקור מולדת. על־פי העדויות נתפס רוחס ובחורה שהיתה עמו על־ידי חיילים ששפכו עליהם נפט והציתו אותם חיים. גופותיהם החרוכות נמצאו מאוחר יותר בצד הדרך.

כ־2000 בני אדם השתתפו בלוויית הצעיר. השגריר האמריקאי שנכח בה היה עד לפיזור משתתפי הלוויה באמצעות גז מדמיע. גנרל פינושה, כעמיתו מרקוס מהפיליפינים, איבד את אהדת בני־בריתו האמריקאים, אך בניגוד למרקוס יש בידי פינושה די כוח כדי להמשיך ולאחוז בשלטון.

שטיגמן קבע שיא במדריד
עבר 100 מ' חזה ב־1:05 דקה

השחיין הישראלי אייל שטיגמן, שיפר בשתי מאיות השנייה את שיאו הלאומי ב־100 מטר, חזה כשעבר את המרחק ב־1:05 דקה.

שטיגמן קבע את שיאו במוקדמות אליפות העולם במאדריד ותפס את המקום ה־20 מתוך 43 השחיינים שהשתתפו במקצע זה.

לעומת זאת לא הצליח הישראלי השני, שגב פתית, לשפר את שיאו של גביאל ב־200 מטר חתירה, אם כי שיפר את שיאו האישי, כקבעו זמן של 1:55.

במקצה של שטיגמן ניצח המערב־גרמני רולף בואב מטובי שחייני החזה כיום בעולם, את הזמן המהיר ביותר ושיא אירופי קבע האנגלי אדריאן מורהאוז, אלוף חבר העמים הבריטי – 1:02.28 דקה.

את הזמן הטוב ביותר במוקדמות, קבע השיאן העולמי, מיכאל גרוס – 1:48.70 דקה (שיאו העולמי 1:47.44), לפני האמריקאי מאט יונדי (1:49.22). מורהאוז שיפר את שיא האליפות של האמריקאי סטיב לונדקוויסט שהושג לפני ארבע שנים בגאייקיל – 1:20.75 דקה.

בעל השיא האירופי הקודם, האיטלקי ג'יאני מינרוויני (1:02.61), קבע את ההישג השלישי – 1:03.27 דקה. את ההישג השני קבע הקנדי ויקטור דייוויס – 1:03.16 דקה.

את הזמן הטוב ב־100 מטר חופשי לנשים, קבעה האמריקאית ג'נה ג'ונסון – 55.58 שניות, שלוש מאיות מהר יותר מאשר המזרח־גרמניה קריסטין אוטו, האלופה העולמית ב־100 מטר גב.

קאסלין נורד ממזרח־גרמניה, קבעה את ההישג הטוב ביותר ב־400 מעורב – 4:47.94 דקות, כשהאמריקאית מיצ'יל גריגליונה מפגרת אחריה בשתי מאיות.

מזרח־גרמניה קבעה את הזמן הטוב ביותר לנשים ב־4×200 חתירה – 8:08.93 דקות.

תוצאות בכדורמים לנשים: קנדה – נורווגיה 6:11, הולנד – בריטניה 4:15, אוסטרליה – מערב־גרמניה 6:16.

מדליית הזהב הראשונה למזרח־גרמניה

השחיינית המזרח־גרמניה, קריסטין אוטו בת ה־20, זכתה במדליית זהב הראשונה באליפות העולם בשחייה במאדריד, כשניצחה ב־100 מטר חתירה בזמן 55.05 שניות והקדימה ב־65 מאיות את האמריקאית ג'נה ג'ונסון וב־74 מאיות את ההולנדית קוני ואן בנטום.

הישגה של אוטו נופל ב־26 מאיות השניה מהשיא העולמי של בת־ארצה ברברה קראוזה, המחזיק מעמד זה שש שנים.

הקנדי ויקטור דייוויס ניצח ב־100 מטר חזה, בזמן של 1:02.71 דקה והקדים את האיטלקי ג'יאני מינרביני 1:03.00, הסובייטי דמיטרי וולקוב 1:03.30 והמערב־גרמני רולף ביאב 1:03.59.

אלוף חבר העמים הבריטי, האנגלי אדריאן מורהאוז נפסל, בגלל סיבוב לא חוקי.

קתלין נורד ממזרח־גרמניה העניקה מדליית זהב שניה למזרח־גרמניה, כשניצחה ב־400 מטר מעורב – 4:43.75 דקות, לפני האמריקאית מיצ'יל גריגליינה 4:44.07 דקות.

השיאן העולמי ב־200 מ' חתירה המערב־גרמני מיכאל גרוס, ניצח בזמן 1:47.92 ד' והקדים ביתרון ניכר את לוד דייבסקי ממזרח־גרמניה 1:49.12 והאמריקאי ביונדי – 1:49.43 ד'.

ארה"ב זכתה באליפות הכדורסל

נבחרת הנשים של ארה"ב בכדורסל, זכתה באליפות העולם, לאחר שניצחה במשחק הגמר במוסקווה, את מחזיקת התואר ברה"מ 88:108 (43:56).

סין סיימה חמישית כשגברה על קובה 86:102. אוסטרליה סיימה תשיעית, לאחר שגברה על דרום־קוריאה 50:60.

כדורסלניות קנדה נטלו את המקום השלישי באליפות העולם בכדוה"ב, כשניצחו את צ'כיה 59:64 (31–33).

בולגריה ניצחה את הונגריה 75:79 (33:35) ותפסה את המקום השביעי ובראזיל את טאייוואן 57:92, בסיימה במקום ה־11.

תחילת הליגה בהולנד

משחקי הליגה בהולנד נפתחו אתמול. האלופה פיליפס איינדהובן סיימה ברוטרדאם בתיקו 1:1 עם ספארטה ופיינורד רוטרדאם גברה על צוולה 2:3.

המשחק בין אייאקס אמסטרדאם ורודה, בה משחק הישראלי מוטי איזנברג, נדחה.

הבולגריה יורדאנקה דונקובה שועטת לעבר שיאה העולמי ב־100 ממשוכות (12.29 שניות) שנקבע אתמול בקלן.

הבולגריה דונקובה שיפרה פעמיים השיא ב־100 משוכות

האצנית הבולגריה יורדאנקה דונקובה, בת ה־25, שיפרה פעמיים את שיאה העולמי בן שש השנים של הפולניה גראצינה ראבשטין (12.36) ב־100 מטר משוכות, כשעברה את המרחק בקלן, בזמן של 12.34 שניות במוקדמות, ובעבור 70 דקות, קבעה 12.29 שניות בשלב הגמר.

יצויין, שכמה ימים קודם־לכן הישוותה דונקובה את השיא העולמי של ראבשצ'ין, בעת אליפות בולגריה בסופיה ובליל־שבת בברלין – 12.37 שניות.

לאחר־מכן אמרה הספורטאית הבולגריה: „איני חושבת שזו הגבלה האחרונה שלי. בעוד כמה שבועות אני חושבת שאוכל להשיג זמן של 12.10 שניות".

אחרי דונקובה סיימה בת־ארצה גינקה זאגורצ'ייבה 12.55 שניות והצרפתיות לודנס אולדי 12.92 ואן פיקרי 13.04 שניות.

האמריקאית אוולין אשפורד ניצחה ב־200 מטר, בזמן 22.31 שניות, לפני הפולניה אווה קאספרצ'יק 22.46 וג'קסון בג'אמריקה 22.60 שניות.

ויליאם וריקה מונצואלה רץ 800 מטר ב־1:44.70 דקה והקדים בעשירית את האמריקאי ג'ימי גריי.

השיאן העולמי בכוס, הסובייטי סרגיי בובקה, כשל בשלושת נסיונותיו לעבור גובה של 5.70 מטר. המנצח היה הצרפתי טיירי ויניירון, שקפץ 5.75 מטר.

האלופה האולימפית ב־400 מטר, האמריקאית ואלרי בריסקו־הוקס, נוצחה על־ידי בת־ארצה לילי ליטרוור, שעברה את המרחק ב־50.56 שניות והקדימה בחמש מאיות את בריסקו־הוקס.

הישג מצויין בקפיצה לגובה, קבע השיאן העולמי הסובייטי איגור פאקלין, שניתר ל־2.37 מטר וניצח את האמריקאי ג'ים הווארד 2.30 מטר.

המרוקאי סעיד אאויטה, החמיץ ב־14 מאיות א השיא העולמי כשרץ 3000 מטר בזמן של 7:32.23 דקות ובריצה המקבילה לנשים, ניצחה האלופה האולימפית הרומניה פריקה – 8:37.84 דקות.

האמריקאי אנדרכה פיליפס עבר 400 מטר משוכות בזמן של 47.84 שניות. הגרמני שמיד סיים רביעי, בזמן של 49.35 שניות.

סידני מארי מארה"ב גמא 1500 מטר ב־3.32.56 דקות, לפני חוזה גונזאלס 3.32.90 דקות. אי־מ' בנ־גריה ניצה ב־100 מ' ב־10.12 שניות, כשהקדים ב־5 מאיות את הפולני ארונק.

אלופה אולימפית פורשת באוריפה

האלופה האולימפית בהטלה כידון האנגליה טסה סנדרסון שגנלה לפני כשבועיים גם את תואר חבר העמים הבריטי, באלצת לפרוש באליפות אירופה, שתיפתח ב־26 החודש בשטוטגארט, כחומת פציעה בקרסולה.

3 מדליות כסף ואחת מארד של האתלטים שלנו בבלגיה

שלוש מדליות כסף ומדליה ארד – זה המאזן שרשמו אתלטי ישראל בתחרות בין־לאומית שנערכה אתמול בהבכל, בלגיה, בהשתתפות אתלטים משש מדינות.

צפריר מינצר דורג במקום השני בקפיצה לגובה כשעבר את הרף בגובה 2.05 מ'.

ואלד סורן סיים שני בקפיצה משולשת לגובה כשנחת בבור במרחק 14.97 מ'.

גבי רזון קפצה לגובה 1.75 מ' ודורגה שניה בתחרות. במקום הראשון זכתה אלופת בלגיה, כריסטיאנה סוסאוי (1.80 מ') שביקרה בארץ לפני כשלושה שבועות והתחרתה כאורחת באליפות ישראל.

אורית קולודני זכתה במדליית הארד בריצת 400 מ' בזמן של 55.69 מ'.

שם־טוב סבג קבע שיא חדש בריצת 5000 מ' בזמן 14:05.27 דקות. בסיכום דורג במקום ה־11 מתוך 17 רצים. אריה גמליאל רץ וקבע 14:14.09 ד', ויחזקאל חליפה קבע 14:26.09 ד' באותה ריצה ל־5000 מ'.

דב קרמר סיים שמיני בריצת 1500 מ' בזמן של 3:48 ד'. באותה ריצה קבע עמית נאמן 3:50.39 ד'.

אילן גולדווסר עבר את ריצת 400 מ' המשוכות בזמן של 53.97 שניות.

אבי ניסנקורן סיים חמישי בריצת 400 מ' בזמן של 49.16 שניות ובאותה ריצה קבע שמעון פרנסקי 50.74 שניות.

איתי אילוז רץ 100 מ' בזמן של 10.94 שניות ובריצת 200 מ' השווה אילוז את שיאו החדש – 21.84 שניות.

עמי ברנ דורג רביעי בהטלת כידון בתוצאה של 60.80 מ'. נחום רוזל סיים רביעי בקפיצה משולשת כשקפץ למרחק 14.62 מ'.

רמי לברן קפץ למרחק 7.25 מ'.

בין הנשים רצה הדס לבריצי 800 מ' בזמן של 2:16.30 דקות.

בתחרות נטלו חלק ספורטאים מבלגיה המארחת, מערב־גרמניה, ארה"ב וקטאר.

טניס

בקר – אדברג בגמר

בוריס בקר ממערב גרמניה וסטפן אדברג משוודיה, יתמודדו על התואר בטורונטו, לאחר שבקר ניצח את ג'ונתן קנטר מארה"ב 6:7, 6:7 ואדברג הכניע את כריסטו סטיין מדרום־אפריקה 1:6, 2:6.

קודם לכן הפתיע סטיין בנצחון על ברמולדתו, קווין קארן, 6:7, (8–6) 6:7, (8–6).

● קבוצת הפועל כפר־סבא יוצאת היום למחנה אימונים במערב־גרמניה.

בוריס בקר מגרמניה חובט בכדור במשחק בו ניצח בטורונטו בשלב חצי־הגמר את האמריקאי ג'ונתן קנטר.

על "שוטרים וגנבים" בקבוצת הפועל רמת־גן

[illegible]

הוצגה תוכנית מפגן הפתיחה של כינוס הפועל

יוסי צמח, במאי מפגן הפתיחה של משחקי הפועל ה־13 הציג את תוכנית המפגן בקווים כלליים בפני חברי מזכירות מרכז הפועל. התוכנית הוצגה בחדר האחיכים באיצטדיון רמת־גן.

ביום העצמאות ה־39 למדינת ישראל, ב־4 במאי 1987 בשעה 16:30 בדיוק עם בואו של נשיא המדינה, יפתחו משחקי הפועל ה־13 באיצטדיון רמת־גן ויימשכו 90 דקות.

בניגוד למפגנים קודמים המפגן ייפתח תחילה במופעי ספורט ורק בסיומו ייערך מצעד משלחות. בנושא הספורט יופיעו כוחות מקומיים שיוכשרו במיוחד לאירוע וכן להקות שיבואו למשחקים מחו"ל. נוסף לכך יקחו חלק עשרות מקהלות, להקות מחול ותזמורות.

כל המיפגן יוקרן במעגל סגור על מסך ענק שיוצב בשולי האיצטדיון.

לדברי הבמאי המיפגן תוכנן כך שהוא יחל באור יום ויסתיים בחושך כדי שאפשר יהיה להפעיל אמצעים בידורביים.

החלק השני של ישיבת המזכירות הוקדש לדיון בנושא העברת משרדי הפועל לבית מוסדות הספורט שמתוכננים לקום תחת יציעי איצטדיון רמת־גן.

לאחר דיון התקבלה החלטה שכל ההסתייגויות שהושמעו בדיון (חברת השטח, הריבית עבור הלוואות ועוד) ילקחו בחשבון ויבדקו מחדש ובמידה ויתברר שהן סבירות המזכירות מסמיכה את הוועד האולימפי להמשיך במו"מ ולפני חתימת החוזה הסופי להביא את הנושא לאישור נוסף.

הפרס הראשון בטוטו למנחשי 12 תוצאות

בגין הפסקת המשחק הראשון בטופס הטוטו במחזור המשחקים שנערך בשבת, לא יובא משחק זה בחשבון הניחוש הנכון והפרסים יחולקו כלהלן: הפרס הראשון למנחשי 12 תוצאות נכונות, השני למנחשי 11 תוצאות נכונות, השלישי למנחשי 10 תוצאות נכונות והרביעי למנחשי 9 תוצאות נכונות.

12 משתתפים ניחשו 12 תוצאות נכונות, וכל־אחד מהם יקבל כ־10,400 ש"ח. 307 ניחשו 11 תוצאות נכונות, וכ"א מהם יקבל כ־140 ש"ח. 3255 ניחשו 10 תוצאות נכונות, וכ"א מהם יקבל כ־13 ש"ח. 18,968 ניחשו 9 תוצאות נכונות, וכ"א מהם יקבל כ־2 ש"ח.

ההכנסה במחזור 50/86 היתה 516,184.55 ש"ח ולפרסים הופרשו 255,078.51 ש"ח.

המינימום המובטח לפרס הראשון המחזור הבא (ליגות אנגליות) 150,000 ש"ח, ולכלל הפרסים 300,00 ש"ח.

ורסמן מציע שינויים בנושא העברות השחקנים

מאת יוסף גלזר

בעקבות ריבוי פניותיהם של כדורסלנים וכדורגלנים לבתי־משפט אזרחיים לקבלת שחרור, מציע מזכיר מועצת פועלי חיפה וחבר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, משה ורסמן, שורה של שינויים תקנוניים שיבלמו את הסחף בנושא זה.

ורסמן טוען: „אנו עדים יותר ויותר לכך שמרכזי הספורט מאבדים שליטה ולא רחוק היום בו נגיע למצב שכל נושא ההעברות ייצא ממסגרת התקנונים ויווצר שוק פרוע שיאיין את כוחות העסקנים עליו ישב הספורט. כבר היום יש יותר מדי מקרים בהם שחקנים שלא מסתדרים עם קבוצותיהם מצליחים לעקוף את תקנון התאחדויות הכדורגל והכדורסל, מה שיביא בסופו של דבר לאנרכיה ולמערכות משפטיות פנימית בין השחקנים והקבוצה".

ורסמן מציע להבטיח את תקנוני ההתאחדות, שאף קבוצה לא תקלוט לשורותיה שחקן מקבוצה אחרת, ללא אישור וחתימה מחייבת של אותו מרכז.

„השופט רק משחרר את השחקן, אולם אינו מחייב קבוצה אחרת לקלוט אותו". הסביר ורסמן. עוד הוא מציע להקים ועדה ליד כל התאחדות, שתהווה מעין בית־דין שיפוטי במחלוקות בדבר שחרורים וכספים בין שחקנים לאגודות ובכך תימנע מה שהוא מכנה „הריצה המוטרפת לבתי־משפט".

לדעת ורסמן „אם לא נביא למצב שהאגודה לא תוכל לקלוט שחקנים בלי אישור המרכז המשחרר, יווצר מצב של שחקנים חופשיים, תיווצר בורסה בה בעיקר השחקנים הטובים יגרמו בתביעותיהם הכספיות להתמוטטות האגודות, בגלל חוסר אפשרות לעמוד בדרישותיהם".

עתיד רכליס ייקבע היום

מאת משה כהן

עתידו של הכדורסלן ניר רכליס ייקבע כנראה היום. ראשי מכבי ר"ג מסרבים בתוקף לאפשר לו לשחק בעונה הקרובה בארה"ב.

לטענת ראשי האגודה טופס ההסגר הבין־לאומי, עליו חתם רכליס, אינו חוקי בגלל חוב כספי של השחקן לאגודה. יו"ר מחלקת הכדורסל, איתן גבריאלי, אמר אמש: "יש לנו את כל האמצעים למנוע מרכליס לשחק בארה"ב. למרות שהוא פגע בנו קשות, אנו מוכנים לפתוח איתו דף חדש".

מילר נשאר בבית"ר י־ים

הכדורסלן ביל מילר לא יעבור לקבוצת הפועל ירושלים. כך נקבע אתמול בבית המשפט המחוזי בירושלים. תחילה החליט השופט להענות לתביעת מילר ולהעבירו מבית"ר להפועל. אך בא כח איגוד הכדורסל כיצן שמועד ההעברות הסתיים. השופט קיבל את טענתו. הפועל ירושלים תערער על כך בפני בית המשפט העליון.

הכדורסלן כהן תובע שחרור מגליל־עליון

הכדורסלן רוני כהן שהגיש תביעה לבית־המשפט על־מנת לקבל שחרור מקבוצת הפועל גליל־עליון, טוען כי חוזהו הופר.

לטענתו, הוא אמור היה לקבל במשך שלוש עונות 12,000 דולאר לכל עונה, אך בפועל הוא קיבל רק 10,000 דולאר לעונה ולעונה הקרובה הוצע לו רק 6,000 דולאר בתוספת 200 דולאר מענק.

נודע, כי גליל־עליון מוכנה לשחררו להפועל איתן/גבת שעלתה לליגה הלאומית, אך רוני כהן אינו מוכן לעבור לקבוצה זו

משכנעי חיפה לא הורשו להיכנס לפולין

[illegible]

גרג למונד מארה"ב (מימין) מנצח ה„טור דה־פרנס" ושותפו לקבוצה ברנרד הינו מצרפת, שוב צמודים זה לזה במרוץ הבין־לאומי באספן, קולורדו. 80 רוכבים משתתפים בתחרות.

חיפה אינה מוותרת בעניין זאהי ארמלי

מאת יוסף גלזר

בקשה לביטול הצו המאפשר לזאהי ארמלי לשחק, מחוץ להתאחדות, בכל קבוצה, הוגשה אתמול ע"י מכבי חיפה.

הצו הוצא ב־13 ביולי במעמד צד אחד, ע"י השופט המחוזי שלמה דוברי. בבקשה לביטולו טוען היועץ המשפטי של מכבי, עו"ד שידן, כי פסיקת בית־המשפט אינה יכולה לבוא במקום תקנון ההתאחדות. כל זכויות השחקן הן בהתאם לתקנון ולפי תקדימים לא יכול בית־המשפט להתערב.

כן טוען שידן כי הצו אינו חוקי כיוון שהשופט הוציאו במעמד צד אחד, ולא היה מודע לכך ששעה קודם לכן לא היתה מוכנה שופטת להוציאו ודרשה דיון במעמד שני הצדדים.

שידן הוסיף שהסכם לשחרורו הוא בין חיפה לשפרעם, כך שארמלי אינו זכאי לתבוע שחרור במקום שפרעם.

מאיר ינותח אצל פרופ' שניידר

מאת ניסן פרידמן

הבלם יורם ארבל לא יצטרף היום לקבוצתו, בני יהודה, היוצאת למחנה אימונים בסקוטלנד, הולנד.

בסגל ייצאו 18 שחקנים. הקשר הצעיר, רוני (במבי) מאיר, ישוב עם הקבוצה, אך היעד שלו יהיה קלן, מערב־גרמניה, שם יעבור ניתוח ברצועה המצטלבת מאחורי הברך אצל פרופ' שניידר.

טורניר בנדל בכדורסל ייערך בספטמבר בצמח

טורניר בנדל המסורתי בכדורסל ייערך בעוד חודש בבית בנדל שבצמח בהשתתפות קבוצות הפועל תל־אביב, הפועל חולון, הפועל חיפה והפועל גליל־עליון.

הטורניר ישמש הכנה לקבוצות לפני תחילת משחקי הליגה הלאומית, ב־21 בספטמבר. הטורניר בצמח ייערך בימים 12–13 בספטמבר.

כדור מים

הפועל עמק הירדן/אפיקים גברה אמש על מכבי קרית־אונו 3:14 בגמר הטורניר לזכר טל כחשן ועפר גרא באפיקים. מזכיר הקיבוץ, שמעון הלמן ומשפחות החללים העניקו את הגביע למנצחים.

למשפחת אנשל

אתכם בצערכם על מותו ללא עת של חברנו

אברהם אנשל ז"ל

עובד מחלקת המים של האזור

מועצה אזורית עמק הירדן · צמח מפעלים אזוריים · משקי עמק הירדן

אנו מודיעים בצער עמוק על פטירתו הפתאומית של עובדנו המסור

אברהם אנשל ז"ל

ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה

אגודת המים בעמק הירדן
ההנהלה והעובדים

יקירתנו

אראלה ישיב

לבית ברוצקי
איננה

הלויה תצא היום יום ב' י"ג באב תשמ"ו 18/8/86 מבית ההלויות העירוני רח' דפנה תל־אביב, בשעה 13.45 לבית העלמין בחולון. אוטובוס יעמד לרשות המלוים.

את מותה ללא עת מבכים ביגון ובכאב

בעלה: אוריאל
בניה: ערן, יובל ודני
משפחות: ספיר, וישניאק, סימון וליבנה

לאוריאל ישיב
מנכ"ל איסתא ליינס

אתך באבלך במות עליך רעייתך

אראלה

הנהלת איסתא ליין
וצוות העובדים
בתל־אביב, ירושלים, חיפה ובאר־שבע

מפלגת העבודה הישראלית

אבלה

על מות חברה

דוד צדוק ז"ל

למשפחת אנשל

אתכם באבלכם על מותו של

אברהם אנשל ז"ל

קבוצת דגניה א'

אבלים על מותה ללא עת של חברתנו

אראלה ישיב

ומשתתפים בצער המשפחה

אגוד העתונאים
בשרות הצבורי
פורום הדוברים בהסתדרות

עירית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טל' 04-640775

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:

עו"ד ב. ליפשיץ ואחרים – לאשר תוכנית לבניה ברחוב אביגיל מספר 5 חלקה 26 בגוש 10770 כרמל.

הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. בליטה מקוי בנין צדדיים וקדמיים.
2. מרווח בין הבנינים קטן מהמותר.
3. יחס חלוקת שטח הבניה בנוגע להוראות התכנית החלה במקום.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ב', ה', בין השעות: 08.00־11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינוביץ
מהנדס העיר

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו

יעל אומן ז"ל

טהרת הלב והנפש שעזרתה לזולת היה בראש דאגותיה
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
ביום חמישי ט"ז באב תשמ"ו
מתכנסים בשעה 16.30 בבית העלמין בחולון

המשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של חברנו לעבודה (בגימלאות)

הרטמן משה ז"ל

תנחומנו למשפחה האבלה

תנובה סניף מחוזי ת"א
ההנהלה העובדים וועד הפנסיונרים

אנו משתתפים בצערו של
ד"ר יעקב זילברג
המנהל הרפואי של מרחב העמק
במות עליו

אמו ז"ל

בית קופת חולים

להברנו חי לוזאון
אתך באבלך במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף המאסטים
ההנהלה והעובדים

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לתוספת בניה של גלריה בשטח 232 מ"ר בקומת מרתף בבנין קיים בן 3 קומות מעל קומת מרתף ברחוב שביל המפעל מס' 4 גוש 6971 חלקה 49.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. ...
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א־יפו

שקיעה רדודה

תיאטרון

מאת חוה נובק

„הבימה": „השקיעה" מאת יצחק באבל; תרגום ניל מירסקי; בימוי יורי לובימוב; תפאורה יוסף יקרסון; תלבושות ענת מסנר; ניהול מוסיקלי פולדי שצמן; תאורה נתן סנמורין.

עבודתו של יורי לובימוב, הבמאי הרוסי הגולה, על „השקיעה" של באבל, בתיאטרון הלאומי הישראלי, עוררה אצלנו סקרנות רבה. ולא רק בשל היותו של לובימוב במאי גדול, אלא גם בשל היותו אדם רוסי. צפוי היה שידע להפיח ביצירתו של באבל את רוח עיר הנמל האודיסאית, מולדובנקה, על אוכלוסיתה ההטרוגנית כל כך, בעלת האופי הרוסי, כולל גיבוריו היהודים, השונים, בחיספוס ובמנהגיהם שהושאלו מן הסביבה, מיהדות מזרח אירופה כפי שהיא מוכרת לנו.

באבל, המתאר את מנדל קריק, בעל העסק להובלה ממולדובנקה, הגברתן שאפילו בערוב ימיו מחזיק ביד חזקה את עסקו, את משפחתו, השומר בקנאות על ממלכתו בפני בניו המשתוקקים כבר להחליפו ולמשול במקומו, משתמש בצבעים עזים בתיאור ההווי ובעיצוב גיבוריו. מנדל קריק שלו הוא מין כוח טבע. זהו סמל של דור, של עולם שאינו משלים עם שקיעתו. מאבקו בבניו הוא מלחמת דורות טיפוסית, ואליבא דלובימוב, גם סמל של משטר המגיע אל סופו כשעולם חדש מתמקם במקומו של הישן. זוהי אגדה על מאבק הכוחות האלה, אומר לנו לובימוב ומשתמש להמחשת האגדיות הזאת בהכנסת מין מקהלה ומזמרת עם המלווים את כל הפעילות הבימתית בזמרתם, כאילו מנסים לרמוז לנו שכל אשר מתרחש לעינינו – משל הוא. על כוונתו זו של הבמאי עמדתי בעצם רק בחלקה השני של ההצגה. בחלק הראשון נראה ליווי זה כפעילות פולקלוריסטית, המכוונת להמחיש מין „אידישקייט" שאין לו כל שייכות למחזהו של באבל, ורק מרגיז ומפריע להבנת הטקסט שבפי השחקנים, אפקט חיצוני שאינו משתלב כלל בטקסטורה של המחזה. רק בתמונות אחרות מהחלק השני, בסצנות כמו זו של למידת הילד אצל השמש, מגיע אפקט זה למקומו והופך לחלק אורגני של ההצגה.

לובימוב מרבה בהצגה זאת באפקטים, אחרים מהם מרשימים. הוא משתמש, למשל, בראמפה – שיצאה מזמן מכלל שימוש בתיאטרון המודרני, כדי ליצור בעזרת עשן, מין מסך המפריד, בעיקר בעת חילופי התפאורה, בין הבמה לבין האולם. דימויו החזותי פורה מאוד, הוא מצליח ליצור מעמדים מרשימים ביופיים, בעלי „נשמה רוסית" מאוד וכו בזמן גם תיאטרליים להפליא. כזאת היא, בין היתר, תמונת בית המרזח שהיא שילוב יפהפה של תנועה, מוסיקה ותאורה, היוצר אפקט ציורי ביותר. לעזרתו של הבמאי באה תפאורתו הסוגסטיבית מאוד של יוסף יקרסון, וגם אם לעתים הפריע לי השימוש בפריסים של עגלות הממוקמות בכל תמונה, הרי התפאורה הזאת תואמת בהחלט את ראייתו של הבמאי את ההצגה.

הבעיות של לובימוב החלו עם העבודה על הדמויות, שהדאגה לחזותה האסתטית של ההצגה הסיטה מהם את הדגשים הדרושים. למרות משחקו הטוב של השחקנים הוותיקים – והם רבים – קשה לומר שנוצרו פה דמויות וקצב של משחק שיאחזו בגרונך. יוסי פולק אמנם משחק דמות דראמטית בגילומו את מנדל קריק, אך באיזשהו מקום נראה שהבמאי בלם את השחקן מלגלם את גיבורו בכל העוצמה הראויה לו, והנמצאת חבויה ביכולתו המשחקית של פולק. גם את קצב ההצגה בלם לובימוב לעתים. למשל, בתמונת הריב הלילי של בני הזוג קריק, כשהאשה, נחמה, מנסה להשפיע על בעלה לקבל על עצמו את דין הגיל ולפנות דרך לבניו, מתנהל הדיאלוג באיטיות רבה כל כך, משחקו של פולק מאופק כל כך, עד שהתפרצותו לחדר של הבן בניה הבא להשקיט את הוריו הרבים, נראית בלתי מוצדקת, חסרה את הדראמטיות שתצדיק את התפרצותו של מנדל. שפה הדירה בלתי נסבלת זאת לפרטיותו. לובימוב גם לא הבהיר כראוי את צדדיו הבלתי מושלמים של הגיבור ולדעתי גם לא השלים את כוונתו שלו להפוך את היצירה הבימתית המוגמרת למשל כללי יותר, מעבר למשמעויותיה הלוקליות, של תיאור מאבק הדורות וההווי מקומי. אנו מקבלים אמנם הצגה מעוצבת היטב מבחינת האווירה והאסתטיות, אך לא דראמה אנושית ויתירה מזאת, מעמדית, כרצונו המוצהר של הבמאי.

המשחק האנסמבלי הוא טוב ומודרך בקפדנות. כל הסצנות ההמוניות מתוזמרות היטב ויש גם רגעי משחק טובים לשחקני „הבימה" המנוסים – ליא קניג בדמות פוטאפובנה הולדובקו, מוכרת התרנגולות בשוק, אמה של אהובתו הצעירה של מנדל קריק, מצליחה לעצב בכשרונה המוכר את תפקיד השיכורה המושחתת והמזמרת; שמואל רודנסקי, שאגב שיחק את מנדל קריק בהצגה שהועלתה ב„הבימה" בשנות השישים, משחק בהרבה הדגשים פופוליסטיים מצליחים את דמותו של השמש אריה-לייב; רגעים טובים יש גם לאהוד שחר הצעיר בדמותו של בניה קריק, הגם שאיננו מעצב בעצמה מספקת את גברתנותו ואלימותו של הדמות; נחום בובמן עושה תפקיד אותנטי וטוב בדמותו של העגלון הראשי ניקיפור; אברהם רונאי יודע להבליט את צדדיו הקומיים של ביאורסקי, החתן המיועד לבתולה הזקנה דבוירה, בתו של מנדל; רבקה גור כנחמה, אשת מנדל, מוסקו אלקלעי בשתי דמויות, רפאל קלצקין בתפקיד הרבי הזקן ויתר המשתתפים משתלבים היטב בתמונה הכללית, אך כאמור, אין פה עיצוב דמות מרשימה ומעמיקה. וזה מה שחסר לי בכלל בהצגה – יותר עומק. למענו הייתי מוותרת גם על מקהלות חזנים, על זמרת פולקלור אידית (חנה רוס) ואפילו על אפקטים מרשימים אחרים.

לקראת שידור

האימפריה מוכה שנית

מאת אמיר רותם

משבצת השידור של יום שלישי ב־6.30 בערב התייתמה מהסדרה „טלוויזיה" בשבוע שעבר ותוכה מחר בסדרה חדשה, בת 13 פרקים, „קץ האימפריה". צופי טלוויזיה התרים אחרי ריגושים בתחנות המרחב, מודעים לסדרה שסיימה את הרצתה בטלוויזיה הירדנית לפני זמן לא רב. 33 שנות השלטון של האימפריה הגדולה באות אל קיצן, פרק חשוב ומרתק בתולדות המאה ה־20 וחשבון נפש מאלף, שדומה שרק הבריטים מסוגלים לתת לעצמם.

אפשר לצאת מתוך ההנחה, שאיש לא היה מתחכם מספיק כדי להצפין את התכנית בשעה האיזוטרית הזו בגלל הפרק שהוא מעניין ביותר מבחינתנו, כמובן הפרק הקשור בשלטון בפלשתינה, במערכי הכוח ובתרומה הבריטית למצב באזורינו. אין צורך באאסם תמיד כדי לפרש את חומר הנפץ הטמון בזכרון ההיסטורי הזה. די להיזכר בקבלת הפנים התקשורתית לה זכה מנחם בגין בביקורו בבריטניה כראש ממשלת ישראל.

הפרק הראשון של הסדרה, שיוקרן מחר, מספר על אובדנן של מדינות המזרח הרחוק מדי. צי האימפריה מובס במלחמת העולם הראשונה ומתקשה להגן על המזרח. סינגפור, אוסטרליה ויפאן עומדות בפרכו הפרק הזה שסמנו, כצפוי: „תחילת הסוף".

כך תימשך הספירה לאחור עד שהאחרונה ב־49 מדינות החסות תישמט ותצטרף לחבר העמים הבריטיים, אחר כך תעמוד על סלה ותעניק לאבא בריטניה סטירת לחי מצלצלת בדמות חרם כדורגלי בתגובה על תסביך אחר של האימפריה שהיתה – הקשר עם דרום אפריקה.

„בת שבע" מסביב לעולם

להקת „בת-שבע" תשתתף בשני פסטיבלים בין-לאומיים: בקיץ 1987 באתונה ובמארס 1988 באוסטרליה. בימים אלה נשלמות ההכנות לתוכנית הופעותיה של הלהקה בפסטיבלים אלה. עד אז צפויים לרקדני הלהקה, שחזרו לא מכבר ממסע הופעות בפסטיבל האמנויות באקס-אן-פרובנס וכן בבלגיה ובשוויץ, סיורים בארה"ב, מקסיקו וונצואלה (באוקטובר השנה) ושבוע הופעות ב„סדלרס ולס-תיאטר" בלונדון (במארס 1987).

המסע האחרון זכה לתגובות אוהדות בעיתוני שוויץ, שם הופיעה הלהקה בז'נווה, ובעיתוני בלגיה.

לאחר סיבוב הופעות של שלושה חודשים ברחבי אירופה מגיעים הלילה לישראל משתתפי המחזמר המצליח „קורוס לייך" שיועלה בארץ שש פעמים. הצוות כולל 56 שחקנים ורקדנים, 17 אנשי תזמורת וצוות הפקה גדול.

אגב, צופי המחזמר בארץ יזכו בתרגום סימולטני של המחזמר באמצעות אוזניות אלחוטיות אותן ניתן יהיה לרכוש בכניסה למופע תמורת 4 ש"ח.

סרטון הפרסומת לביטוח חיים של חברת „הסנה", שאותו הפיק וביים אהרן שמי, זכה השנה בפרס בפסטיבל סרטי הפרסומת שנערך מדי קיץ בקאן.

על הפרס התחרו יותר מאלפיים סרטוני פרסומת מכל העולם. חולקו – פחות ממאה פרסים. הסרטון של אהרן שמי הוא הסרטון הישראלי היחיד שזכה בפרס.

הסרטון הופק בשתי גירסאות – נשית וגברית – ומתאר בחצי דקה מהלך חיי אדם מלידות ועד זיקנה. זהו אחד מסרטוני הווידאו המסחריים הראשונים שהופקו בארץ והוא מוקרן במגזין „אל-על" במטוסי החברה.

את הסרט הפיק שמי בשיתוף עם רן בוגין ואיריס שמי; צילמו – אורן שמוקלר ואורי שרון; מוסיקה מקורית כתב לסרט אריק בר-דוד.

יוצאים לאור

מאת מירי פז

דור ההמשך בשפת אבות

גדי יציב: „הדברים בשפת ליבם". אדם מוציאים לאור 228 עמ'.

עד שעיינתי בספר זה, סברתי לתומי שמחברו שייך לדור הצעיר־יחסית, במושגי הפוליטיקה וחיי הציבור בישראל. אך המפגש עם טרמינולוגיית הסוציאליזם הישנה, עם הסיסמאות הדקלרטיביות והחלולות הממלאות את „הדברים בשפת ליבם", הביאני להצצה חוזרת בכריכת הספר ולבדיקה דחופה של זהות מחברו. אכן, גדי יציב, איש דור ההמשך בתנועת הפועלים המאוחדת. אך ראה זה פלא: סגנונו של איש דור ההמשך מחזירנו הרחק לאחור, ומעלה את רוח אבותינו המייסדים הזכורים לטוב. דוגמה לאחד ממשפטי יציב: „אחד מיעדיו המרכזיים של הסקטור הדמוקרטי יהיה לייבש את הביצה הקפיטליסטית בהדרגה ובאורח קונסטרוקטיבי"... והרי עוד חיזוק לקביעה שלימדנו המומחה לגריאטריה ד"ר מריאן רבינוביץ': גיל אינו רק עניין כרונולוגי.

סגנון, כידוע, אינו רק אמצעי ספרותי, הוא גם הלך־נפש ועמדה, ובמקרה־יציב גם הבשורה. מה חידש גדי יציב בבשורותיו? ששמאל וימין הם מושגים שניטשטשו בישראל, שדעת הציבור ומנהגיו לא היתה פנויה לתיקונים דחופים יותר, שלפלשתינאים אין סיכוי להשמידנו כשם שלממשלת ישראל אין סיכוי להחיל ריבונות על השטחים המוחזקים. לא ייאמן, אך אפשר להכביר על כך דברים כמעט מלוא הספר, ואף להתחייב שהחיבור הזה נועד להסעיר, להפיח התחדשות, ולעודד „מחלוקות לשם־שמים".

הפרוגרמה המסעירה לתיקון החברה בישראל תתחיל, על פי יציב, בדמוקרטיזציה של מקומות העבודה. תנועת העבודה תחתור „לכינון הסקטור הדמוקרטי בתעשייה ובשירותים... המפעל יהיה של העובדים במובן זה שהם יבחרו את ההנהלה, ישאו בהפסדים ויהנו מהרווחים... בחוקת היסוד של הסקטור תוגדר מידת האוטונומיה של כל מפעל, אופי הזיקה בין המפעלים, מערכת היחסים שבין הסקטור לבין גופים פוליטיים, כלכליים, מקצועיים ותרבותיים אחרים"...

האידיאה היא שדמוקרטיה תעשייתית – היא עוד אחד מאותם עקרונות אומללים שכמה חברות קפיטליסטיות מיטיבות ליישמם מאשר תנועת העבודה הישראלית. במקומותינו, חוץ מן הקיבוצים, זו עוד אחת מאותן סיסמאות דקלרטיביות היפות לאסיפות עם ולשעת בחירות. עוד משל יחזמיאלי, העשוי, במקרה הטוב, לעורר חיוך סלחני.

אשמת סוקולוב

„מאזניים" בעריכת חיים פסח ואשר רייך. גליון יולי־אוגוסט 1986 80 עמ'.

„עורכי הראשון הוסיף לשירי הראשון, לחמשת הבתים שלו, בית שישי", מספר יוסל בירשטיין במדור „עורכי הראשון" שבחוברת „מאזניים". זה היה מנהגו של עורך ה„יידישע אויסטראלישע נייעס" במלבורן, שבצעירותו בביאליסטוק חטא בכתיבת שירה, שכן נחום סוקולוב, אוטוריטה גדולה, גזר עליו: להפסיק מייד לכתוב שירים. העורך העצוב התאפק חמישים שנה עד שהחל לצרף בתים משיריו לבתי שיר שכתבו אחרים ואשר נשאו חן בעיניו. לתמיהתו של בירשטיין השיב שבכל אשם סוקולוב.

בחוברת זו של „מאזניים" קטע מתוך ספרו החדש של יהושע בר־יוסף „שלוש דרכים", סיפורו של שלמה אביב „אזמרלדה השתגעה באיזמיר", מאמר של יעקב גולומב על „עירירותו המטאפיסית של ברונו שולץ" המאיר גם את עובדת עירירותו כיהודי־שוליים־פלוני (אודותיה כתב ארתור סנדאואר מסה מאלפת).

עורכי „מאזניים" ממשיכים בפרסום תרגומי שירה רוסית וכאן מופיעים ארבעה שירים של אנדריי ויזנסנסקי ו„המצבה" של פושקין (בארבעה תרגומים שונים).

את השירה העברית מייצגים ציפי שחרור, עודד פלד, יגאל בן־אריה, חיים נגיד ב„אשפראטיקה" (מתוך ספר שיריו שיראה אור ב„עם עובד"), בתוספת הערות מקדימות ותיאורטיות על פח האשפה „האישי, השכונתי או הקהילתי" שאפשר לחזות בו „שכבות גיאולוגיות שבהן נשתמרו על דרך המזוער העבר האישי או הקהילתי".

עוד בפרק השירה העברית, שירו היפה של נעים עריידי „על החטא".

„אני מוכרח לאהוב הרבה מים וקור
אולי אז בתוכי הים יתקרר
ויגלשו השירים ויפעפעו לנהור
ויטרוקו הכל – והאל יכפר...

על כן אני מוכרח לאהוב כמו אש
על אף שאין ועל אף מה שיש.
ולהיות גם אדם המהלל את היותו
סותר אדם. וגם נביא בעיתו...

ובמשך העונות אדע כי יש קיץ ארוך
לכן אני מוכרח לאהוב, מוכרח אני לסמוך
על המרווח הגדול בין הכרמל והגליל
שאהיה מובן כמו צל ושקט כמו צליל".

„זמרי קאמראן" לסיור באירופה

מאת ישראל דליות

בימי הקיץ החמים פוקדים מוסיקאים ישראלים להופיע בחו"ל. הפילהרמונית החלה, בימים אלה, בסיורה הממושך בארה"ב ובאירופה. הרכבים קאמריים וסולנים שונים מסיירים אף הם בארצות שונות. ביניהם, למשל, שלישיית „דורי" המורכבת מהסופרן צילה גרוסמאייר, נגן החלילית שלמה תודור והגיטריסט יהודה שרייר שיצאו לא מכבר לסיור של חודש וחצי בבלגיה, אוסטריה, שוויץ וגרמניה המערבית ויבצעו בין השאר יצירות מהבארוק, עיבודים של שירי עם (בכמה מקרים עם להקת נגני הבארוק הישראלית) ואת יצירתו של צבי אבני „שירי השירים".

„זמרי קאמראן" ומנצחם אבנר איתי עומדים לנסוע, בסוף חודש זה, לסיור של כארבעה שבועות בספרד ובגרמניה המערבית. בברצלונה ישתתפו בפסטיבל מקהלות בין־לאומי ויופיעו בקונצרטים בעיר ויטוריה שבחבל הבאסקים, יטלו חלק בסדנאות למקהלה ויופיעו כרגיל בתכנית משלהם. „זמרי קאמראן" לוקחים אתם רפרטואר מגוון שהחלק הישראלי שבו נכבד לבדי: „מזמורי תהילים" ו„על הרחמים" (למלים של יהודה עמיחי) מאת צבי אבני, עיבודים למקהלה מעורבת של שירי עדות מסורתיים מאת יחזקאל בראון, שניים מתוך „ששה שירים עממיים למקהלה" מאת פאול בן־חיים. נוסף על כך ישירו בסיורם את „ממעמקים" של ארנולד שנברג, יצירות מאת המלחין היהודי האיטלקי בתקופת הרנסאנס סלומונה רוסי, „שירי השירים" מאת פלסטרינה, „רומנסה צועני" מאת קאסטלנואבו־טדסקו ושירי עם ספרדיים ובאסקים.

לאחר הביקור בספרד תצא המקהלה לגרמניה המערבית לקונצרטים, להקלטות ולהופעות ברדיו ובטלוויזיה בהמבורג, האנובר, בראונשוויג ופרנקפורט.

התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור, בניצוח גארי ברטיני, שזכתה להצלחה גדולה בעת ביקורה האחרון בפרנקפורט (בחודש יוני) הוזמנה בעקבות זאת, רשמית, לפתוח את פסטיבל ברלין היוקרתי בשנה הבאה.

„סונטה לירושלים" באדינבורו

זמר הבריטון הבריטי מייקל ריפון (החי ומלמד בהונג קונג), שתרם רבות להצלחת „ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1986", יצא מהארץ בדרכו לאדינבורו, שם ישתתף בפסטיבל הידוע, בהשמעת יצירתו של המלחין היהודי אלכסנדר גוהר (שנולד בברלין והשתקע באנגליה) „סונטה לירושלים" (מ־1970). היצירה, לזמרים, קוריס ותזמורת, [illegible] ירושלים, מבוססת על אגדה מימי הביניים על חלומם של יהודי בבל לעוף לירושלים עם פעמי משיח... (ביצוע הבכורה היה בארץ עם האנסמבל הקאמרי הישראלי). ריפון, שביקורו האחרון בארץ, היה גם ביקורו הראשון בישראל, נסע מכפר־בלום, יחד עם רעייתו, לסיור בירושלים „כדי לקבל השראה" כדבריו, לקראת השמעת היצירה באדינבורו בימים הקרובים.

ישראל דליות

אלברכט דירר במוזיאון האסלאם

תערוכה יוצאת דופן של חיתוכי עץ מאת הצייר הרנסנסי־גרמני הנודע **אלברכט דירר** עומדת להיפתח בסוף השבוע במוזיאון האסלאם בירושלים. האוסף המוצג בתערוכה כולל שלוש סדרות שלמות שהכין דירר כהדפסים לספרים, אותם הוציא לאור בעצמו ב־1511 והן: „האפוקליפסה", „חיי מריה" ו„הפסיון הגדול". סדרות אלו מהוות שיא בעבודותיו בחיתוכי עץ ומוצגות לראשונה בארץ בשלמותן. מנהל המוזיאון, ד"ר מוריה, החליט להציג את התערוכה, דווקא עכשיו ודווקא במוזיאון האסלאם, כתגובה לדיווחים בעיתונות שהאשימו את המוזיאון במכירת אוסף נדיר זה אל מחוץ לגבולות הארץ. התערוכה תוצג במוזיאון במשך חודש.

בתמונה מימין: מתוך „חיי מריה". יואכים ואנה (הורי מריה) מתחבקים. (חתימת הצייר מונחת כאטיקט על הקרקע).

בתמונה משמאל: מתוך „הפסיון הגדול". פונטיוס פילטוס, ישו המעונה והיהודים הכעורים דורשים לשחרר את ברבס ליד השלקה הומו.

סיגל ישראלי לנדסברג

מחזור ורמייזא בבולי מועדים

בולים

מאת אריה לינדנבאום

אם לא יחול שינוי של הרגע האחרון, יופיעו ב־23 בספטמבר שלושה בולי מועדים־לשמחה תשמ"ז, הפעם ללא בולים נוספים – סידרה אחת בת שלושה בולים. אמנם בדרך כלל נוהג השירות הבולאי לפרסם הנפקות חסכוניות וביום הופעת הבול מצרפים 2־3 סדרות, אבל הפעם, בגלל תערוכת הבולים הלאומית בנתניה בחודש אוקטובר, הוחלט ל„צאת" עם בולי מועדים בספטמבר ואילו באוקטובר יופיע גליון הזיכרון שהוקדש לתערוכת „נתניה 86".

בולי מועדים תשמ"ז הודפסו לפי מחזור ורמייזא הידוע, מן המאה ה־13, כפי שנמצא בבית הספרים הלאומי־והאוניברסיטאי בירושלים. בימי הביניים הופיעו הרבה מחזורים מאויירים ומחזור ורמייזא (1272) הוא אחד מהם ובעל ייחוד. (בתוך הספר במקומות שונים הביעו החזנים את התפעלותם על שזכו להתפלל ממחזור מיוחד זה.)

פרופסור בצלאל נרקיס, שכתב את דברי ההסבר לעלון השרות הבולאי, מציין שהצייר היה כפי הנראה שמעיה הצרפתי והוא שאייר את רוב דפי הפתיחה של המחזור.

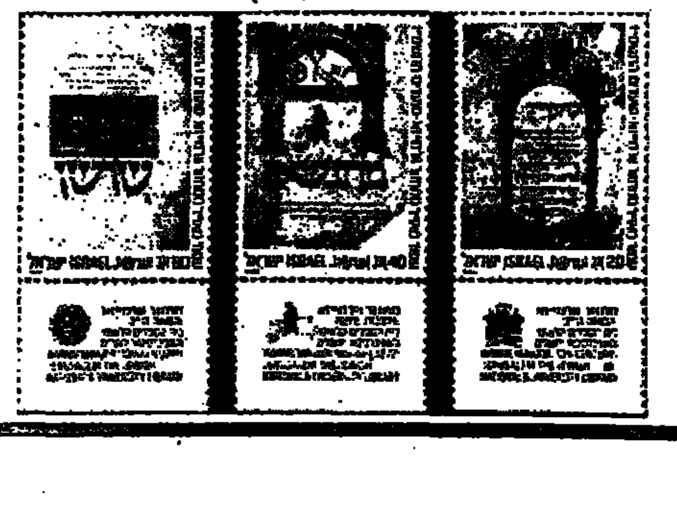

בתוך האות אלף, המופיעה בראש הפיוט, מופיע שמו של צדיק בר יצחק, החזן עבורו נכתב המחזור. בימי הביניים לא היה איסור על ציור דמויות אדם חיות במחזורים, כי לא היה חשש שיהודים יתפסו לעבודת אלילים. במחזור ורמייזא, למשל, אפשר לראות אדם בעל ראש ציפור עם מקור.

הדפים שהועתקו לבולים לקוחים מן הכרך השני של המחזור והציורים לקוחים מן התפילות ליום כיפור. ציור אחד מתאר את שער השמיים שנפתח עם בקשת התפילה, ציור אחר מתאר אדם השוקל במאזניים ושער השמיים, בציור שלישי, שתי שושנים כאילוסטרציה לפיוט „שושני פרח".

מחזור ורמייזא היה במשך שנים אחד מאוצרות בית הכנסת בוורמייזא שעל נהר הריינוס בגרמניה. במלחמת העולם השניה הוסתר על־ידי ד"ר אילרט, הארכיבר של העיר, בקתדרלה של וורמס ובדרך זו ניצל. אחרי המלחמה לא נותרו בעיר יהודים והמחזור הועבר לבית הספרים הלאומי בירושלים.

שלושת הבולים עוצבו על־ידי דוד בן־הדור ויופיעו בערכים של 90 אגורות, 60 אגורות ו־20 אגורות.

הופיע גיבונס 87

הקטלוג הבריטי „גיבונס" הופיע השבוע בשוק במהדורת 1987. בשלב זה הופיע כרך „חברת העמים הבריטיים" ובאוחר יותר יופיעו שני כרכים למדינות כל העולם.

בדרך כלל מורגשת ירידת מחירים בבולי העולם אולם, במקרים רבים, בביחוד בהוצאות הקלאסיות, מיני שגיאות ובולים יוצאי דופן, יש עליה ניכרת. עורך הקטלוג מציין עליות מחירים לגבי פריטים רבים שלדבריו הוזנחו, כמו בולי התקופה הויקטוריאנית המאוחרת (בולי גויאנה הבריטית, כף התקווה הטובה ופיג'י).

הוצאת גיבונס מכינה עתה קטלוג תימטי חדש בנושא „רכבות על בולים" בהמשך לסידרת הקטלוגים הנושאיים שכבר הופיעו כמו „ציפורים בבולים" (1983), ו„יונקים בבולים" שהופיעו בראשית שנה זו. בעתיד מתכננת ההוצאה קטלוג תימטי ל„אוניות וכלי שיט בבולים".

מרצדס בהונגריה ודרום־אפריקה

בולי מרצדס חדשים המעניינים באחרונה את אספני „יודאיקה" הופיעו זה עתה גם בדרום־אפריקה ובהונגריה. בשתי המדינות הופיעו סדרות בולים על תולדות המכונית, ובהן, כאמור, גם מכונית המרצדס.

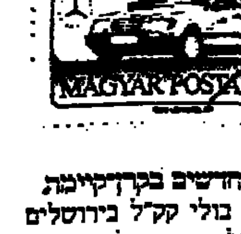

בולים חדשים בקרדקימת

מפעל בולי קק"ל בירושלים הודיע על סורה של הנפקות חדשות ביניהם בול עם דיוקן הנשיא הרצוג עם הדפס־רכב 1986 (בולי הנשיא קיימים בואריאציות שונות של גוונים וערכים שונים). ברשימה מעטפת זיכרון של קק"ל לציון 20 שנה לחנוכת יד קברי, מעטפת „שיר לציון יום הזיכרון לחללי צה"ל, מעטפת קק"ל (קטנה) לציון מלאות 100 שנה לייסוד בית־הספר „חביב" בראשון לציון.

יד־זיכרון באשפנבורג

בעיר אשפנבורג שליד פרנקפורט הוקמה יד־זיכרון וספריה יהודית במקום, שלפני מלחמת העולם השניה עמד בית־הכנסת האורתודוקסי הגדול של הקהילה. לרגל האירוע פעל סניף דואר מיוחד והוטבעה חותמת־זיכרון המראה במרכזה את תמונת בית־הכנסת שחרב.

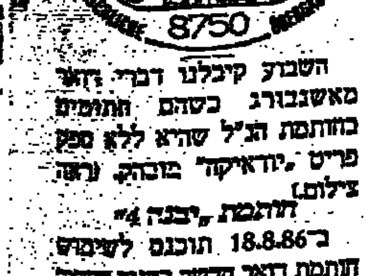

השבוע קיבלנו דברי־דואר מאשפנבורג כשהם תחומים בחותמת הנ"ל שהיא ללא ספק פריט „יודאיקה" מובהק. (ראה צילום.)

חותמת „יבנה 4"

ב־18.8.86 תוכנס לשימוש חותמת דואר חדשה בסניף הדואר יבנה בכתובת „יבנה 4".

המעוניינים בהטבעת החותמת מתבקשים לשלוח מעטפותיהם המבוילות אל מנהל הדואר יבנה 70650 לפני תאריך הכנסת החותמת לשימוש.